

ONS ZUIDEN

PANORAMA

30 SEPTEMBER 1937 — No. 39

LOSSE NUMMERS 15 CENT

HET VOETBALSEIZOEN
IS GEOPEND.

IN DIT NUMMER: HET SPROOKJESPALEIS VAN EEN MAHARANA.

Echt Panama uit Tangerang

De Panama-hoed heeft over het algemeen in ons vaderland afgedaan. In tropische en sub-tropische gewesten is men er echter nog wel degelijk „echten“ Panamahoed gekocht heeft, verbazen te vernemen, dat vele van de meest buitgename en oprolbare hoeder nooit Panama gezien hebben. Want de hoeden-industrie in Tangerang, een plaatsje op West-Java, niet ver van Batavia, fabriceert hoeden, die den toets met de werkelijk van Panama-stroo vervaardigde best kunnen doorstaan. Op de foto: een kijkje in zoo'n hoeden-fabriek in Tangerang. Het werk wordt gewoonlijk verricht door vrouwen en jongere werkrachten, door kinderen vaak. En de betaling is allerslechtst. De eigenaren van deze fabriek zijn op de foto te vinden. Rechts bij den bamboe-paal staat de oude inlander, voor wien de anderen werken. De bijzondere hoofddoek, dien hij draagt, duidt hem aan als hadji, iemand die de bedevaart naar Mekka heeft gedaan. Gewoonlijk verstaan de hadji's, die een zekeren roep van heiligheld hebben, uitnemend de kunst anderen voor zich te laten arbeiden. De man aan de linkerzijde van de bamboe-galerij is waarschijnlijk mede-eigenaar, en het hoofddeksel, dat hij draagt, is de „huiselijke“ hoofdtool voor een hadji. Geheel links, met den hoed in de hand, een vertegenwoordiger van het Inlandsch bestuur.

SNAPSHOTS UIT ☆ NED.-INDIË ☆

De rivier Tjimanoeck

Deze rivier is een der belangrijkste stroomen van West-Java. Bevaarbaar is ze vrijwel niet, maar voor den inlandschen en Europeeschen landbouw is deze stroom van het grootste belang. Java kent bijna geen watergebrek: een zeer ingenieus irrigatie-systeem zorgt voor een goede waterverdeling, waardoor zowel de groote Europeesche fabrieksvelden als de inlandsche landerijen krijgen wat ze noodig hebben. Het toezicht op deze waterverdeling is van veel belang. Sluissjes, overlaten, enz., moeten nauwkeurig worden bediend, en er zijn, vooral in den drogen tijd, als het met 't water maar juist mondjesmaat is, altijd voldoende „waterdieven“ die moeten worden opgespoord of in de gaten gehouden. Een sluisje is spoedig opengezet of gesloten en een dijkje, dat het water moet tegenhouden, al heel gauw doorgestoken. En dan komen de klachten los. Deze foto is er een van de Tjimanoeck in den drogen tijd. De rivier is nu een betrekkelijk kalme stroom, 't „bed“ ligt gedeeltelijk droog. In den regentijd, als het „bandjirt“, valt er van de klezelsteenen niets te zien en worden zelfs de sawahs (rechts op de foto: de pas beplante rijstvelden) overstroomd. In de rivier: badende inlanders, op den achtergrond de Papandajan.

Houtsnijwerk in de dessa

In sommige deelen van Java is in vroeger eeuwen de houtsnijkunst tot hooge ontwikkeling gekomen. En nu nog treft men bv. in Japara houtsnijders aan, die ware kunstenaars in hun vak zijn. Maar het zijn slechts enkelen, die deze moeilijke kunst beoefenen. Toch staat ook in andere deelen van Java de kunst van het houtsnijden hoog in aanzien, hoewel ze weinig door het volk wordt beoefend. Een uitzondering in dit opzicht is de dessa Selawoe, gelegen in het Oostelijk gedeelte der Preanger-regentschappen. Daar hebben vrijwel alle huizen houten voorwanden, welke paneelen met kunstig ajour bewerkt snijwerk zijn versierd. Aan zulke paneelen wordt soms maandenlang gewerkt, daar de inlander slechts over zeer primitieve gereedschappen beschikt. Maar een inwoner van Selawoe voelt zich niet volwaardig, als aan zijn huis het gebruikelijke houtsnijwerk ontbreekt. Op de foto hiernevens een Selawoesche woning, met mooi gesneden paneelen en dak-fries. Het principe ajour bewerken is ook toegepast bij het vlechten van de bamboe-„onderpul”. Op de baleh-baleh (rustbank) voor het huis zit de houtsnijder. Een uitdrukking van intelligentie kan hem niet worden ontzegd.

Inlandsch meisje met geitje.

De nieuwe krater

Een foto, die op duidelijke wijze weergeeft, hoe een uitbarsting van een vulkaan veranderingen teweeg brengt in het „physiek” van een krater. De Galoeng-goeng was 'n vrij rustige vulkaan bij Tasikmalaja (Preanger, West-Java). Dat, wat op den achtergrond een bergmassief lijkt, is de oude, op vele plaatsen reeds ingestorte kraterwand, dien we natuurlijk ook zouden bespeuren, als we ons omkeerden. Want de kraterwand is rond. We staan op de foto dus : in een cirkel. In het midden van den krater is een kratermeer, dat soms meer, soms minder in beweging was door vulkanische werkingen in den schoot der aarde. Toen de vulkaan weer begon te werken, ontstond er een nieuwe krater uit het kratermeer. De lava-prop, die werd uitgestoot, is op den voorgrond der foto al heel duidelijk te onderscheiden. Het is de door rook, vuur en damp omspeelde kop. Deze kop is van boven samengesteld uit roodbruin poreus gesteente, dat naar beneden in donkergrijs poreus gesteente overgaat. De inlanders noemden dit vulkanische stuk steen direct : de nieuwe berg, maar het blijft de vraag, hoe zich deze „nieuwe berg” verder ontwikkelt. Het was voor onzen fotograaf tamelijk moeilijk en niet ongevaarlijk, deze plaats te naderen, waar — blijkens de verkoelde boom links — alle leven gestorven is en nog steeds heete modder, steenen etc. neerkwamen. Deze foto is niet van recenten datum, maar zij geeft een duidelijk beeld, hoe vulkanen nog steeds vervormen.

HERFSTDRADEN

door Néré Valk

Van de weilanden stegen lichte herfstnevels op, zweefden op den adem van den wind de geopende vensteropeningen van de grootstad binnen en vervulden de vertrekken met de dorre geuren van uitgebloeide rozen en stervend loover. Herfstgeuren hebben een tooverachtigen invloed op de stemming van den mensch. Zij wekken herinneringen, die onder de vreugden en het leed van vele jaren reeds lang verstorven zijn gewaand, roepen gedachten op aan de vergankelijkheid van het aardsche en vervullen het hart met een weemoedig verlangen naar wat verloren ging en nimmer meer teruggewonnen kan worden.

„Herfstgeuren,” zei Tine van Donk, terwijl zij het zachte aroma van de dorrende planten, dat door 't voortuintje aan kwam zweven, heel diep inademde. Zij stond zich voor den spiegel te kappen, doch staakte deze bezigheid en wendde haar ernstig gelaat naar het venster. De afgegraste weiden vertoonden grauwe plekken als voortteekenen van het naderend sterven der natuur, de slooten waren bedekt met drabbig kroos en vergane blaren en heel in de verte, waar zich voor kort nog een muur van groen tegen het blauw van den hemel verhief, teekenden zich thans tegen de laaghangende, loodgrijze wolken de halfnaakte skeletten af van de ontlusterde boomen.

Het was de eerste gedachte, die zij aan de wisseling van het jaargetijde wijdde. Hij was ongemerkt gekomen, de herfst, zooals alles in het leven van den mensch en de natuur. Lente, zomer, herfst en winter — het was een beeld van het leven. Ook aan haar waren de lente en de zomer bijna ongemerkt voorbijgegaan. Evenals de natuur stond ook haar leven in het teken van den herfst — de kraaipeootjes rond haar oogen en mond waren onfeilbare teekenen, dat zij met haar achtendertig jaren het eind van den zomer genaderd was.

Met een spottend glimlachje joeg zij die melancholieke gedachten op de vlucht. „Je wordt een sentimenteële ouwe vrijster, juffrouw van Donk,” lachte zij tegen haar spiegelbeeld. Maar in dien lach klonk haar weemoed door en diep in haar hart ontwaakte een huiverige vrees voor den herfst, dien zij ingetreden was — en voor den killen, eenzamen winter, die erop volgen zou.

„Het lijkt me heelemaal niet prettig als je je vacantie zoo laat krijgt,” schreef Gonda van Starven. „Wat heb je er nu eigenlijk aan in October? Scheveningen is niets meer en in Den Haag zal je wel uitgekeken zijn. Herman en ik rekenen er vast op, dat je overmorgen den eersten trein naar Nijmegen pakt — met dit slechte weer zou je anders misschien gedoemd zijn een heele week achter het venster van je pension te gaan zitten koekeleeren. Zeg, weet je dat Zondag de kermis hier begint? Hoe lang is het geleden dat je de Nijmeegsche kermis hebt gezien...?”

Tine liet den brief zakken. Zij keek uit het venster. Van de grauwe Hollandsche luchten hing een nevelig gordijn van fijn-gestreepd vocht over de weilanden neer. Het gaf haar een rillerig gevoel en onwillekeurig schoof zij wat dicht bij den brandenden haard.

Nijmegen. Het was haar geboortestad en hoewel zij het reeds zes jaar geleden verlaten had, voelde zij er zich nog aan gebonden met de sterke banden van een onvergetelijk verleden. In de herinnering van den eenen dag verscheen haar dat verleden omstraald met den glans van een blijde, zorgeloze jeugd, in die van den anderen dag omfloerst met het bittere wee om een verloren geluk.

Met een peinzenden blik staarde zij in het vuur van den haard. De vlammen dansten een dollen dans rond de kurkdroke houtblokken. Dansten beelden voor haar halfgesloten oogen, die aan haar voorbij trokken als een verwarde kaleidoscoop. En wekten een chaos van herinneringen, die haar een gevoel van lichamelijke pijn gaven, als schroeiden die vlammen haar hart. Herinneringen aan een forse, mannelijke verschijning met 'n knap, intelligent gelaat, aan lange wandelingen en levendige gesprekken, aan nietszeggende woorden en veelzeggende blikken, aan kleine attenties, glimlachjes en

handdrukken, die schijnbaar heel onschuldig waren en toch o zooveel te raden gaven. Herinneringen aan dagen, verstild van verwachting, en aan droomend doorwaakte nachten. En aan een vertrouwelijk samenzijn in een schemerig bosch, aan een onbespied oogenblik en een eersten kus. De kus, waarmee de lentezon in haar leven was opgegaan...

„Zes jaar, lieveling — is dat niet te veel geëischt van je vertrouwen en geduld...?”

„Al was het zestien jaar — ik zal wachten, boy...”

De vlammetjes in den haard waren moe gedanst en legden zich neer. Dof als het schijnsel van het vuur werd thans ook de herinnering. Op dien stralenden lentemorgen was een treurige zomer gevolgd. Of neen, dat was niet zijn schuld geweest, zij had hem niets te verwijten. Evenmin had zij er zelf iets aan kunnen doen. Het was het harde leven, dat hen gescheiden had gehouden. Stellen heilige plichten soms geen eischen aan het hart, waarvoor de liefste verlangens moeten wijken...?

De pas ontvangen brief ritselde in haar nerveuze vingers. Het voerde haar gedachten naar het heden terug. Zij moest besluiten — zou zij de uitnoodiging aannemen, of thuisblijven? De regen lekte aan het venster en zij schrok er eensklaps voor terug wellicht dagenlang aan de eenzaamheid te zijn overgeleverd. „Ik ga,” besloot zij plotseling.

Het is opmerkelijk hoe gemakkelijk een mensch over afstanden van tijd en ruimte heenstapt. Bert Raaymakers, ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur, was vier dagen geleden na een afwezigheid van vijftien jaar uit Indië in Holland teruggekeerd en terwijl hij door Nijmegen dwaalde, kwam het hem voor, dat hij zijn geboortestad nooit verlaten had. Indië leefde nog slechts in zijn bewustzijn als een pas aanschouwde kleurenfilm. Er scheen niets in zijn leven veranderd te zijn in die vijftien jaren, zelfs kon hij zich geen dag ouder voelen, als hij niet in den spiegel keek.

Het was een kille, maar heldere Octoberavond. Hij was de cacophonie van onharmonische kermisgehuiden, voortgebracht door de ontelbare orgels en orkesten in de binnenstad, ontvlucht en begaf zich door het Kronenburgerpark naar zijn tijdelijke woning.

Terwijl hij de voortuintjes passeerde van de donkere huizen aan den singel trof hem eensklaps het knarsend geluid van een hekje. Hij keek opzij, vertraagde zijn tred en glimlachte. In datzelfde tuintje had hij vroeger vaak afscheid genomen van een meisje, dat hier gewoond had. Hij herkende zelfs het piepend geluid, waarmee het hekje open en dicht ging en hij wist zich nog goed te herinneren, hoe onaangenaam hem dat vroeger door de ziel sneed. Thans deed het hem niets meer, evenmin als de gedachte aan Tine van Donk. „Das kommt nur einmal, das kommt nicht wieder,” floot hij jongensachtig tusschen zijn tanden. Gelukkig, hij kon aan haar terugdenken zonder de minste ontroering.

Er ratelde een trein over de Waalbrug en onwillekeurig bleef hij stilstaan, om de verlichte coupévensters na te staren. De trein remde en kwam stootend en knarsend voor het station tot stilstand. De vallende nacht voerde een kouden, vochtigen nevel van het land mee en huiverend liep hij door.

Op 't punt den hoek van den Kronenburgersingel om te slaan moest hij uitwijken voor een paar dames, doch tegelijk botste hij tegen een heer op. „Pardon,” mompelde hij, opzij tredend. Hij keek op en zijn vluchtige blik kruiste voor een ondeelbaar oogenblik dien van een der dames. Hij schrok en zag al het bloed terugwijken uit het gelaat van de dame tegenover hem.

„Mankeert u wat, juffrouw van Donk?” vroeg haar begeleider.

„Ik — wel, niets,” klonk het verward terug.

Het kleine gezelschap liep door en Bert Raaymakers vervolgde eveneens zijn weg. De ontmoeting had hem geschokt. Hij geloofde alles vergeten te zijn en nu hij dat gelaat zag en die stem hoorde... Zijn verwarde gedachten sprongen van den hak op den tak. Juffrouw van Donk had die ander haar ge-

noemd. Beteekende dat... dat zij ongehuwd was? Hij begreep er niets van en sloeg met groote, dritige schreden den weg in naar huis.

Neen, hij begreep er niets van, herhaalde hij een half uur later in zichzelf. Hij zat eenzaam in de gezellig ingerichte heerenkamer van de villa, waarvan hij een gedeelte had gehuurd en trachtte zijn verwarde gedachten te ordenen. Het verleden had zich van hem meester gemaakt en tevergeefs had hij getracht zich ertegen te verzetten. De herinnering vervulde hem met een gevoel van diepe bitterheid. Bitterheid niet ontsproten aan de gekwetste ijdelheid van een man, die zich versmaad weet voor een ander, doch voortgekomen uit het schrijnend bewustzijn bedrogen te zijn in een geluk, waarop hij zijn heele wereld had gebouwd.

Neen, hij had geen reden, vriendelijk te denken aan de vrouw, die hem bedrogen had. Er was geen enkele vrouw op de wereld aan wie hij vriendelijk denken kon — zijn eigen moeder uitgezonderd. Zij waren vals, onbetrouwbaar en egoïstisch — naar die ééne teleurstellende ervaring had hij de geheele vrouwenwereld beoordeeld en dit was de reden, waarom Bert Raaymakers de gedachte aan een huwelijk voorgoed van zich af had gezet.

Het was stil in het ruime heerenhuis, de bewoners waren uit. En in de eenzaamheid overgeleverd aan zichzelf verwijfde hij langdurig bij die periode in zijn leven, waaraan de gedachte te pijnlijker was, wijl zij zoo gelukkig was geweest. Hun vertrouwelijke wandelingen en beschroomde intimiteiten, hun kussen en beloften — het waren plotseling weer evenzoveel schrijnende herinneringen, die door deze toevalle ontmoeting aan de vergetelheid waren ontrukkt.

De man, die op het woord van een vrouw vertrouwde, was 'n dwaas. Hoe vast had hij niet geloofd in haar beloften, in de toekomstbespiegelingen en de gelukkige verwachtingen, die tot uiting waren gekomen in haar brieven! Misschien was zij toen oprecht geweest. Maar de tijd, die vreedde tijd...

In het vierde jaar na zijn vertrek uit Holland was er op een dag een heel andere brief gekomen. Moeder was ziek en het duurde zoo lang, zoo lang...

De toon was moedeloos, bijna somber. „Moed houden,” schreef hij terug. „We zijn over de helft heen. Waarom nu plotseling den moed verloren?”

De mail had er geen antwoord op gebracht...

„Waarom niet?” vroeg hij dringend.

Twee lange maanden had hij nog op het vonnis moeten wachten. Het duurde te lang. Zij was nog zoo jong en zij was gedoemd het leven te leiden van kluzenaarster. Ook twijfelde zij eraan, of zij Holland ooit zou kunnen verlaten. Indië was zoo ver en zij had zooveel gehoord van die eenzame bestuursposten... Natuurlijk hield zij wel van hem, maar nu zij hem in zoolang niet gezien en gesproken had... Misschien waren haar gevoelens toch niet zoo sterk geweest, als zij zelf altijd gedacht had. Een mensch kon zich vergissen...

„Jawel — in een vrouw,” zei hij hard, toen hij dien brief las. Hij had teruggeschreven, maar een antwoord was daar nooit op gekomen. Er was een ander in haar leven verschenen, begreep hij. Hij had gedacht aan een goed Hollandsch spreekwoord: „Uit het oog, uit 't hart” en zich met verbeten vastberadenheid over de teleurstelling heengezet. Tine van Donk raakte vergeten en zelfs de herinnering verbleekte.

Als hij nog eens aan haar terugdacht, dan was het als aan een dwaasheid uit zijn jeugd, waarom hij lachen kon. Zij deed hem geen pijn — al die jaren niet. Totdat nu, vanavond, die ontmoeting, haar gelaat, haar stem...

Hij stond plotseling op. „Niet meer aan denken,” zei hij halfslud. „Maar juffrouw van Donk — nee, dat begrijp ik niet...”

Het koele verstand is niet altijd bij machte de stem van het gevoel het zwijgen op te leggen. En in het leven van iederen man en vrouw breekt een uur aan, waarop hij een weemoedigen blik achter zich werpt, om nog eens terug te zien op den afgelegden weg. Het is de grenslijn, waar zij tot de fatale ontdekking komen, dat zij niet langer jong meer zijn en dat 't leven zijn ebbe genomen heeft.

Gisteren had Bert Raaymakers nog vooruitgeblikt en waande hij zich in den zomer van het leven.

Onder den indruk echter van die vluchtige ontmoeting met de vrouw, in wie hij zich beschaamd had gevoeld, en van de herinneringen, die zij had wakker geroepen, had hij slapeloze uren doorgebracht in den afgeloopen nacht. Hij was opgestaan, had zich voor den spiegel geplaatst en zijn eerste

grijze haren aan de slapen ontdekt. Hij was drieënveertig — de grenslijn van den nazomer van het leven. De herfst brak aan. En nu hij terugblikte, staarde hij op een leven, waarin de kleine verdrietelijkheden en vreugden vrijwel tegen elkander opwogen. Hij had één ernstig verdriet gehad en dat was de betaling geweest voor een kortstondig geluk. Hij was quitte met het leven. Maar het leven niet met hem. Hij had er meer van verwacht — het gróóte geluk, dat ieder denkend schepsel nastreeft. De een droomt het zich in het bezit van een fortuin, de ander in een schitterende carrière, een derde in het bezit van een geliefde vrouw. Hij had gehoopt het in de liefde te vinden en dáárin had het leven hem teleurgesteld. Het was hem iets schuldig: dat brokje waarachtig geluk, waarop ieder mensch, hetzij rijk of arm, gebrekkig of niet, recht meent te hebben door zijn geboorte alleen. . . .

Met deze gedachte stond hij 's morgens op. „Lach niet zoo spottend,” zei hij tegen zijn spiegelbeeld. „Wat jij voelt, voelt ieder mensch, zoodra de herfst van het leven gekomen is. Het is met den mensch als met de natuur, weet je: lente, zomer, herfst en winter. En elk jaargetijde denk je anders. En niet één mensch, zelfs de nuchtere mathematicus niet, ontkomt aan die gedachte.

Hij lachte niet meer en aan Tine van Donk dacht hij heelemaal niet. Maar die hongerende weemoed, om wat verloren was gegaan en nooit meer terug te winnen was — die bewuste invloed van den herfst op de stemming van den mensch — dreef hem een uur later den weg op van zijn jeugd, die als bezaaid lag met herinneringen. Zoo zoekt ieder mensch op zeker oogenblik zijn weg terug door het leven. Al dan niet vervuld van de dwaze hoop het geluk terug te zullen vinden, dat hem of dat hij op dien weg voorbij is gegaan.

Bert Raaymakers was zonder hoop.

De nachtvorst had het bosch opgesierd met guirlandes en rag-fijne weefsels van een sprookjesachtig patroon. Over den ongeëffenden boschweg met de diepe karresporen bolderde een boerenhuifkar op den gezichtseinder toe — al zwakker en zwakker klonk het gerinkel der belletjes aan 't hoofdstel van 't paard, om eindelijk te versterven in de eindeloosheid der ruimte.

Aan den rand van het bosch teekende zich een eenzame, bewegende figuur tegen de donkere boomstammen af. Na een slapelozen nacht was Tine van Donk vroeg opgestaan, om zich naar buiten te begeven. Het huis was te klein geworden voor haar stormende gedachten — zij was de menschen ontvlucht om in de eenzaamheid zichzelf te hervinden. Sinds die ontmoeting van den vorigen avond was 't leven haar voorgekomen als een kwellende droom. Ze voelde zich ongelukkig — ongelukkiger zelfs dan in de moeilijkste dagen, toen zij vrijwillig afstand had gedaan van haar liefste verwachtingen.

Zij sloeg het smalle boschpad in, dat zij vroeger zoo vaak had gegaan in gezelschap van Bert, voortgedreven door haar kwel-

lende herinneringen. Zij ging een pad links en een pad rechts — tot aan een open plek waar de bleke herfstzon een vaal, bijna onaardsch schijnsel tusschen de ontbladerde kruinen van de boomen uitgoot. Daar bleef zij eensklaps als aan den grond genageld staan. Vijf meter van haar af zat een eenzame gestalte op een boomstronk. Bert Raaymakers. De gedachte viel haar in zich om te keeren en deze plek, waar zij elkander bijna zestien jaar geleden gevonden hadden, te ontvluchten. Maar haar beenen weigerden haar den dienst en zwak als zij zich plotseling voelde, zocht zij steun aan een boomstam.

Bert Raaymakers zat daar een oogenblik als versteend. Hij was evenzeer geschrokken als zij. Maar het volgend oogenblik was die schrik geweken. Hij stond op en lichtte zijn hoed. Hij sprak geen woord en was voornemens zich tusschen de boomen te verwijderen. Doch hij zag haar wankelen en trad vlug op haar toe. Hij had niets vergeten, noch vergeven, maar die hulpbehoevende trek op dat ontdane vrouwengelaat had hem geschokt.

„Tine,” zei hij schor en hij schrok van den klank van zijn eigen stem.

„Bert,” klonk het fluisterend terug. Er drongen tranen in haar oogen, zij was zichzelf niet meer meester. En die tranen hadden een vreemde uitwerking op hem. Zij roerden hem niet, maar dreven een bittere, bijna vijandige klacht naar zijn lippen.

„Ik heb het nooit begrepen en nu nog niet,” viel hij plotseling uit. „Nooit en nu nog niet. . . .”

Zij stonden beiden met afgewenden blik, kampend met gevoelens, die zij dood hadden verklaard en die door 'n onzichtbare macht weder tot leven waren gewekt. Een oogenblik bleef 't stil, zoo stil, dat beiden zich verbeeldden hun eigen harteklop te hooren.

„Nee, je kon het niet begrijpen,” klonk het toen plotseling. „Ik wéét hoe ik je voorgekomen moet zijn. Maar ik kon niet anders. Ik had te kiezen tusschen moeder en jou. En ik geloof. . . ik geloof, dat ik niet anders mocht. Als ik opnieuw voor die keus kwam te staan, zou ik het weer zoo doen. . . .”

Voor het eerst keek hij haar recht in het gelaat. In zijn blik lag zoowel ongeloof als verbijstering. „Je moeder?” bracht hij uit. „Ik herinner me. . . . zij was ziek. . . .”

„Ongeneeslijk. Het kon nog twee jaar duren, maar ook tien. Ik mocht haar niet verlaten, zij was hulpbehoevend. En ik mocht jou niet binden. Als ik je de waarheid geschreven had, zou je edelmoedig genoeg geweest zijn. . . .” Haar adem stakte even en wat vlugger, met een schier bovenmenselijke poging zich te beheerschen, ging zij voort: „Dat is alles, Bert. Het duurde acht jaar en ik geloof, dat het goed was, wat ik deed. Zoo heb ik het tenminste gevoeld. . . .”

Er viel niets meer te zeggen, niets meer te vragen. Bert Raaymakers had alles begrepen. De zwaarte van dit offer en de edelmoedigheid, waarmee zij het had gebracht. Eén blik op dat lijdend gelaat zei hem de rest. Zij moest nu achtendertig jaar oud zijn — zag zij er ouder uit, of jonger? Hij wist het niet — maar hij zag wel, dat zij er uit zag als iemand, die veel geleden had. Haar gelaat kon hem bedriegen, maar niet die diepe groeven om haar mond.

Het was bespottelijk nog iets te vragen of te zeggen. Het leek hem zoo vanzelfsprekend toe, dat hij hun levensdraden opnam en knoopte, dáár, waar de harde noodzaak van het leven ze verbroken had, dat hij woorden overbodig achtte. Hij sprak alleen haar naam uit, met een stem, die hij niet langer in bedwang had: „Tine. . . . lieve Tine. . . .”

Hij zag een sterke ontroering over haar bleek gelaat komen en en met een teeder gebaar legde hij zijn arm om haar schouders. Er vielen hem een paar grijze haren op tusschen haar donkere lokken en met een weemoedigen glimlach herinnerde hij zich zijn eigen ontdekking van den afgeloopen nacht.

Zij begreep waaraan hij dacht. „Herfstdraden,” fluisterde zij, met een melancholiek gevoel.

„Ja, herfstdraden, evenals bij mij,” antwoordde hij ernstig. „Maar het leven heeft ze beproefd en ze zijn sterk genoeg om ons voor herfst en winter hecht aaneen te binden.”

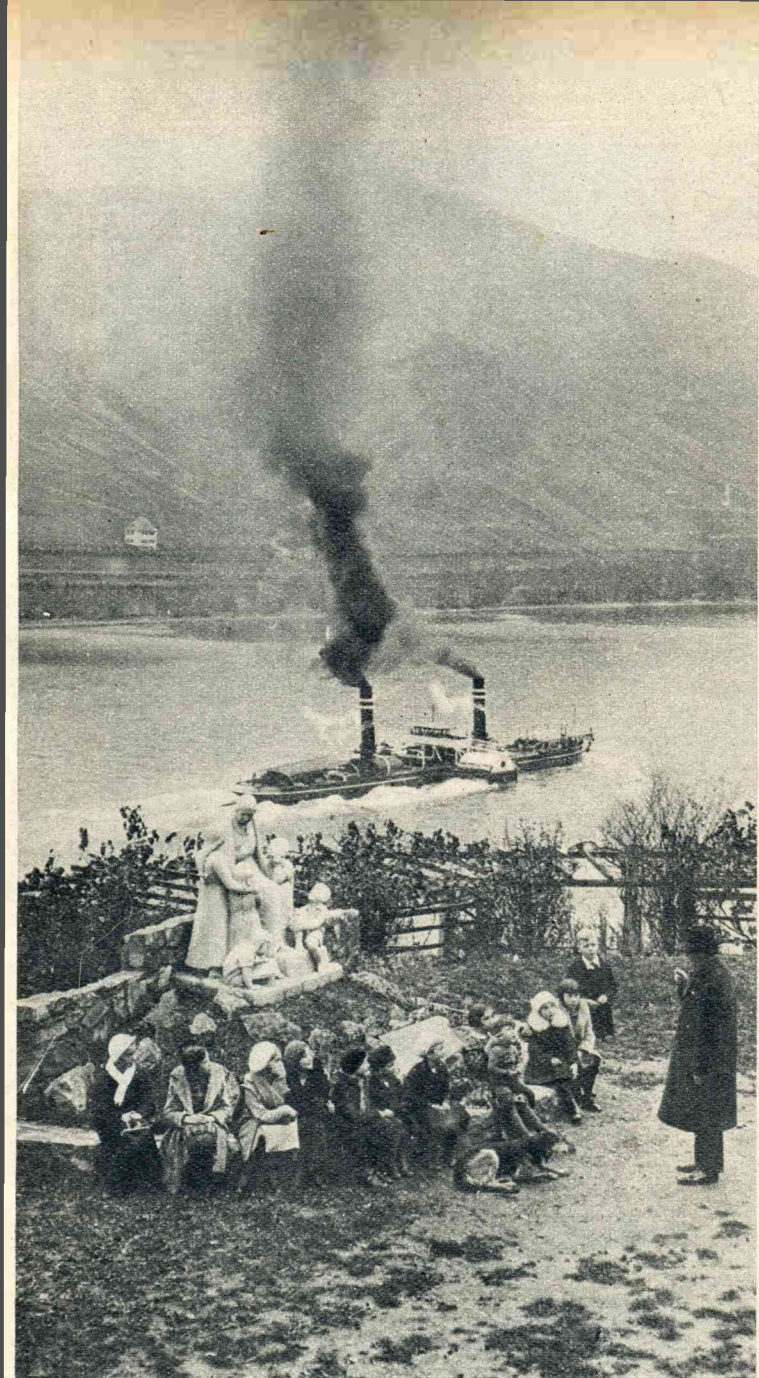
De bekende Rijnländsche beeldhouwer Otto Heilmann is op het uitstekend idee gekomen om voor den onsterfelijken Grimm, den schrijver der wereldvermaarde sprookjes, een gedenkteeken op te richten, dat zijn genie in alle opzichten waardig was. Jarenlang heeft Otto Heilmann gebeeldhouwd aan de levensgrootte figuren van Grimm's meest en best bekende sprookjesgestalten en aldus slaagde hij er in een heele sprookjesstad te bouwen, met echte huizen, waarin de op den voorgrond tredende sprookjesmensen en sprookjesdieren konden wonen. Is het te verwonderen, dat Niederrhaimbach, de stad der levend geworden sprookjes, het pelgrimsoord is geworden van alle kinderen, die van sprookjes houden? De kleine bezoekers treffen er al die bekende lieve en booze mensen en dieren aan, die ze in de sprookjes hebben ontmoet. Ze vinden ze daar in hun natuurlijke grootte, gemaakt door de hand van een kunstenaar en zoo dicht de werkelijkheid benaderend, dat menige kleine bezoeker even blijft stilstaan en ademloos wacht of die steenen sprookjesfiguur, die dwerg, die heks of die wolf zich niet zullen gaan bewegen. Net zooals het kleine meisje op onze afbeelding in gespannen verwachting kijkt naar den steenen dwerg, die ongestoord verder leest en zich niet in het minst schijnt te bekommeren over de aanwezigheid van al die kleine en grootte mensen.

EEN SPROOKJESSTAD AAN DEN RIJN

Rechts: Het koekenhuisje van de beruchte heks. De boosaardige figuur komt zoo uit haar deur gestuip, zoo natuurgetrouw, dat de kinderen eerst eventjes aan de steenen hand moeten roelen of het werkelijk waar is, dat er geen gevaar dreigt voor de kleine Hansjes en Grietjes.

Practisch en aanschouwelijk onderwijs. Wat kan er dieperen indruk maken op de fantasie van een kind dan het verhaal van een mooi sprookje te midden der figuren, die er handelend in optreden. Een onderwijzer vertelt van Sneeuwitje en de zeven dwergen. De kinderen hooren niet alleen, maar ze zien. Ze kunnen de dwergen en het lieve Sneeuwitje van dichtbij bewonderen. Het sprookje is werkelijkheid geworden en die werkelijkheid ligt over de kleine luisteraars als een ban.

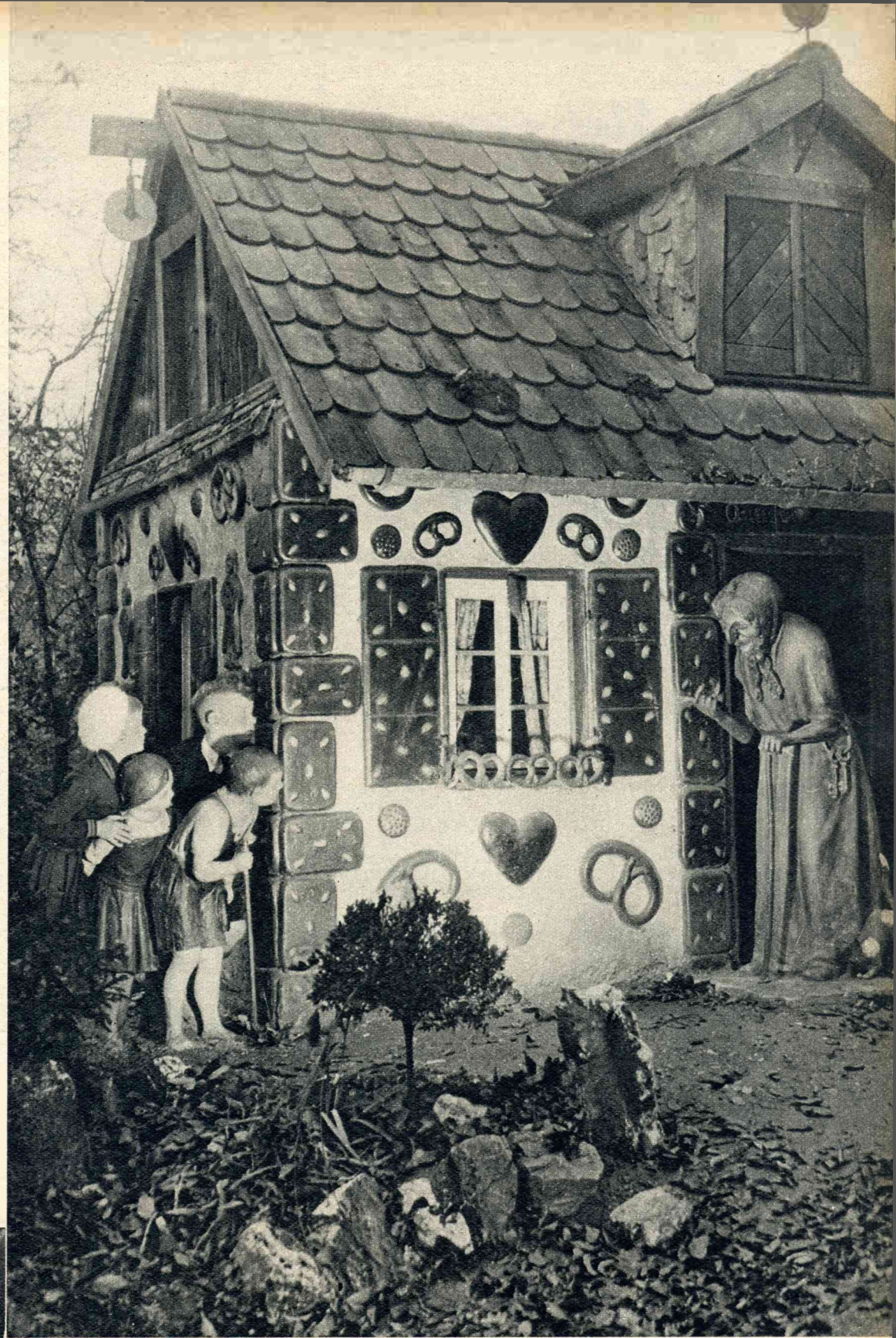
In het midden van de sprookjesstad heeft de beeldhouwer een mooie groep geplaatst, die een afbeelding is van de moeder, die haar kinderen sprookjes voorleest. Zelden of nooit is de bank voor het gedenkteeken leeg, want bijna altijd kan men er den een of anderen onderwijzer aantreffen, die bezig is de kinderen van zijn klas binnen te voeren in die heerlijke wereld, die de dichter Grimm heeft geschapen.

Hans en Grietje loeren even om het hoekje van het koeienhuisje van de booze heks. Achter den steenen Hans en het steenen Grietje staan een Hans en een Grietje van vleesch en bloed, maar men kan nauwelijks onderscheiden welke van beide groepen de treffende werkelijkheid het meest nabij komt.

Nog een mooie groep uit de sprookjesstad. Twee bekende figuren uit het sprookje van Roodkapje en den wolf. Onze foto toont twee wolven en twee Roodkapjes, maar alleen de beide figuren rechts behoren tot het sprookje. De twee andere zijn trouwe bezoekers, zooals er duizenden en duizenden zijn, die zoo graag in de nabijheid van hun kleine en groote helden vertoeven.

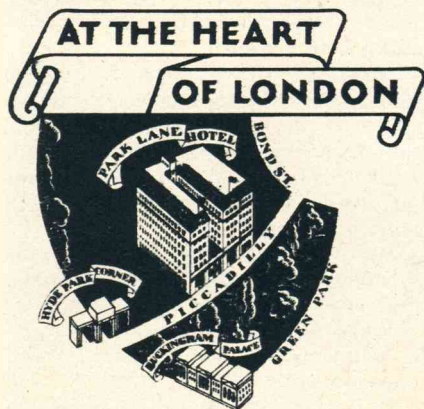
*Met een
kostelijke
vracht . . .*

*Anno
1753*

De thee-clipper spoedt zich huiswaarts. De ruimen zijn gevuld met een kostelijke vracht thee voor de aloude Firma Douwe Egberts. Ook nu nog voeren oceaanschepen hun kostbare theevrachten aan voor de D.E.-Fabrieken, waar de thee wordt gemengd volgens recepten, die thans bijna twee eeuwen lang zijn beproefd en verbeterd. Drink dus D.E.-thee, 100 procent zuivere thee, beter van geur en smaak en gelijkmatiger afschenkend, daar ze meer waterhoudend is. Ook het laatste kopje is even frisch, als het allereerste!

DOUWE EGBERTS THEE

Ideaal is een bezoek aan LONDEN IN HERFSTTIJD

De Koninklijke Parken
in goud-bruinen tooi

De winkels fleurig met de nieuwste creaties. Volop vertier in schouwburg, concertzaal en restaurant. Heerlijke dagen om de stad te verkennen.

De ervaren Hollandsche bezoeker prefereert PARK LANE HOTEL

centraal gelegen; alle kamers
met badkamer en telefoon

éénpersoons vanaf 14/6,
tweepersoons vanaf 25/-.

Volledig tarief, kaart van Londen en
program der voornaamste gebeurtenissen
verktigbaar bij de reisbureaux.

PARK LANE HOTEL
PICCADILLY, LONDON, W.1

Tot hier en niet verder.

Bij stoffen, met EULAN behandeld, hebben de motten afgedaan, omdat deze stoffen blijvend gevrijwaard zijn tegen het invreten door motten. Verlangt daarom bij Uw inkoop met EULAN behandelde wol, wollen dekens, meubelbekleding enz., te herkennen aan het EULAN-merk.

EULAN

Geldbelegging in de liefde

door William Atcock

Meneer Dobbs wil zijn zaken overdoen," deelde Muriel Egerton 's morgens haar eersten klant mede, terwijl ze hem een doosje sigaren overreikte.

"Slecht nieuws?" vroeg Donald Merrick, met een blik op het bedrukte gelaat achter de toonbank.

"Ik denk het wel," antwoordde Muriel zuchtend. "t Is lang niet zeker, dat de nieuwe eigenaar het perceel ook overneemt."

Donald Merrick schudde zijn hoofd, mompelde iets van slechte tijden en verdween uit den winkel. Sigarendepot no. 3 was het best beklante van de Amtacy. Het bezat een attractie in Muriel Egerton zelf — in haar knap gelaat, haar muzikale stem en haar vroolijken lach. Maar de winst, die deze attractie John Dobbs afwierp, kon het verlies, dat hij op de twee andere zaken leed, niet goedmaken. En aangezien hij er niets voor voelde, zijn goede geld in 'n bodemlozen put te deponeren, had hij zijn drie „goedbeklante en winstgevende" sigarenwinkels in de Denverse courant te koop aangeboden als een „solide" geldbelegging.

Spencer Rooney ontving het onaangename nieuwtje in den loop van den morgen met een hoopvollen blik. Zijn prettig jongensgezicht ging open in een glimlach vol verwachting. „In Januari maak ik promotie en verdien ik genoeg voor twee," zei hij vlug. „Je hoeft slechts ja te knikken."

Hij maakte het haar gemakkelijk genoeg, maar Muriel schudde het hoofd. „Later misschien eens," lachte zij op een toon, waarin een vage belofte lag.

Dick Allison was de derde, die het nieuws te hooren kreeg. Hij was een ernstig jongmensch met steile, koperkleurige haren en 'n sproetig gezicht — even weinig gelijkend op een Adonis, als 'n zekere beruchte dame, Xantippe, op een van de drie Gratiën. Evenals Spencer Rooney was hij een dagelijksche klant van Muriel en vrijwel de eenige, die haar niet verveelde met opdringerige attenties of flauwe complimentjes.

Zijn ernstig gezicht betrof, toen hij van den voorgenomen verkoop van de Amtacy vernam. Maar het klaarde terstond weer op en zijn stem klonk opbeurend. „Ik zou me geen zorgen maken voor den tijd," zei hij bemoedigend. „De nieuwe eigenaar kan ook niet overal tegelijk zijn en als hij verstandig is, zal hij het oude personeel houden, omdat het vertrouwd is met de klanten."

Muriel knikte, maar haar zorg was nog niet weggenomen. Zij moest in haar eigen onderhoud voorzien en het salaris, dat John Dobbs betaalde, was zoo schriel, dat er geen sprake van kon zijn, er iets van te sparen. Het scheen met den verkoop van de Amtacy echter niet zoo vlot te gaan als zij verwacht had. Er deden zich eenige gegadigden voor, die goedkeurend knikten, als zij hoorden van den veelbelovenden omzet van Muriel Egerton's winkel, doch die zich hals over kop terugtrokken, zoodra zij kennis kregen van het halsbrekende verlies, dat de andere zaken boekten. De bulldogachtige John Dobbs werd met den dag onhebbelijker en na een paar weken kreeg Muriel haar ontslag thuis gezonden.

Toen Spencer Rooney er den volgenden morgen van hoorde, bepleitte hij niet vurigen aandrang zijn belangen. „Het is immers absoluut overbodig je bezorgd te maken over de toekomst," zei hij met een bedelende stem. „Over vier maanden is het Januari."

Muriel hoorde hem niet 'n sympathieken glimlach aan. Zij mocht Spencer wel, doch den man, met wien zij haar leven zou deelen, had zij zich anders voorgesteld — niet zoo jongensachtig luchthartig en oppervlakkig. Ze zei het hem en hij trok zich beleedigd terug. Dick Allison reageerde er anders op.

"Ik wou, dat ik je helpen mocht," zei hij eenvoudig.

"Hoe bedoel je dat?" vroeg zij hartelijk, getroffen door den pretentiellozen toon in zijn stem.

Dick werd wat verlegen. „Ik bedoel, als het zoover mocht komen, dat je... Ik heb nog wat geld, zie je..."

Hij zweeg stotterend en Muriel knikte hem vriendelijk toe. „Ik begrijp je," zei ze peinzend. „Ik vrees, dat het inderdaad wel eens zoover zou kunnen komen. Maar ik zou toch geen geld van mijn vrienden kunnen aannemen, Dick."

"Nee, dat zou je niet kunnen," gaf hij aarzeland toe, alsof hij er niet heelmaal van overtuigd was.

Gelukkig kwam het zóóver niet. Een paar dagen voor haar ontslag verscheen John Dobbs in den winkel. „Ziezoo, ik ben de Amtacy kwijt, juffrouw Egerton," viel hij vrolijk binnen.

"En het personeel?" vroeg Muriel, terwijl zij van kleur wisselde.

"Blijft gehandhaafd," verzekerde John Dobbs tot haar groote verlichting. „Vanmiddag zul je den nieuwen eigenaar wel zien verschijnen." Hij wreef zich in de handen. „Hij zoekt een winstgevende geldbelegging en ik geloof, dat hij denkt er thans werkelijk een gevonden te hebben..."

Grinnikend vertrok hij, doch 's middags keerde hij terug, thans in gezelschap van een heer van middelbaren leeftijd, die met de accuratesse van een belastingambtenaar de voorraden opnam en 't kasgeld telde. Hij was zuinig met zijn woorden, maar zijn scherpe blikken zwierven overal en toen hij vertrok, verhoogde hij haar salaris met tien dollar per maand.

Muriel was overgelukkig.

"Gefeliciteerd," zei Spencer Rooney met een ietwat wrangen glimlach, toen hij ervan vernam. Hetzelfde zei Dick Allison, doch zijn toon klonk hartelijk en welgemeend. „Ik hoop, dat die nieuwe baas van je meer geluk zal hebben dan John Dobbs," voegde hij eraan toe, voor hij den winkel verliet.

De zegenwensch van Dick Allison scheen inderdaad in vervulling te zullen gaan. De zaken van de Amtacy floreerden weer, maar dat was aan het gezicht van den nieuwen eigenaar niet te zien. Tweemaal per week verscheen hij om af te rekenen, verwaarloosde geen halven cent en geen doosje lucifers op de balans en verdween weer, zonder tien overvloedige woorden te hebben gesproken. Hij kwam Muriel min of meer als een raadsel voor, doch hij was een raadsel, waarmee zij haar hoofd niet brak.

Dat succes bleek echter niet van blijvenden aard te zijn. Een groot winkelconcern in Chicago opende een paar filialen in Denver en bracht een ontstellende ruïne in de prijzen teweeg. De Amtacy was gedwongen eveneens haar prijzen te verlagen en na een paar maanden was de omzet niet meer dan de helft van wat hij geweest was. Ook die tegenslag viel niet van het gezicht van den nieuwen eigenaar af te lezen. Hij kwam, maakte balans en ging — en liet met geen woord van zijn tevredenheid of ontevredenheid blijken.

Toen kwam plotseling de catastrofe.

STOF EN HITTE, dag aan dag... MAAR HAAR TEINT BLUFT FRISCH!

EEN FRISCHTE, JEUGDIGE TEINT MET PALMOLIVE, DE OLIJFOLIE ZEEP!

Iedere vrouw kan gemakkelijk haar charme behouden door een eenvoudige schoonheidsbehandeling, thuis! Zij hoeft slechts de Palmolive methode toe te passen: 's morgens en 's avonds gezicht, hals en schouders masseren met het heerlijk-verzachtende schuim van Palmolive zeep. Daarna afspoelen: eerst met warm, vervolgens met koud water.

Palmolive is zoo zuiver en verzachtend omdat er bij haar bereiding groote hoeveelheden olijfolie worden gebruikt! Alle specialisten zijn het er over eens dat olijfolie op lichaamstemperatuur in de poriën dringt en de huid verjongt... Palmolive zeep reinigt zonder te irriteren, en maakt Uw huid zacht als satijn. Deze zeep kost zoo weinig, dat duizenden vrouwen ze óók gebruiken voor 't dagelijksch bad.

Wash Uw haar met Palmolive Shampoo, om het gezond en glanzend te houden.

5 modellen, ontworpen door Weenske en Parijsche modekunstenaars.

**Die hebben
een eigen
cachet!**

En toch komen deze 5 modellen, waarvan zooveel charme uitgaat, U slechts op 1 cent, indien U zich „Winterweelde 1938” aanschafft. 319 voorbeelden van de a.s. Herfst- en Wintermode, alle ontworpen door knappe modekunstenaars uit Weenen, Parijs en Berlijn, zijn er in opgenomen en de prijs bedraagt... 60 cent. Nimmer bestond er een Hollandsch modeboek zóo fraai, zóo uitgebreid en zóo goedkoop.

Hoe maakt men een mantel?

Dit is één van de nuttige artikelen, welke speciaal voor „Winterweelde” geschreven zijn. Het bevat een schat van aanwijzingen en tips voor het zelf-maken van kleding.

De knippatronen zijn nóg beter geworden!

Het persoonlijke cachet, dat U in confectiekleding zoo dikwijls gemist hebt, vindt U in onze knippatronen. Daarom kunnen wij gerust zeggen:

Een Panora-patroon is geknipt voor U!

Met de extra-wenken, welke bij ieder patroon gevoegd worden, zal het U nóg makkelijker vallen een costuum te maken, waarin Uw

figuur beter tot haar recht komt. Wij leveren de patronen in handige zakjes en binnen 24 uur.

Prijzen: 20, 35 en 50 cent.

Wij willen U meteen in de gelegenheid stellen met deze verbeterde knippatronen kennis te maken. Daarom bevindt zich in de nieuwe „Winterweelde”

een reductie-bon voor 40 tot 50 % korting.

Met dezen bon kunt U één patroon uit den geheelen voorraad verkrijgen tegen sterk gereduceerde prijs.

**Een patroon van 50 ct.
kost dan 30 ct.**

**Een patroon van 35 ct.
kost dan 20 ct.**

**Een patroon van 20 ct.
kost dan 10 ct.**

Bestelt vandaag nog „Winterweelde 1938” met reductie-bon. Prijs 60 ct.

PATRONENKANTOOR PANORA

Nassauplein 1 • Haarlem

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: door bemiddeling van Uw agent of bezorger; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 ct.) aan bovenstaand adres.

Op een morgen kwam Spencer Rooney den winkel binnenvallen. Muriel had hem den laatsten tijd slechts zelden gezien, hij scheen troost voor zijn teleurstelling te hebben gezocht in het gezelschap van een ander meisje.

„Heb je 't gelezen?” vroeg hij driftig. „De Amtacy is failliet.”

Muriel ontstelde en kon het niet gelooven, maar Spencer Rooney toonde het haar zwaart op wit in de krant. En haar laatste twijfel verdween, toen de eigenaar 's middags verscheen, balans maakte en haar met twee maanden salaris de deur uitzond.

„De zaken zijn gesloten,” zei hij lachend. Hij nam het verlies van de tien-duizend dollar, die de Amtacy hem gekost had, met 'n onaandoenlijke kalmte, die Muriel onnatuurlijk toescheen. En met 'n verwezen blik nam zij afscheid van den winkel, dien zij vier jaar als haar eigen domein had beheerd en beschouwd.

Muriel Egerton hoefde zich niet bepaald te beschouwen als een stiefkind van de fortuin. Een maand later had zij een andere baan gevonden en stond zij aan de sorteermachine van een groote schroevenfabriek. Het was vermoeiend werk en een ander milieu dan waarin zij tot nu toe had geleefd, maar zij was gewijvaard voor gebrek. Van haar vroegere vrienden zag zij alleen nog Spencer Rooney, die den moed nog niet verloren had. Dick Allison ontmoette zij slechts zelden, het scheen wel, of hij haar opzettelijk ontweek.

Op een avond wachtte Spencer op haar aan de poort van de fabriek. „Ik ga Zondag toeren,” zei hij met een hoopvollen klank in zijn stem. „Ga je mee?”

Het was lente — zij dacht aan de lange, vermoeiende dagen in de fabriek, aan de vervelende Zondagen en stemde toe. Zondagsmorgens kwam Spencer haar reeds vroeg halen. Zij reden naar buiten en bij een klaterenden waterval maakten zij zich los uit de lange file auto's en zochten een rustig plekje op. „Eindelijk alleen,” zuchtte Spencer komisch. Zij beantwoordde die verzoeking met een lachenden blik en voelde zich opleven ver van het geroezemoes van de stad en de kille fabriek. Het werd een heerlijke dag en toen zij 's avonds naar huis reden, nam Spencer haar hand.

„Muriel...”

Zij keek hem van terzijde aan. Zijn oogen bedelden en in zijn stem lag een klank, die iets in haar aan het trillen bracht.

„Wat is er?” vroeg zij met een gedwongen glimlach.

„Heb je al eens over dat beroerde leven daar nagedacht? Ik verdien nu genoeg voor twee en ik weet een aardig huisje te staan. Knik eens ja...”

Haar besluiteloosheid bleef echter. Met een zucht opende zij de oogen. „Mag ik je morgenavond antwoorden?” vroeg ze, haar hand terugtrekkend.

Spencer keek teleurgesteld. „Is dat noodig?” vroeg hij kort.

„Ja, ik voel het zoo,” antwoordde zij resoluut en tegelijk viel haar de gedachte in, dat zij zich verkocht voor een goed leventje, als zij ja zou zeggen. Het was een vreemde gedachte, die haar afschrikte, en haar voor de rest van den avond stil maakte. Spencer Rooney nam een paar uur later op een bijna bruuske manier van haar afscheid.

De volgende dag scheen haast niet om te komen, 't geestdoodende werk aan de machine stond haar tegen en de banale gesprekken, die zij kreeg aan te hooren, verveelden haar. Met een zucht van verlichting begroette zij het einde van den werkdag, doch toen zij alleen op haar kamer was, verlangde zij naar de fa-

briek terug. De wijzers van de klok schenen sneller te gaan dan anders en om acht uur had zij een afspraak met Spencer Rooney. Ja of neen — wat zou zij hem zeggen?

Toen het half acht sloeg, had zij nog steeds geen besluit genomen. Zij stond gekleed en met de hand aan den deursknop, toen haar huisjuffrouw aan kwam kloppen. „De krant, juffrouw. Er staat nog iets in van de Amtacy, toevallig viel mijn oog erop.”

„De Amtacy?” vroeg zij. Zij was de betekenis van die afkorting al bijna vergeten. „Wat bedoelt u?”

„Wel, dat faillissement is opgeheven. De schuldeischers hebben het accord aangenomen.”

„O ja?” bracht Muriel onverschillig uit.

De praatgrage juffrouw knikte. „Die meneer Allison zal nog wel eens spijt hebben van zijn geld.”

Muriel keek haar aan met een dwazen blik. „U zegt? Morgether heette de eigenaar van de Amtacy.”

„In de krant staat duidelijk Allison,” wierp haar huisjuffrouw tegen.

Er kwam een onrustig gevoel in Muriel op. Zij sloeg de krant open en zocht in de rubriek Handelsberichten. En toen was het plotseling, of haar hart een oogenblik stilstond. Het stond hier zwart op wit: Dick Allison, voorheen eenig exploitant van de sigarenwinkels, handelende onder den naam Amtacy. Zij stond van haar stoel op, ging weer zitten en las den naam opnieuw. Al het bloed was uit haar gelaat geweken. Was het mogelijk, dat Dick Allison... om haar te helpen...

Dick Allison stond op dat uur met een bitter lachje voor den spiegel. Op tafel lag de geopende krant. Hij keek naar zijn steile, koperkleurige haren, naar zijn sproetig gezicht en den ingevallen trek om zijn mond. Een verschijning zonder de minste aantrekkelijkheid. Hij dacht aan Muriel Egerton en om zijn lippen trok een spottend, bijna smalend glimlachje. Knappe meisjes als zij lachten om dergelijke Adonis-sen...

Er werd gebeld en onwillekeurig bleef hij luisteren.

Er klonk een stem beneden in de gang, die hem bekend voorkwam, maar een heeschen klank had.

Muriel Egerton trad binnen. Zij zag er heel vreemd uit — bleek en onzeker van zichzelf. Maar haar oogen schitterden. De deur ging dicht en zwaar leunde zij er tegen aan.

„Muriel,” bracht hij verbijsterd uit.

„Ja, ik ben het,” zei ze met een vreemden glimlach. „Ik ben gekomen...” Haar blik viel op de geopende krant en plotseling wist zij niet meer, wat zij had willen zeggen.

„Je bent gekomen...?” trachtte hij haar te hulp te komen.

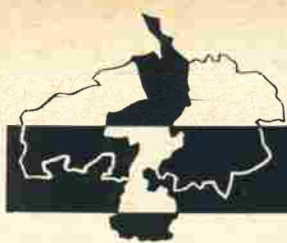
Muriel wees naar de krant. „Ik heb het gelezen — ik weet alles,” vervolgde zij. „Waarom deed je het?”

„Waarom?” haalde hij de schouders op. „Ik zocht een goede geldbelegging. Maak je er niet druk over. Een onvoorzichtige speculatie, dat is alles...”

Zij keken elkander aan — beiden heel bleek en onzeker. Toen strekte Muriel haar hand naar hem uit. „Ja, een onvoorzichtige speculatie,” beaamde zij met een ijle stem. „Maar... misschien geen verloren geldbelegging...”

„Hoe bedoel je?” vroeg hij vreemd, terwijl hij de aangeboden hand nam.

In de blauwe oogen van Muriel Egerton kwam een warme glans. „Als je het misschien zou willen beschouwen als een geldbelegging in de liefde,” antwoordde zij met een zachten glimlach.

Rond het statige kasteel „HEESWIJK”

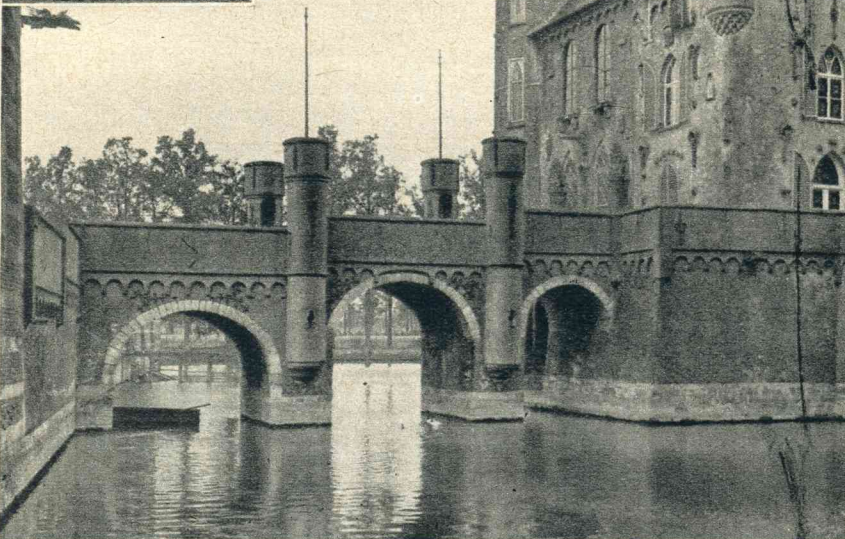
Dr. H. Blink schrijft in zijn prachtwerk: „Wandelingen door Nederland” o.m.: „Heeswijk doet zich ontegenzeggelijk schilderachtig voor, zooals het kasteel zich spiegelt in de slotgracht en zich scherp afteekent tegen het geboomte of aan de luchten.”

‘Toevallig is er een foto bij deze serie, waarop het slot wel sterk staat afgeteekend tegen een fraaie wolkenhemel, zoodat men de stoere lijnen goed kan zien.

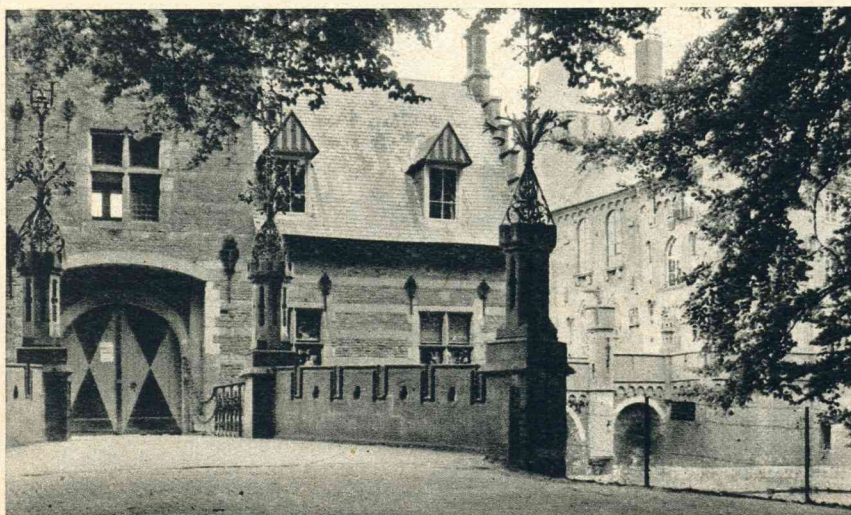
Toch heeft dit kasteel eenigszins aan schoonheidswaarde ingeboet, wegens de diverse verbouwingen, die soms niet zuiver in stijl geschieden.

Vroeger werd Heeswijk veel bezocht om de rijke, historische verzamelingen van jhr. van den Bogaerde van Terbrugge, doch deze zijn bij diens overlijden, in 1893, verkocht.

„Eertijds was Heeswijk een sterke burcht,” zoo

De breede, deftige brug.

De ingang van 't kasteel.

Wolken boven het kasteel „Heeswijk”.

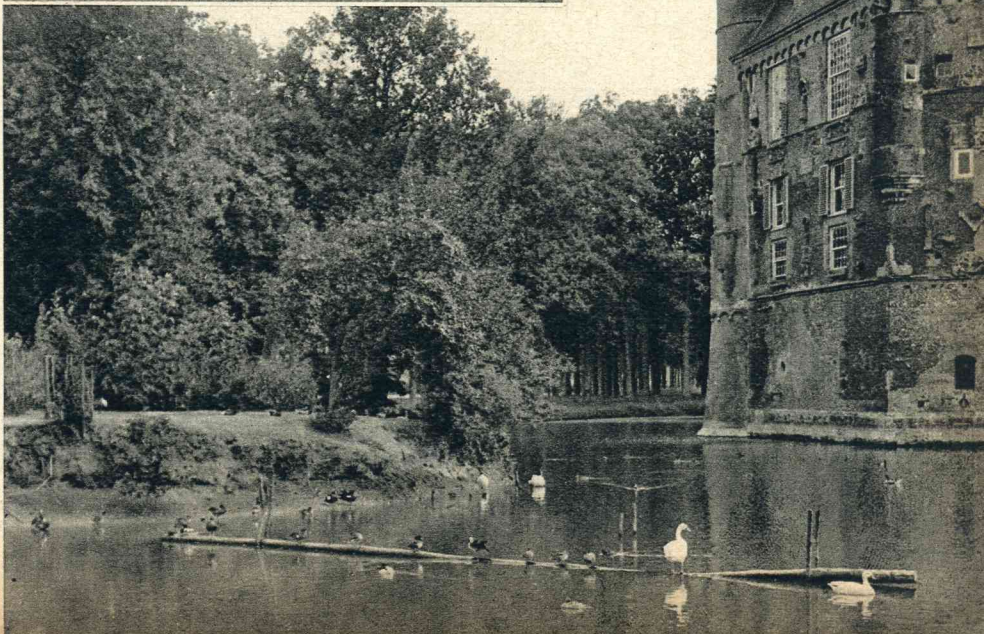

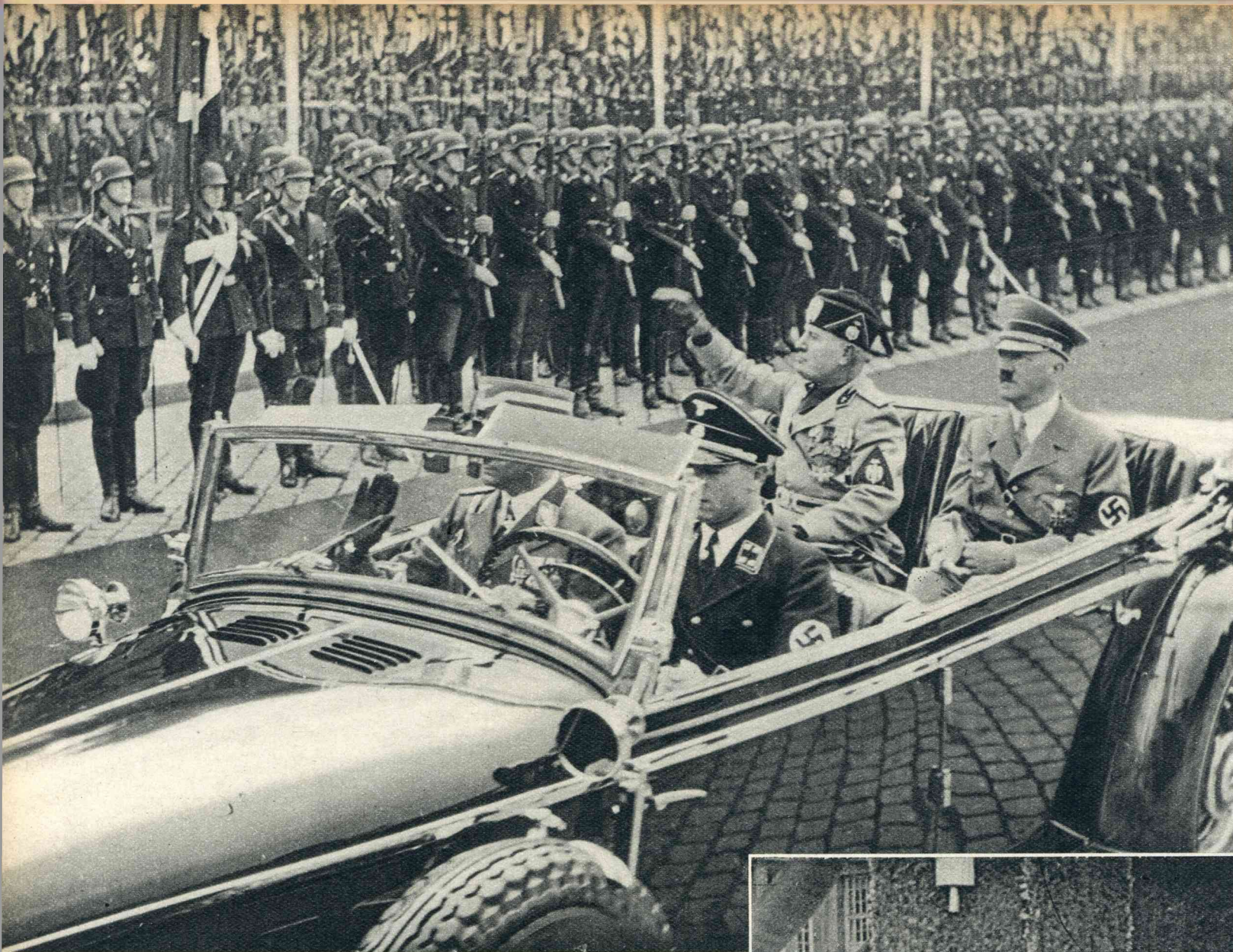
lezen wij weer elders, „in staat de Geldersche krijgslieden buiten de muren te houden, toen zij in 1398 en 1512 het naburige dorp geheel in de asch legden.” Ook deze geschiedschrijver prijst het slot, als hij schrijft:

„Forsch en edel rijst nog het kasteel uit zijn grachten op en met zijn breede, deftige brug, zijn hooge muren, zijn klooeke torens en daken vormt het een statig geheel.”

Jong leven in de omgeving van het oude slot.

Eendjes zwemmen in de slotgracht.

Het bezoek van Mussolini aan Duitschland; de Duce rijdt met Hitler door de straten van München naar 't Prinz Carl-paleis.

Mussolini inspecteert de eerewacht voor het station te München — op den voorgrond de Führer.

LAATSTE NIEUWS

De herfstmanoeuvres van het Duitse leger — eenige tanks ondernemen een aanval op een versperring.

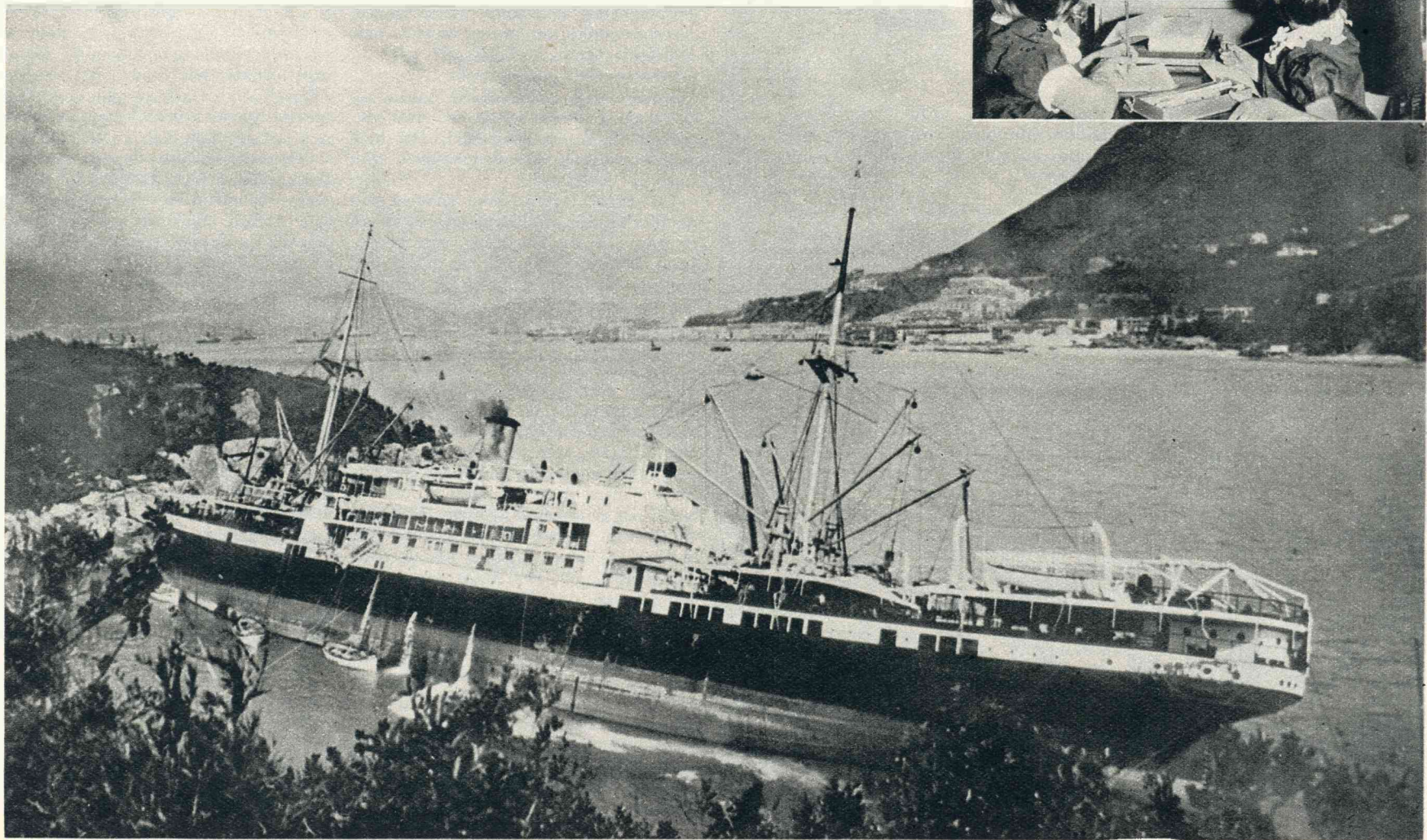

Ter gelegenheid van den verjaardag van hun vorst, den Nizam van Hyderabad, hielden eenige Indische regimenten een schitterende parade. Een prent van het voorbijtrekken der cavalerie.

Rechts: De scholen te Chicago zijn wegens een epidemie van kinderverlamming op last der autoriteiten gesloten. De kinderen ontrangen nu onderricht door middel van de radio.

Het ss. „Van Heutz” van de K. P. M. werd tijdens een verschrikkelijken typhoon nabij Hongkong op de rotsen geworpen.

Lijders aan suikerziekte en allen, die suiker moeten mijden

prijzen **Hermesetas**

tabletten uit zuivere kristal-saccharine,

zonder eenigen bij- of nasmaak. Zij zijn gemakkelijk oplosbaar en kunnen uitstekend bij het koken en bakken gebruikt worden. Gegarandeerd onschadelijk, zelfs voor de gevoeligste maag.

Verkrijgbaar bij apothekers en drogisten in handige schuifdoosjes à 43 cts. inhoudende 500 tabletten.

A.G. „Hermes“ Zürich 2, Zwitserland

ZWITSERSCH FABRIKAAT

Daar kan de tandbederver niet tegen op!

Odol tandpasta en Odol mondwater bouwen 'n ondoordringbare vesting om Uw kind - om 't te beschermen tegen de aanvallen van den tandbederver!

Odol tandpasta verwijdert de voedselresten, die tusschen de tanden achterblijven en vermindert de levenskans van den tandbederver.

Odol mondwater spoort hem in zijn meest verborgen schuilplaatsen op en vernietigt hem door zijn sterk antiseptische eigenschappen.

Leert Uw kind 2 x daags den mond met Odol te spoelen. Odol desinfecteert mond en keelholte, en doodt schadelijke bacteriën. Odol beschermt de gezondheid van Uw kind.

Gezonde tanden - gezonde mond!

Poetst de tanden met Odol tandpasta. Spoelt den mond 2 x daags met Odol mondwater.

Odol tandpasta 0.35 - 0.60 per tube.
Odol mondwater 1.25 - 1.75 per flacon.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT - N.V. ODOL COMPANY AMSTERDAM

EEN BEDRIEGER OVERBLUFT

DOOR MAX HELLINGER

Ik weet niet of dit een oud verhaal is of een nieuw. Het werd mij enkele weken geleden verteld door 'n dobelaar van Broadway, die stellig beweerde, dat het op de volle waarheid berust. Of dit werkelijk ook het geval is? Oordeelt u zelf! 't Is de geschiedenis van Charley Williams.

Charley Williams was een zeer forse man, prachtig gebouwd en met uitmuntend ontwikkelde spieren. Zijn gezicht getuigde van een onverzettelijke wilskracht en zoo ook zijn stem, die een harden, vastberaden klank had.

Hij was nu zestig jaren oud en veertig daarvan had hij versleten met dobbelen en gokken. Wanneer hij maar even zekerheid had te zullen winnen, dan waagde hij het ook. Charley was een van die mannen, die hun slachtoffers zonder eenige gewetenswroeging tot op het hemd uitkleeden en hun nog een pak slaag durven toedienen, als er aan dit laatste kleedingstuk een knoopje zou ontbreken. Onbarmhartig en meedogenloos tot in het uiterste was Charley Williams.

Na al die jaren van gokken had Charley zich gevestigd in een klein, vriendelijk stadje aan de Westkust. Hij wist, dat er veel geld zat in dit plaatsje, maar Charley Williams was er eveneens over ingelicht, dat de goed rendeende, landestien opgerichte speelbank door de politie gesnapt was en op last van de overheid moest verdwijnen.

Charley begreep meteen, wat hem hier te doen stond! Hij moest trachten de autoriteiten om te koopen en zoodoende de toestemming verkrijgen in het geheim dit meestal winstgevend bedrijf voort te zetten. Er gingen bijna twee jaren mee heen voordat Charley hierin slaagde en het kostte hem meer dan honderdduizend dollars. Maar... Charley had gezegevierd en toen alles eenmaal vlot liep, bleek spoedig, dat hij zich niet misrekend had. De zalen der vroegere speelbank waren geheel gerestaureerd; de muren werden met kostbare tapijten behangen en op moderne wijze gedecoreerd.

Het publiek voelde er zich behaaglijk en geraakte als vanzelf in een sfeer van roekeloosheid en overmoed. Dit was geheel volgens de bedoelingen van Charley Williams!

De „zaak“ leverde hem zóóveel geld op, dat het bijna misdadig was. Men kan er geen betere benaming aan geven, want Charley, geslepen als altijd, had volgens een eigen vinding de roulettes zóó vervaardigd, dat niemand ooit meer kon winnen, dan Charley noodig achtte!

Inderdaad, Charley Williams was geslepen en gewiekst. Dit hadden reeds velen tot hun schade ondervonden, maar niemand was daarvan meer overtuigd dan Charley zelf! Hij beroemde zich erop, dat nog nooit iemand kans had gezien hem beet te nemen, hoewel velen het geprobeerd hadden. Hij rekende zichzelf in gedachten reeds onder de millionairs, want de zaken gingen steeds beter. Er stond hem niets meer in den weg, tenzij de speelbank zou moeten gaan verdwijnen....

Op 'n avond zat Charley in zijn kantoor te genieten van zoete toekomst-droomen, toen plotseling de deur werd geopend en een oude, grijze dame bij hem kwam binnen stappen. Het was een statige verschijning, die op Charley meteen een diepen indruk maakte. Zij

droeg een paar prachtige oorbellen en een kostbaar collier. Hij meende in haar oogen een uitdrukking van wanhoop en vertwijfeling te lezen. En zoo als dat met dergelijke typen als Charley vaker voorkomt: hij voelde zich onrustig worden, alsof er onraad dreigde. Hij was meteen op zijn hoede.

„Ik geloof, dat u hier niet moet wezen, mevrouw. Dit is mijn privé-kantoor.“ Charley dempte zijn stem zooveel mogelijk.

„U bent toch mr. Charley Williams?“ vroeg de dame weifelend. „Naar hetgeen men over uw uiterlijk gezegd heeft tenminste. Mijn naam is Jordan, mijnheer, mrs. Jonathan Jordan.“

Bij het hooren van dezen naam viel Charley bijna van schrik achterover! Jonathan Jordan, dat was de groote bankier, de multi-millionair, de eigenaar van de halve stad, de man, die achter de schermen de heele stad regeerde! En dit was zijn vrouw! Charley kuchte. Hij zag opeens mogelijkheden!

„Gaaf u zitten, mevrouw Jordan. Kan ik iets voor u doen?“ glimlachte hij.

„Mr. Williams, ik zal uw speelbank laten sluiten.“

Mevrouw Jordan sprak deze woorden op kalmen toon. Charley voelde een golf van angst door zijn bloed slaan.

„Ik zal zorgen, dat de politie hier een inval doet, hier in dit smerige, verderfelijke speelhol en ik zal haar opdracht geven alle voorwerpen in beslag te nemen of te vernielen.“

„Ik... ik begrijp u niet goed, mevrouw.“ stamelde Charley. „Als u dit werkelijk van plan bent, waarom komt u mij dan van te voren waarschuwen?“

„Omdat ik niet op mijn geweten wil hebben, dat u in de gevangenis terecht komt.“ gaf mevrouw Jordan vlug ten antwoord. „Ik wil u de kans geven om tijdig de stad te verlaten. Wel raad ik u aan, nadien hier niet meer te verschijnen.“

Charley dacht even over de zonderlinge situatie na.

Dezelfde glimlach zweefde nog steeds om zijn lippen. Hij keek zijn bezoeker met half gesloten oogen aan.

„Ik moet eerlijk zeggen, mevrouw Jordan, dat u zich door een zeker soort overgevoeligheid laat leiden. Want wat voor kwaad steekt er nu in, een inrichting te exploiteeren, als ik bezit? Ik verschaft toch maar een beetje amusement aan diegenen, die er met hart en ziel naar verlangen? Ik dring mijn inrichting aan niemand op. Als mijn speelbank morgen verdwijnt, dan zal er binnen twee weken ergens anders in de stad een nieuwe verschijnen. Een bepaald gedeelte der inwoners is verslaafd aan het spel, een politie-inval kan daar niets aan veranderen. Dat zult u mij toch moeten toegeven? Als ik u vragen mag, mrs. Jordan, wat heeft u eigenlijk er toe geleid deze zonderlinge besluiten te nemen?“

De oude dame scheen zich niet langer te kunnen beheerschen. Vooral het bedeesde glimlachje, waarmee Charley haar aankeek, maakte haar woedend. Zij sloeg plotseling met de vuist op de tafel.

„Mijn zoon George, mijn eenig kind, was een beste, brave jongen voordat hij hier in dit onzalige speelhol kwam, maar nu... nu doet hij niets anders dan gokken, dag in dag uit. Zijn halfjaarlijkse toelage heeft hij al bij het

spel verloren en gisteren vond ik een paar leenbriefjes in zijn zakken. Ik schaam mij het te vertellen, maar de verontwaardiging dwingt me ertoe... George is zelfs een dief geworden! Hij heeft mijn kostbaarste broche en mijn duursten ring weggenomen en beleend. Gelukkig voor u — en voor ons allen misschien — heeft mijn man het nog niet ontdekt. Terwille van den jongen heb ik het hem ook nog niet verteld. Maar al zou het ook de laatste daad van mijn leven zijn, ik zal er voor zorgen dat dit speelhol voorgoed wordt gesloten!"

Charley voelde zich allerm minst op zijn gemak. Hij zag wel in, dat hij tegen deze vrouw niet was opgewassen, vooral nu zij haar moederliefde liet gelden. Charley had heel wat menschen op zijn weg gevonden en steeds was hij eervol uit den strijd getreden, maar nu voelde hij zich reeds, voordat de strijd feitelijk begonnen was, verslagen! Niemand zou hem uit deze benarde positie kunnen redden, zelfs de burgemeester niet.

Daar zat nu de groote Charley! Hij praatte en redeneerde druk, maar hij sloeg zelf geen geloof aan zijn woorden. Hij was de overtuiging kwijt, waarmee hij zich in hachelijke gevallen steeds had weten te bezielen.

Hij beweerde, dat hij mrs. Jordan niets verweet, maar integendeel haar standpunt volkomen begreep en billijkt. Nooit had hij erover nagedacht, dat door zijn speelgelegenheid jongelui ertoe zouden komen het verkeerde pad op te raken. Laat staan hun eigen ouders te bestelen! Charley zei er ten zeerste door getroffen te zijn, dat mrs. Jordan zijn aandacht op deze gevaarlijke gevolgen van de gokzucht had gevestigd. Van nu af aan zou hij er voor zorg dragen, dat jeugdige menschen uit de speelzaal werden geweerd. De jonge Jordan zou er zeker niet meer worden toegelaten. Verder wilde hij de waarde weten van de broche en den ring, die George beleend had en ook hoeveel zijn halfjaarlijksche toelage bedroeg.

Het kostte hem bijna een uur om de oude dame van idee te doen veranderen.

Zijn heele overredingskracht kwam er bij te pas! Hij sprak over zijn vrouw en vijf kindertjes, hij beschreef op aandoenlijke wijze zijn oude moeder, die hij geheel moest onderhouden en die niets van zijn werkelijke zaken afwist.

Kortom, hij verhaalde haar iedere hartverscheurende geschiedenis, die hem maar te binnen wou schieten en zijn stem had op het eind een weenenden, ontroerenden klank, zoodat er het hard-

ste gemoed door verteederd moest worden.

Langzaamaan begonnen de trekken van de oude dame zich te verzachten. Charley voelde, dat hij terrein won en hij spande zijn krachten tot het uiterste in. Hij smeekte haar hem nog eenmaal een kans te geven en werkelijk, hij had haar medelijden opgewekt en zij stemde erin toe!

Hij gaf mrs. Jordan vijftienduizend dollars contant en bad haar vurig dit bedrag als compensatie te willen aan nemen.

Het geld had niets te beteekenen, zei mrs. Jordan... maar zij nam het toch aan! Met de ernstige bedreiging, dat zij de politie op hem af zou sturen, zoodra hij toestond, dat George het speelhol betrad, verliet zij het privé-kantoor. Charley goot zich direct een paar stevige whiskeys van de beste soort door de keel, om zich weer op zijn gemak te brengen, maar hij bleef onrustig den ganschen avond en den nacht, die erop volgde.

Hij stond erg laat op. Hij voelde zich lusteloos en bleef stil op zijn kamer tot laat in den avond. Toen hield hij het niet langer uit en Charley slenterde naar de speelzaal om afleiding te zoeken.

De zaal was maar matig bezet, want buiten woedde een hevige storm, die vele bezoekers zou terug houden. Charley kende dat van vroeger. In gedachten verdiept, slenterde hij tot voor de grootste speeltafel. Toen sloeg hij de oogen op en deinsde meteen van schrik achteruit. Daar vlak voor hem, op nog geen meter afstand, stond héél rustig aan een der roulettes de jonge Jordan! Charley stormde op hem af en snauwde hem toe onmiddellijk de zaal te verlaten! De omstanders keken verbaasd op. Zóó had nog nooit iemand uit het stadje den jongen Jordan durven toespreken! De jongen keek hem verbaasd aan en nam Charley even apart.

„Wat heeft dat allemaal te beteekenen hier?" vroeg hij. „Ik had al de grootste moeite om vanavond binnen te komen en nu wil je me er weer uitgooien. Wat is er aan de hand?"

Woedend vertelde Charley hem het geheele verhaal en toen dit beëindigd was, knikte de jongen langzaam.

„Dat is een mooie geschiedenis, Charley," zei hij, „en je hebt, volgens jou natuurlijk, dit zaakje op een handige manier opgelost, nietwaar? Maar je hebt je nu flink beet laten nemen, want mijn moeder is al meer dan twaalf jaar dood!"

Generaalvertegenwoordiging: J. WINKEL Jzn., Den Haag, Merwedestraat 47

TWEE AUTO'S EN TIEN GELDPRIJZEN

WORDEN BINNENKORT ONDER DE
ABONNÉ'S VAN PANORAMA VERDEELD

RUIM FL. 10.000 AAN PRIJZEN!

Zoals reeds werd aangekondigd, verdeelt Panorama op 5 Dec. a.s. een aantal groote prijzen onder de vaste lezers.

Nog even brengen wij de prijzen in herinnering. Het zijn:

Een Fordor Touring Sedan de Luxe, 8 cylinders, 85 rem pk., vier-deurs. Catalogusprijs f 2125.-

Een Chevrolet Touring Coach, 6 cylinders, 85 rem pk., twee-deurs. Catalogusprijs f 1950.-

Twee geldprijzen à f 1000.- f 2000.-

Acht geldprijzen à f 500.- f 4000.-

EEN SINTERKLAAS-SURPRISE, DIE STELLIG BIJ ONZE
LEZERS IN GOEDE AARDE ZAL VALLEN!

Het eerste toestel van Graham Bell. Een telefooncentrale in den dop. Met hoereel spanning nam de geniale uitvinder een goede zestig jaar geleden de eerste proefnemingen, die voor hem letterlijk en figuurlijk een „er op of er onder” beteekenden en voor de menschheid mogelijkheden openden, die toentertijd niemand kon overzien.

★ EUREKA ★

Belangrijke uitvindingen, hun romantische en tragische geschiedenis

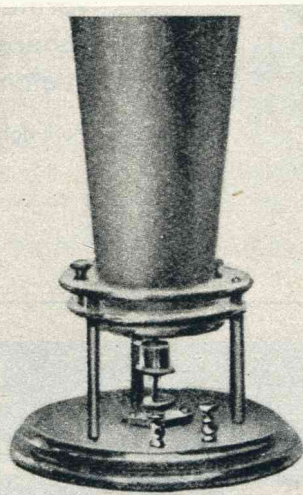
DOOR FR. LORENZ

5. HET DOODE OOR.

De geschiedenis vermeldt niet, of mister Hubbard, de beroemde advocaat uit Boston, op den dag toen een meneer Graham Bell aangediend werd, het erg druk had of niet. Er staat slechts vast, dat dit oogenblik voor beide mannen, den blonden, opgeschoten vijftigjarige en den grijzen vijftiger van groote betekenis was.

„U wenscht, mister Bell?” vraagt de advocaat, en hij verwacht, dat hij in een of andere juridische kwestie raad zal moeten geven. Maar de jongeman kijkt hem verwonderd aan en antwoordt: „Ik ben de doofstommen-onderwijzer. U hebt mij gevraagd, bij u te komen, sir.”

Dan weet mister Hubbard al waarover het gaat. Een kennis, mr. Thomas Sanders, die een doofstommen jongen heeft, vertelde hem van Graham Bell en zijn sprookjesachtige resultaten bij het onderwijs aan kinderen, die hun gehoor misten. Hubbard vergeet, dat hij in zijn werk-kamer zit, tusschen stapels acten en wetboeken; hij zucht. Zijn dochter Mabel heeft, toen zij twaalf jaar was, na een hersenvliesontsteking het gehoor verloren. Dat is nu al drie jaar geleden en die drie jaren waren een hel voor Mabel en voor hem. Het kind zou zich misschien al vroeger met het definitieve verlies van haar gehoor verzoend hebben, als de

Een foto van het „levende” oor, het eerste door Graham Bell geconstrueerde luister-instrumentje uit het jaar 1875.

vader niet met taaie beslistheid geweigerd had, de vergeefsche jacht van den eenen dokter naar den anderen op te geven.

Pas langzamerhand begon het hem duidelijk te worden, dat de gereserveerdheid der dokters een dieperen grond had: zij konden niet helpen, omdat iedere hulp onmogelijk was.

En ten slotte zag ook mister Hubbard in, dat zijn geld niet in staat was om zijn kind weer hoorend te maken. Nu zou zijn vermogen ten minste daar goed voor zijn, om Mabel een leven zonder gehoor zoo aangenaam mogelijk te maken. Hierom had de advocaat Graham Bell gevraagd, hem een bezoek te brengen.

Hubbart vraagt Bell, plaats te nemen.

„Vergeef een ongelukkigen vader een paar persoonlijke vragen,” zegt hij, „beschouw het niet als wantrouwen, wanneer ik u vraag, eerst iets van uzelf te vertellen. Bent u professor aan de universiteit?”

„Ik ben het een tijdlang geweest,” antwoordt Bell. Hij is gewend, dat de ouders van zijn kleine leerlingen aan zijn lippen hangen, wanneer hij van zichzelf vertelt. Misschien denken zij, dat een doofstommen-onderwijzer een bijzondere dokter, een tooverkunstenaar is.

Hij is geen arts, zoo vertelt hij, slechts een handarbeider als hij het zoo zeggen mag, een technicus van de spraak. Hij kan een dooven mensch niet

hoorend, een stommen mensch niet sprekend maken. Zijn bescheiden bekendheid in Boston, waaraan hij ook zijn aanstelling aan de universiteit dankte en die hem er later toe bracht een eigen doofstommenschool te stichten, is niet op wonderbaarlijke genezingen gegrond, maar op het nuchtere en onbelangrijk schijnende feit, dat zijn zichtbare spraak het aan de leerlingen mogelijk maakt, zich uit te drukken.

Maar plotseling onderbreekt Bell zijn verhaal. „Het heeft weinig zin, sir, dat ik verder ga,” zegt hij, „want ik ben eigenlijk gekomen om u te zeggen, dat ik uw dochter niet als leerling kan aannemen.”

Voor den tweeden keer, denkt Hubbard verbitterd, overkomt het hem, dat men zijn geld terugwijst. Eerst waren het de dokters, die niets voor zijn kind wilden doen, en nu verklaart deze hongerlijder hetzelfde. Als het niet juist zijn geliefd kind betrof, zou hij nu op de tafel slaan en dit jongmensch zijn standpunt eens duidelijk uiteenzetten. Nu zegt hij alleen: „Ik vind, Bell, dat het niet zoozeer uw recht, als wel uw plicht is, om de menschen, die uw kunst noodig hebben te helpen. Ook u bent een soort dokter...”

Bell kijkt Hubbard met eerlijk onbehagen en tegelijk verward aan. Hij ziet in den welgestelden advocaat niet den verzoeker, waarlijk niet! Hij denkt heelemaal niet aan geld. Hij breekt zich alleen het hoofd erover, hoe hij den vader van een ongelukkig schepseltje duidelijk kan maken, dat hij verplichtingen tegenover zichzelf heeft, die in een anderen, hooger zin weer verplichtingen tegenover de menschen zijn.

„Ik mag niet toegeven,” zegt hij zachtjes maar beslist. En als hij de toornige blikken van den advocaat op zijn gezicht voelt branden, roept hij: „Ik kan uw dochter het gehoor niet teruggeven, sir. Maar misschien kan ik de menschheid een nieuw gehoor schenken.”

Hij heeft al te veel gezegd. Hij is van plan, om zich met een lichte buiging aan een pijnlijke verklaring te onttrekken, als de deur opengaat en een meisje verschijnt. Het eerst ziet Graham Bell slechts een paar zeer groote, blauwe oogen en tegelijk weet hij, dat hij Mabel Hubbard voor zich heeft.

Maar nog nooit hebben oogen hem ontroerd als deze, welker uitdrukking door de zachte omlijsting van een meisjesgezicht breekt. Het zijn de oogen van een jonge vrouw; zij schijnen in den eersten bitteren schrik over de gruwelijkheid van de wereld wijd open gesperd te zijn en in deze uitdrukking verstarde. Terwijl het lichaam langzaam langer en ronder wordt, met de jaren groeit en zich voltooit, hebben de oogen een eigen, vroegrijp leven. Het zijn de oogen van een doove, die voor altijd afscheid genomen heeft van de wereld der klanken en die zich nu met wanhoopige begeerte meester maakt van de wereld, die zich aan de blikken biedt.

„En u weigert nog steeds, dit meisje te helpen?” hoort hij de stem van den advocaat zeggen.

Neen, hij weigert nu niet meer. Hij begrijpt niet, hoe hij eerst heeft kunnen weigeren.

„Vader,” zegt Mabel nu, „ik wist niet dat je bezoek had. Ik wilde je afhalen, wanneer je klaar was met je werk.” Zij zegt het met haar kinderlijke, onvolwassen stem. Graham denkt na. Pas nu, nu hij Mabel hoorde spreken, weet hij weer, dat hij een jong meisje voor zich heeft, haast een kind, zijn leerlinge.

De advocaat is zeer tevreden. Hij slaat Bell op den schouder en noemt het bedrag, dat hij voor het onderwijs wil betalen. Maar Bell is verstrooid. Hoewel hij een behoorlijk honorarium ontvangt, voelt hij zich overrompeld. De vroegrijpe oogen van dit kind zijn de schuld ervan, dat hij aannam haar onderwijzer te zijn, hoewel hij toch van plan was geen nieuwe leerlingen meer aan te nemen.

★

Het is avond. Bell komt van het huis der familie Sanders, waar hij zijn beiden eenigen leerlingen, den jongen Sanders en Mabel, les heeft gegeven. Terwijl hij door de straten loopt, naar de afgelegen kelderwerkplaats, waar hij zijn nachten doorbrengt, denkt hij aan Mabel. Het is merkwaardig: hoeveel leerlingen hij ook gehad heeft, geen van die jonge menschen ligt hem zoo na als zij. Hij geeft Mabel nu al een jaar les, zij gaat flink vooruit, maar hij weet eigenlijk niet meer van haar dan op het oogenblik, dat zij elkaar voor het eerst ontmoetten.

Evenals toen voelt hij zich op tweeërlei wijze tot haar aangetrokken. Een pas geboren kindje was Mabel, toen hij haar leerde, geboren in een wereld,

welker spraak zij niet hooren, niet begrijpen kon. Aan zijn leidende hand heeft zij de eerste, aarzende schreden leeren zetten, hij heeft de verscheurde banden tusschen haar en de menschen, ja, ook die tot haar eigen vader nieuw geknoopt.

Graham Bell is nu op de plaats van zijn bestemming. Hij haalt een grooten sleutel uit den zak en opent daarmee een roestig slot. Dan betreedt hij zijn werkplaats en maakt licht. Hij is opgewonden. Vandaag wil hij een proef nemen, die hem al dagen en weken bezig houdt. Hij kijkt naar een doos, die op een tafel staat. Een bevriende dokter heeft hem geschonken, wat daar in zit: een oor. Het oor van een mensch. Een dood oor. Hij wil het levend maken. Graham Bell glimlacht droevig.

Neen, hij zal nog niet beginnen. Hij gaat in een hoek van de maffe kelderruimte op een krukje zitten en vouwt zijn ledematen vlak tegen zijn lijf. Hij verwarmt zich met zijn eigen lichaamswarmte. Dat is het stookmateriaal van de armen, denkt hij. Maar hij zou toch een behoorlijk bestaan kunnen hebben; hij kon toch nog professor aan de universiteit zijn en daarnaast zijn eigen school leiden. Hij zou het tienvoudige kunnen verdienen van wat zijn vader verdiende, hij zou...

Maar er is nu eenmaal een onbegrijpelijke dwang in hem, andere wegen te gaan dan zijn vader en zijn grootvader, die doofstommen-onderwijzers waren en anders niets.

Als jongeman bestudeerde hij de acoustiek, kwam naar Londen en leerde Sir Charles Wheatstone kennen. Deze man had een telegraaf uitgevonden en was een groot en beroemd geleerde. Maar Wheatstone's telegraaf was stom. Daarom had Bell er geen belangstelling voor. Hoe anders was het hem te moede geweest, toen hij voor het eerst van de proeven van den Duitschen natuurkundige Helmholtz hoorde, om stemvorken met behulp van electromagneten te laten klinken! Toen was er een vonk in zijn hart gevallen; de tijd had deze vonk tot een vuur doen ontvlammen.

Graham Bell staat op. Hij gaat naar de tafel, waarop hij een eigenaardig apparaat gebouwd heeft. Hij behoeft nu nog slechts het oor in de constructie te bevestigen, dat hij hiervoor uit de doos neemt. Hij houdt het een oogenblik met stijve vingers vóór zich. Een huivering vaart door hem heen: dit oor zat eens aan het hoofd van een levend mensch.

Plotseling hoort hij een zwakken kreet. Hij keert zich bruusk om en verbergt het oor achter zijn rug, alsof hij op een booze daad betrapt werd.

Het is Mabel. Zij is hem nageslopen. Zij wil weten, wat hij 's nachts uitvoert. Nu staat zij verward naast hem. Zij heeft het oor gezien en onwillekeurig een kreet geslaakt. Maar nu, nu zij naderbij komt, denkt zij plotseling de vreemde houding van haar vriend en onderwijzer te begrijpen. Als een bliksemstraal treft haar de overtuiging, dat hij om harentwil zijn nachten opoffert. Misschien heeft hij een middel gevonden, om haar het gehoor terug te geven en beproeft hij het hier in de stilte van den nacht? Dankbaar raakt zij zijn arm aan.

„Ga naar huis, kind!” maakt hij haar met zijn lippen en door gebaren duidelijk. Mabel schudt het hoofd. Zij brengt haar gezicht vlak bij zijn mond. „Is dat voor mij?” vraagt zij hem. Hij weet, dat zij het oor bedoelt. Hij ontkent. Hij mag niet liegen, hoewel hij ziet, dat zij gelukkig zou zijn, als hij ja zou zeggen. Maar hij wil geen valsche hoop in haar wekken.

„Wat doet u daar dan?” vraagt het meisje. Hoe moet hij haar dat duidelijk maken, haar, die in het donker niet verstaan kan wat hij zegt? Maar alsof zij voelt, wat hij denkt, gaat zij voort: „Spreekt u toch maar, mr. Graham. Ik zal met mijn hart begrijpen, wat u mij vertelt. Neen, ik ga liever niet naar huis. Ik wil liever met u samen waken, met u samen werken!”

Hij kijkt haar verrast aan.

„Kind!” roept hij, en overrompeld zegt hij: „Maar je bent geen kind meer, Mabel.”

En nog eens geschiedt het wonder, dat zij hem verstaat, zonder dat zij zijn woorden hoort.

Dan voelt hij de koude van het vertrek niet meer. Hij wordt warm van innerlijke vreugde. Hij bekijkt Mabel, alsof hij haar voor den eersten keer zag. Zij is met haar nieuwe, kleinere leven vertrouwd geraakt, voelt hij; een mensch, die niet meer op het wonder wacht, maar met beide voeten op den grond

van een nieuwe werkelijkheid staat. Zij heeft zijn leidershand niet meer nodig, zij is hem ontgroeid, gelijk geworden. En als hij dat inziet, weet hij ook, dat hij van dit meisje houdt.

Misschien hield hij altijd al van haar, maar hij wordt het zich eerst bewust, nu het donker om hen beiden is en zij zich niet van zijn teekens-taal kunnen bedienen. De genade van de liefde is stom, denkt Graham Bell getroffen, Bell, die zijn leven lang de klanken der wereld najaagde. Hij voelt dat 'n andere taal tusschen hem en het meisje ontstaat, dan die der lippen. Deze taal heeft zij hem geleerd. En daarom mag hij, in het vertrouwen, dat zij hem verstaan zal, openhartig spreken. „Mabel,” roept hij, „je wilde met mij samen werken!”

Zij wil meer dan dat. Zij zou alles willen weten, alles leeren kennen, waarvan zijn leven vervuld is. Ook bij haar heeft dit uur, nu hij niet meer haar onderwijzer is, tong en hart bevrijd. Hij legt den arm om haar ontroerend smal jonkvrouwelijk lichaam en voert haar door zijn rijk.

Daar staat een spreekbuis, ernaast een harp. IJverig verklaart hij haar, wat zij niet kan hooren: bij zijn pogingen om de zichtbare spraak te verbeteren bediende hij zich van de spreekbuis als overdrager en van de harp als ontvanger. En hierbij ontdekte hij, dat klankgolven hoorbaar werden, als hij tegen een membraan sprak, dat met een korten wijzer verbonden was.

Nu trekt Graham Mabel naar de tafel. Dit apparaat moet ervoor dienen, om het gesproken woord in duidelijk zichtbare curven op te teekenen. Hier op dit met roet zwartgemaakte glas zou zich de verandering van het woord in lijnen voltrekken. Er moet alleen nog een oor als membraan ingebouwd worden. Steeds meer vergeet Bell, dat Mabel hem slechts met haar hart kan volgen. Stralend van geluk legt hij haar uit, dat het menschelijk oor als reactie op de klankgolven van de stem de gehoorbeentjes in een slingerende beweging zet.

„Waarom,” roept hij, „zou het onmogelijk zijn, om een electrischen draad door een slingerende ijzeren schijf in beweging te brengen?”

Hij ziet niet, dat Mabel's oogen als door een sluier overtrokken zijn. Zij houdt van hem, zij houdt zoo veel van hem. Maar ook de liefde kan haar het verloren gehoor niet teruggeven. Zij ziet zijn opwinding, zij ziet het geluk van het onderzoeken en het vinden uit zijn oogen stralen, maar zij verstaat niet wat hij zegt. En dat is bitterder dan wat ook. Nooit zal zij hem in zijn rijk kunnen volgen.

Zij zou kunnen huilen, als zij dit inziet, maar zij wil zijn gelukkigen ijver niet storen. Zij glimlacht en doet alsof zij van alles op de hoogte was, alsof zij hem ook zonder woorden begrijpt. Zij brengt hem naar de werktafel terug en wil, dat hij nu zijn plan ten uitvoer brengt. Hij is daartoe bereid. Met trillende vingers bouwt hij het menschenoor in zijn apparaat. En nu is alles klaar.

Met een van opwinding heesche stem spreekt Graham Bell in het oor. En kort daarop begint de schrijfinrichting te werken. Merkwaardige curven en lijnen ontstaan op het met roet bestreken glas, waar de wijzer over heen en weer trilt. Het is de optekening van de menschelijke stem. Mabel staat vlak bij het glas, dat met teekens bedekt wordt. Haar oog ziet dan naar 't glas, dan, van liefde dronken, naar den man. Zij begrijpt, dat er toch een wonder geschied is.

Nu kan zij niet langer rustig blijven toekijken. Zij stormt op Graham toe, neemt zijn hoofd tusschen haar beide handen en trekt hem van het apparaat weg. Hoe zal zij hem danken!

„Je hebt het toch voor mij gemaakt!” roept zij. Zij neemt de glasplaat en beschouwt haar teeder. „Nu is je stem van mij!”

Een jaar later bezit Graham Bell een andere, betere werkplaats en een assistent. Maar hij ziet er niet vroolijk uit als hij met Thomas Watson voor een nieuwe installatie staat, die kortgeleden klaargekomen is.

Het werk wil niet vlotten, zijn hersens zijn als leeg-gelopen. Hij heeft al zijn geld, maar ook al de kracht van zijn zenuwen in zijn uitvinding gestoken en nu schiet hij niet op. Waarschijnlijk, ja, wel zeker, is zijn kennis der electriciteit onvoldoende. Eens heeft hij Joseph Henry, in de Vereenigde Staten de grootmeester op het gebied der electrische wetenschap, zijn leed geklaagd, en de grijze geleerde ried hem aan, bepaalde werken te bestudeeren. Hij heeft dat gedaan, maar is er niet wijzer uit geworden. Er is iets, wat aan zijn apparaat ontbreekt, maar hij weet niet wat het is.

Nog eens controleert hij nu samen met Watson de nieuwe installatie. Zij loopt door twee vertrekken. In het eene is het zendstation, in het andere het ontvangstation. Behalve uit een telegraaf toestel bestaat zij uit een bel, waarin naast den electromagneet veeren gebouwd zijn; het in- en uitschakelen van den stroom doet de veeren trillen en den klepel slaat tegen de bel. Zoo ver is alles in orde. In de leiding zit geen fout. Bell stuurt Watson voor den honderdsten keer in het aangrenzende vertrek. Men zal de proef nog eens nemen. Wat moest hij anders doen?

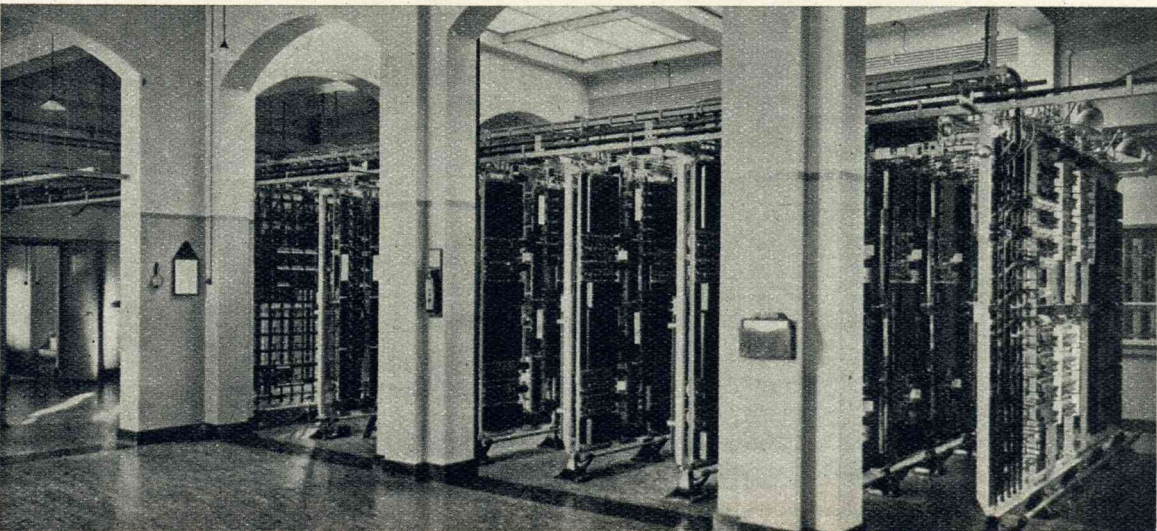
Watson gaat dus, langzaam, slenterend. Voor negen dollar per week zou hij wel wat meer enthousiasme kunnen produceeren, vindt Bell. Hij zelf moet het enthousiasme uit een hongerige maag halen. Nu wacht Bell. Plotseling krijgt hij een hartklopping. Daar, boven den electromagneet, was dat niet een klank? Het was iets, dat op een klank geleek, heel even, maar zijn scherpe ooren hebben het niettemin gehoord. Zijn apparaat leeft, het heeft gesproken. Hij hoort het, maar hij begrijpt het niet. Hij snelt naar het andere vertrek, naar Watson. Die staat verlegen voor den zendleutel.

„Het spijt me, mr. Bell, ik kan er niets aan doen. Het apparaat is niet in orde.” „Kerel!” roept Bell. „pas nu is het goed in orde!” En plechtig zegt hij: „Watson, feliciteer mij. Ik heb zooeven den eersten klank van de pasgeboren telefoon gehoord.”

De assistent meent eerst, dat Bell den spot met hem drijft. Maar dan buigen zij zich beiden over het apparaat. Watson zegt, dat er een fout in de leiding zit, en juist deze fout heeft het spreekapparaat levend laten worden. Nu moet alleen nog maar de fout ontdekt worden. Dat is gauw gebeurd. Toen Watson de knoppen indrukte, om de bellen te laten werken, smolten de contrapunten te zamen; zoo werd de klepel door den electromagneet aange-trokken. En toen Watson nu probeerde den klepel los te krijgen, ontstond er boven den magneet een trilling. Door een toeval ging de electriciteit zonder onderbreking door magneten en draad; de beweging van de veer had de sterkte van den stroom veranderd en in de wekkerveer in de kamer ernaast trillings-verschijnselen te voorschijn geroepen. Het is niet moeilijk, het geheim te ontdekken, het raadsel op te lossen.

De beide mannen reiken elkaar onwillekeurig de handen. Maar een minuut later is Bell al weer met al zijn belangstelling bij de zaak. Hij heeft geen

Slot op pag. 20

Het laatste snuffje op het gebied van de moderne telefoontechniek: de nieuwe automatisch werkende centrales, zooals men die in allerlei vorm en omvang in tal van plaatsen van ons land kan bewonderen en gebruiken.

Langs den ouden molen, te Grondsveld.

LIMBURGS DIERBAAR ★ OORD ★

SCHOONHEID NU DE ZOMER SCHEIDDE

Op de fiets, te Houthem.

Met de koeien op stap. — Opname te Wybré.

In het boschlaantje, bij Venlo.

Nu de zomer van ons scheidde, hebben wij nog ééns zijn schoonheid vastgelegd op de gevoelige plaat; zijn schoonheid en die van ons land.

In de vacantiemaanden hebben velen van die schoonheden genoten, van het „dierbaar oord”, dat ons zoo na aan ’t harte ligt.

We lezen wel eens van menschen, die verre reizen ondernamen, die véél zagen in vreemde landen.

Maar toch... als zij terugkeerden en zij aanschouwden uit het treinraam voor ’t eerst weer Neerlands groene weiden, met de Hollandsche bonte koeien en de boerderijen, de molens, ja, alles, wat ons land eigen is, dan kwam er een ontroering op in hun binnenste en menigmaal welde een traan naar hun oogen bij den aanblik en de herkenning van den geboortegrond.

Zeker, er zijn landen, die eveneens zeer schoon zijn. Noemen we b.v. Zwitserland, het land van her-

gen en meren, dat ons dikwijls betoovert door zijn vele bekoorlijkheden en welks ingezetenen zoo na verwant zijn aan ons, Hollanders, die de vrijheid en den vrede onstuimig liefhebben. Overal die hoge, breede bergen, met hun tinten van bruin en goud en hun donkerder spitsen, die dikwijls „omhelsd” worden door de witte wolkenluiers.

Dat is een prachtig gezicht, ’t welk men niet spoedig vergeet: een droomegezicht! Ook de meren zijn wonderlijk mooi, met hun glasgroene, stille water en rondom weer de bruine bergen, die de heldere, kleurige huisjes op hun groote ruggen dragen, als lieflijke kleinoodiën.

De natuur dáár is grootscher, machtiger dan de onze, maar op den duur

verlangen we toch weer sterk naar dat vlakke, groene land met zijn molens, zijn dorpjes en dalen.

De witte boerderij te Swalmen.

Natuurschoon bij Venlo.

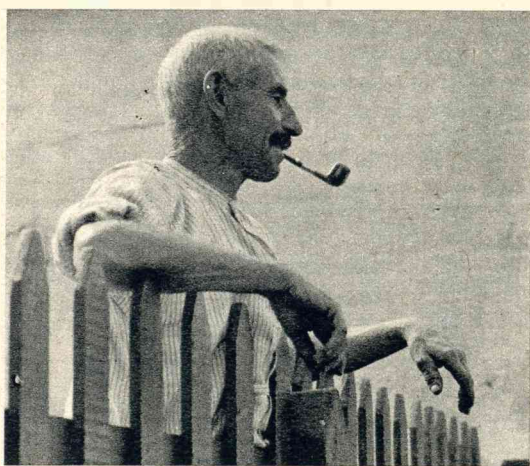
En in dat land mag en moet Limburg, evenals Brabant, met eere worden genoemd.

Gij kunt dit zien, als ge de foto's van onzen eigen fotograaf aandachtig beschouwt.

Ja, dát is „Limburgs dierbaar oord“, waar het lied zoo enthousiast van zingt.

Dat is Limburg met zijn valleien, zijn heuvels en dalen, zijn bosschen, zijn prachtig bouwland, zijn weiden en heiden.

Dat is Limburg met zijn prettige steden en aardige dorpjes, met zijn witte huisjes, zijn wendende wegjes, zijn molens, zijn kerken, zijn torens en fraaie luehten. Ziet hier dan, lezers, de keurcollectie kieken, die wij u op deze pagina's aanbieden.

Den koning te rijk! — Kiekje te Heer.

Herfst deed thans zijn intrede, zomer is voorbij, echter nog niet geheel de zomersche schoonheden en geneugten.

Bij het scheiden van het weelde-seizoen aan-schouwen we hier nog, als zoovele herinneringen, de kieken van het tijdperk vol zonnerijkdom en zomergenoegens, vol vrijheid en blijheid, vol groen en bloemen! Het zijn de kieken van diverse plaatsen, dezen keer zoo maar eens, willekeurig, gekozen, maar alle duidelijk doende uitkomen de schoonheid van het gewest.

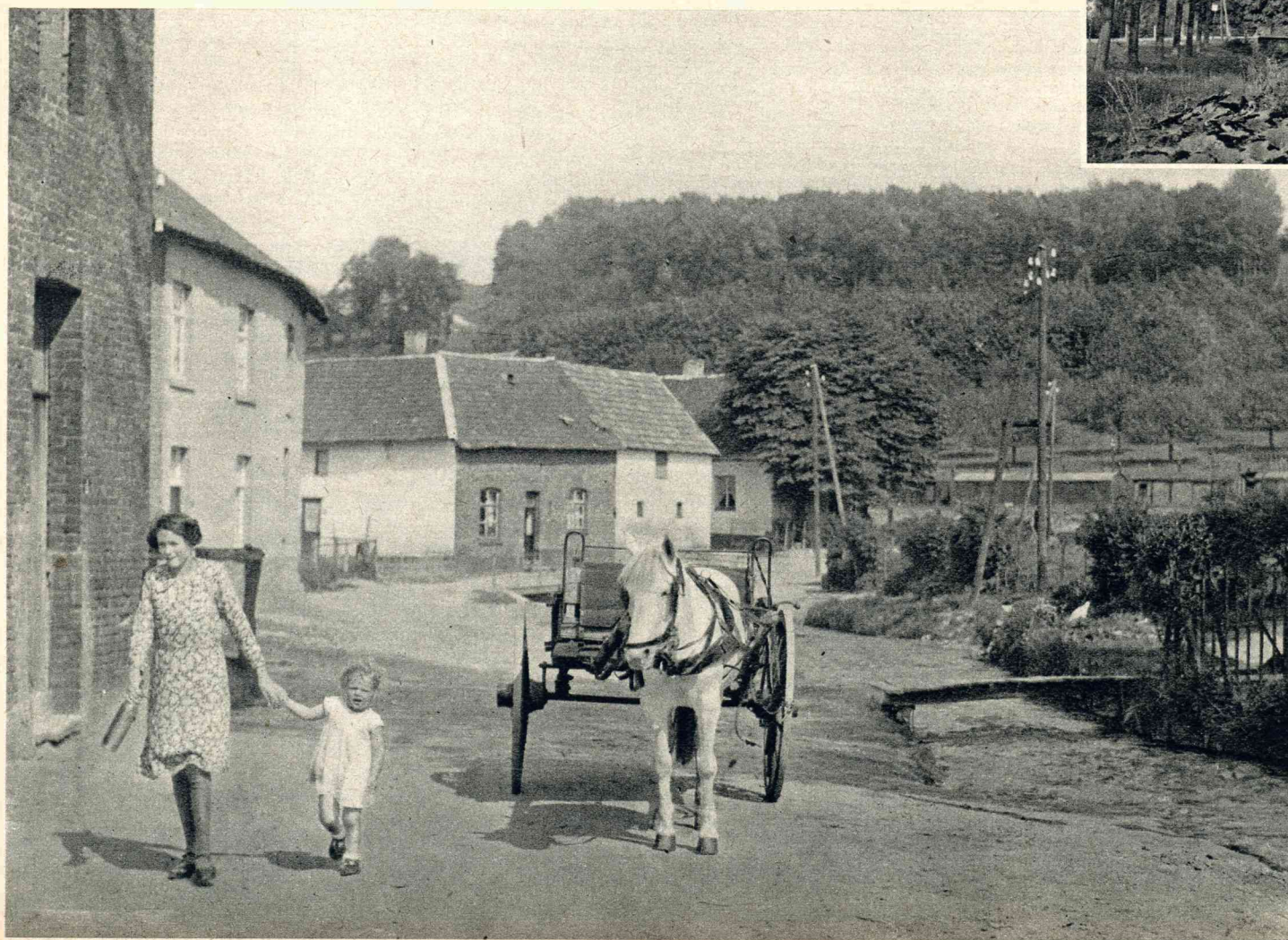
Daar is b.v. de foto van de witte boerderij, te Swalmen, omgeven door veel boomen, terwijl bonte koetjes grazen op het weiland, aan den waterkant. Vervolgens zijn er de

De stille straat te Heer.

Een zeer mooi plekje van Wijlré.

wandelende knapen in het woud, die bij Venlo werden gekiekt. Een prachtige foto is óók die van den zonnigen weg te Grondsveld, met den grijzen molen en de voortschrijdende mannen, die den stok over den schouder dragen.

Dan zijn er het vrouwtje te Wijlré, dat de twee koeien leidt, de straat met de witte huizen en de wielrijdsters te Houthem, dan de Heersche heer, die zoo echt Limburgsch-gemoedelijk over het houten hek staat te turen, met zijn steenen pijpje in den mond...

Zoo zouden we door kunnen gaan, doch de lezer moet zelf maar aandachtig deze pagina's beschouwen van het schoone land, 't welk zoo dichterlijk „Limburgs dierbaar oord“ geheeten wordt.

H.

Het witte paardje te Gulpen.

meer
lichtrendement

bij gebruik van de
inwendig gematteerde
"SUPER SILCO"

met dubbel
gespiraliseerden draad

P.B.L. en ARTHOS

LAMPEN

verbruiken nog MINDER stroom en geven nog MEER licht

*Een Nieuw product -
- de bron van haar Geluk!*

VC 2-0141

GRATIS-BON

Bij inbezetting van deze bon aan Parfumerie Vinolia N.V., Postbus 1147, Rotterdam, ontvangt U gratis een proeftube van beide Vinolia Creams.

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

4004

Door de nieuwste ervaringen op cosmetisch gebied hebben onze deskundigen een Vanishing Cream en een Cold Cream van bijzondere hoedanigheid samengesteld. Deze preparaten zijn door duizenden vrouwen een tijdlang beproefd en allen vertelden ons: „Dit is wat wij reeds jaren hebben verlangd!”

Vinolia Vanishing Cream, door zijn speciale samenstelling en extra fijne emulgering zonder enige scherpe werking, is uiterst geschikt voor de gevoeligste huid en maakt ook een glimmende huid onmiddellijk voor lange tijd mat. Vinolia Vanishing Cream beschermt tegen weer en wind, ook bij langer verblijf in de buitenlucht, trekt direct in, wrijft gemakkelijk en dun uit en vormt hierdoor een ideale basis voor poeder. Vinolia Cold Cream werkt tot diep in de epidermis, verstopt door haar speciale bereidingswijze - zelfs de fijnste gelaatsporiën nooit en wekt de huidcellen op tot verhoogde activiteit, waardoor de zo gevreesde rimpelvorming wordt voorkomen. Deze twee Vinolia Creams bieden U meer dan U ooit van gelaatscreams heeft durven verwachten.

Vinolia

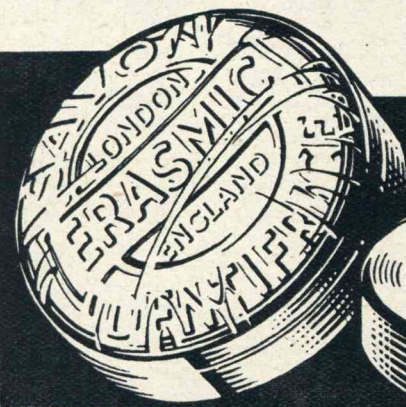
VANISHING CREAM - COLD CREAM

GEWONE TUBE 35 CENT - GROTE TUBE 60 CENT - LUXE POT 90 CENT

ERASMIC

TANDZEEP

voor heldere, gezonde
tanden!

KET-448-0266A

EUREKA

Slot van blad. 17

tijd meer te verliezen. Reeds schetst hij Watson het nieuwe apparaat, dat hij nu zal bouwen, het apparaat, dat eindelijk zal spreken.

In het jaar 1876 vierten de Vereenigde Staten met plechtige feestelijkheid den honderdsten verjaardag hunner onafhankelijkheidsverklaring.

Een wereldtentoonstelling van nooit geziene omvang bekroont de feesten. Het Fairmount Park in Philadelphia is het tooneel, waarop de gigantische wapenschouw over de jonge Amerikaanse nijverheid plaats heeft. Honderden hallen zijn opgericht, op duizenden tafels stelt de Nieuwe Wereld ten toon, wat zij aan de Oude Wereld te koop aanbiedt.

Op de kleinste van deze tafels, in de slechtstgelegen en onbeteekenendste hal staat Graham Bell's spreekapparaat. En zelfs deze plaats in den versten uithoek dankt hij alleen aan de voorspraak van Mabel, die sinds eenige weken zijn vrouw is.

Mabel weet wat hij denkt, hoe hij lijdt. Maar zij kan hem niet helpen. Als zij niet doof was, dan zou zij tusschen de menschenmenigte gaan, iedereen aanspreken en naar de tafel van haar man slepen. Maar daarvoor zou zij tekst en uitleg moeten kunnen geven! Zoo blijft haar niets over, dan hem moed in te spreken. Nog is alles niet verloren. De commissie van onderzoek moet nog voorbijkomen; zij moet voorbijkomen, ook hier, want dat is haar plicht. Deze commissie bestaat uit vakmensen. En vakmensen zullen begrijpen wat Graham gemaakt heeft.

Dan komt de commissie inderdaad de zaal binnen. Het wordt al donker. Snel loopen de mannen door de zaal, zien nauwelijks naar rechts of links, wenken de exposanten slechts vluchtig toe. Zij moeten verder, de tijd dringt, met den besten wil kunnen zij zich geen minuut meer laten ophouden. Ook Bell's tafel dringen zij vriendelijk knikkend voorbij. Dan werpt Mabel zich naar voren. Haar vragend gebaar is sterker dan de afgestompte zathed der moede en hongerige mannen. Twee hunner zuchten en komen — in 's hemels naam dan maar — naderbij.

„Wat is dat?” vraagt een der mannen berustend.

„Een spreek-apparaat,” stottert Graham Bell, zeer opgewonden.

De man glimlacht naar de knappe jonge vrouw. „Zeker,” zegt hij galant, „een aardig speelgoed voor uw kinderen!” En gaat.

Graham Bell sluit de oogen.

Maar onmiddellijk daarop opent hij ze weer verrast. Een zachte stem vraagt hem, hoe hij heet. Een voornaam heer staat voor hem. Hij volgde de jury en bleef nieuwsgierig door de eigenaardige scène, bij de tafel van den uitvinder staan.

„Ik heet Bell,” antwoordt Graham en hij voegt er in een vlag van galgenhumor aan toe: „Ik ben doofstommen-onderwijzer!”

De oogen van den vreemdeling worden levendig. „Ik ken u, mister Bell,” roept hij verheugd, „ik heb uw school eens bezocht.”

Maar Bell herinnert het zich niet. Het is hem ook zoo onverschillig. „En wat hebt u hier?” vraagt de gast geïnteresseerd. Bell verklaart het hem zonder veel belangstelling. Ginds gaan de hee-

ren van de commissie; spoedig zullen zij de zaal verlaten hebben. Maar toch noodigt Bell den bezoeker uit, naar het andere einde van den draad te gaan en zijn oor tegen de hoorschelp te leggen. De uitvinder spreekt eenige woorden in de primitieve spreekbuis — dan laat de vreemde heer het luister-instrument verschrikt vallen. „Mijn God,” roept hij uit, „het spreekt!” Zoo hard roept hij, dat het tot de ooren der juryleden doordringt. Zij keeren zich om. De vreemde heer wenkt hen. En een wonder geschiedt: zij komen haast vlug naderbij.

„Wat beveelt uwe majesteit?” vraagt een hunner onderdanig.

Daar vallen de schellen van Bell's oogen. Nu herkent hij den voornamen bezoeker. Het is Don Pedro, de keizer van Brazilië, die eens bij hem op bezoek kwam, om zijn systeem van de zichtbare spraak te leeren kennen. Het jubelt in hem. Want reeds heeft een der juryleden het luister-instrument opgenomen, om het spoedig daarna met dezelfde verschrikte verwondering te laten vallen.

En in enkele minuten vliegt de mare van het wonderbaarlijke spreekapparaat door de tentoonstelling en lokt de nieuwsgierigen met drommen naderbij. Honderden handen schudden de hand van Bell. Hij denkt te droomen. Hij kijkt plotseling in sir Henry's vriendelijk geleerdgezicht en hoort, hoe Amerika's beroemdste electriciteitsman zijn werk de merkwaardigste ontdekking in de Amerikaanse geschiedenis noemt. En een anderen illusteren geleerde, lord William Thomson, hoort hij zeggen, dat het spreek-apparaat van Bell de sensatie van de wereldtentoonstelling is.

Dat is te veel voor hem. Hij wankelt, hij moet op zijn kleine tentoonstellings-tafeltje steunen om niet te vallen. Op zijn gezicht blijft een vertrokken glimlach staan. Honderd stemmen spreken tegen hem, geen enkele dringt tot hem door. Intusschen is de keizer op mevrouw Bell toegenomen en hij schudt haar de hand.

Hij wenscht haar geluk. Hij raadt haar er op te letten, dat haar man bij het exploiteeren van zijn uitvinding geen fouten zal maken. Het spreekapparaat zou een goudmijn kunnen worden. Alleen moet een handelsman de zaak ter hand nemen. En zij moest niet verwonderd zijn, als er nog mislukkingen, ontgoochelingen zouden komen.

„We leven wel niet meer in de middeleeuwen, mevrouw Bell,” zegt Don Pedro, „maar er zullen ook in onze negentiende eeuw nog menschen genoeg zijn, die aan tooverij zullen gelooven, als zij het werk van uw man zien. En de anderen zullen het voor geniaal speelgoed houden en niet begrijpen, dat dit spreek-apparaat de wereld een ander aanzien zal kunnen geven...”

De keizer onderbreekt zijn gesprek. Verbluft kijkt hij de lieve, jonge vrouw met de groote sprekende oogen aan, die steeds gelijk en bijna dwaas glimlachend aan zijn lippen hangt. Zij is door de vreugde verward, denkt de keizer en hij treedt met een lichte buiging terzijde. Hoe kon hij ook maar vermoeden, dat de vrouw van den man, die de wereld een over honderden kilometers reikend gehoor schonk, niet in staat was, om een bijna in haar oor uitgesproken woord te hooren?

SPORT VAN DE WEEK

P.S.V. klopte Zondag te Eindhoven M.V.V. met niet minder dan 8-1. Moment, waarop de gastheeren hun zevende doelpunt scoren.

Rechts: De 80-jarige heer v. Dommelen te Tilburg is 40 jaar lid van de biljart-vereening „Na arbeid ontspanning”, hetgeen geestdriftig werd gevierd. Links de heer v. Dommelen aan stoot.

Kimbria slaat Kerkrade met 5-0. Kiekje voor het doel van Kerkrade.

Een spannende strijd tusschen Longa en Juliana (4-3). De Tilburgsche doelman in actie.

Longa wint met 4-3 van Juliana. Aanval der Tilburgena- ren op het Limburgsche doel.

Spelmoment uit de match Schijndel-Brabantia, welke met 3-0 door de Eindhovensche kampioenen werd gewonnen.

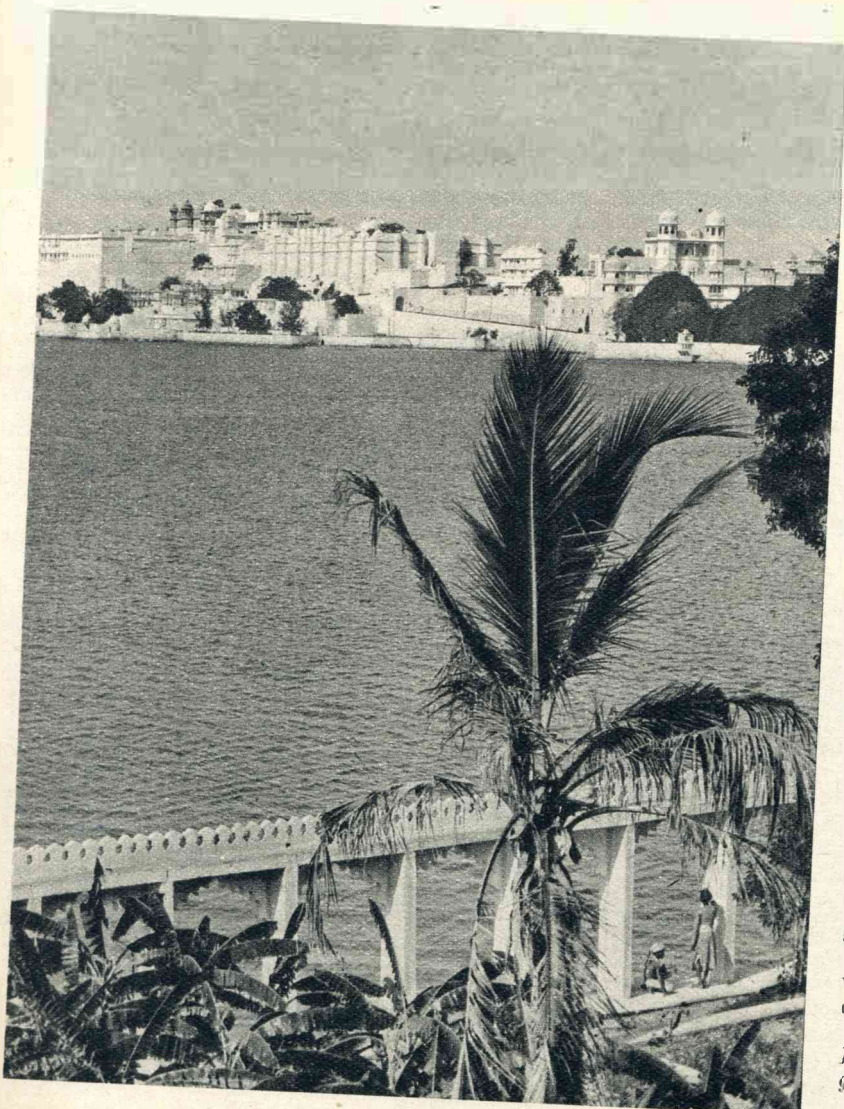

Gezicht op de hoofdstad Oedaipoer met 't prachtige Pichola-meer. De stad is op een berg gebouwd. Het paleis van den maharana ligt op 't hoogste punt en men beweent het paleis talrijke geheime gangen zijn gegraven, tot diep in den berg, met groote, rijk ingerichte vertrekken en verdedigingsmiddelen.

HET SPROOKJESPALEIS VAN DEN MAHARANA VAN OEDAIPOER

Een droom van marmer en kristal

Oedaipoer, de hoofdstad van een schitterende val, is heel worden ingenomen uit de 17e eeuw. Zieven visschen spelen hun schubben, zij der paleis

Radsjpoetana, 't „land der prinsen”, is zeker een der merkwaardigste gebieden van Britsch-Indië. Het is het domein der „Rajpoets”, der prinsen, die zich erop beroemen in rechte lijn af te stammen van de zonnedynastie, de Sesodia's of Ghalots, het oudste en puurste ras van Indië.

Aan het hoofd van deze Rajpoets staat de prins van Oedaipoer, wiens titel luidt maharana (maha: groot en rana is de titel der oude Sesodia-koningen). Bij officiële gelegenheden wordt de maharana begroet met negentien saluutschoten. Hij wordt genoemd „de bloem der Hindoes” en de stamvader van zijn geslacht zou zijn Rama, de mythische koning uit het beroemde heldendicht Mahabharata, geschreven in 't Sanskrit.

Oedaipoer, ook wel Meerwar genoemd, is nog slechts door weinig Europeanen

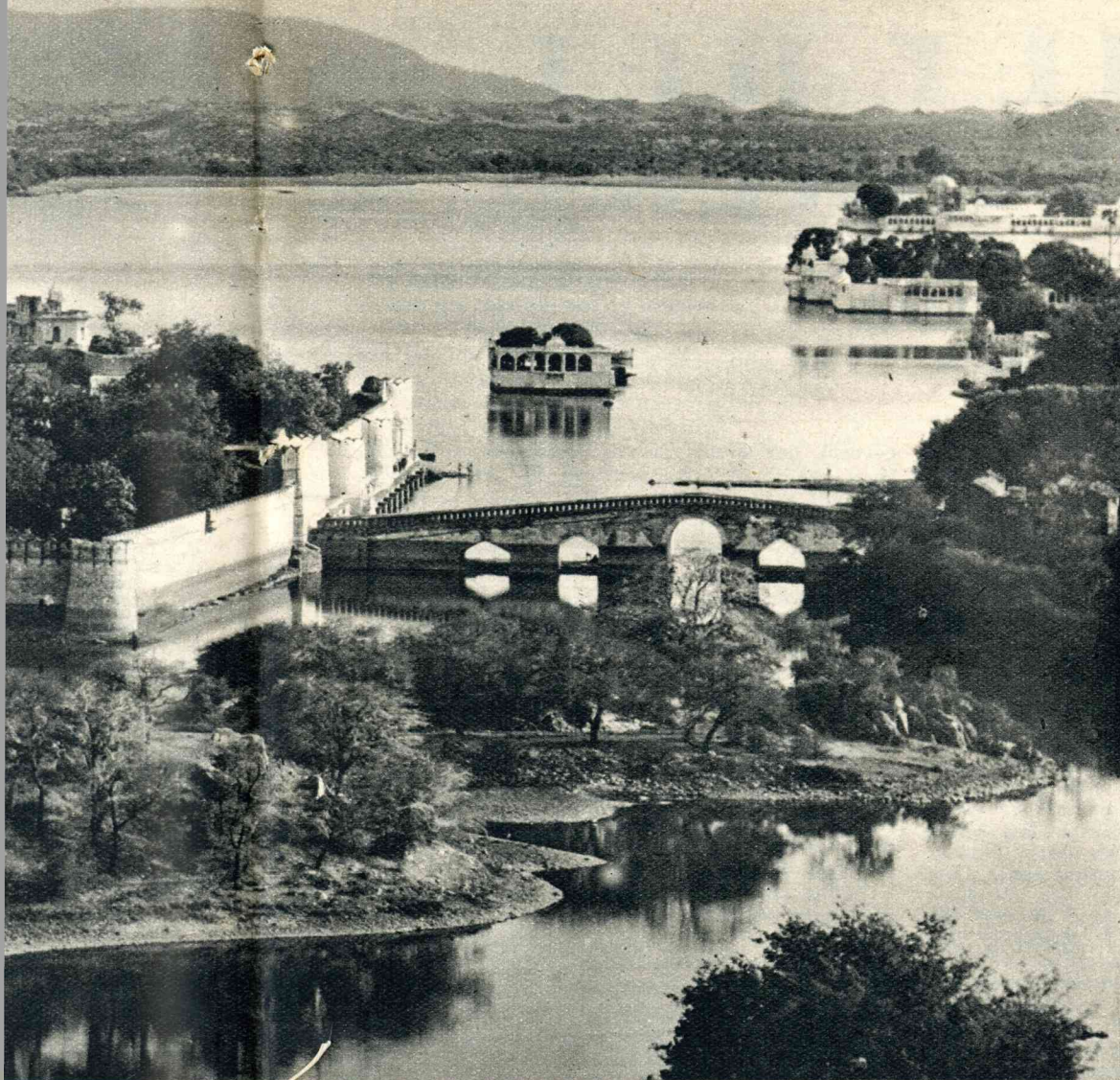

Het fiere Arabische paard van den maharana wordt in de tuinen rond het paleis geregeld afgericht. De stoeterij van den maharana is beroemd, evenals de groote jachtpartijen, die hij ieder jaar houdt en waaraan talrijke vorsten, allen gezeten op olifanten, deelnemen.

bezocht, hoet enkele der mooistewerken van Indië. Zijn wit marmeren en zijn onovertroffen liggen verscholen in Aravalli-gebergte, op toppen droom-schoon tempels zijn gebouworachtige forten. Maar moest zijn wel de kunstmatige menet hun groote dammen zuiver wit marmert prachtige beeldhouwen versierd.

Om het lée bezoeken is eerst stemming noodig van maharana. Is men zooukkig een gunstig antwoord te krijgen op het rig gedane verzoek, dan wordt men door de prinske ambtenaren ontvangen en gehuisvest. Menent dan te vertoeven in sprookjeswereld, het of de tijd plotseling een terugspringt: men aant zich in het aardseparadijs.

Links: Gezicht van een der eilanden op het paleis van den maharana. Het werd gebouwd in 10, maar is geregeld vergroot en verfraaid, zoodat het thans een mengeling te zien geeft van verschillende bouwstijlen. Het geheel maakt een fantastischen, ongemeen rijken indruk.

ant en men beweert dat onder het
middelen.

MHARANA OER en kristal

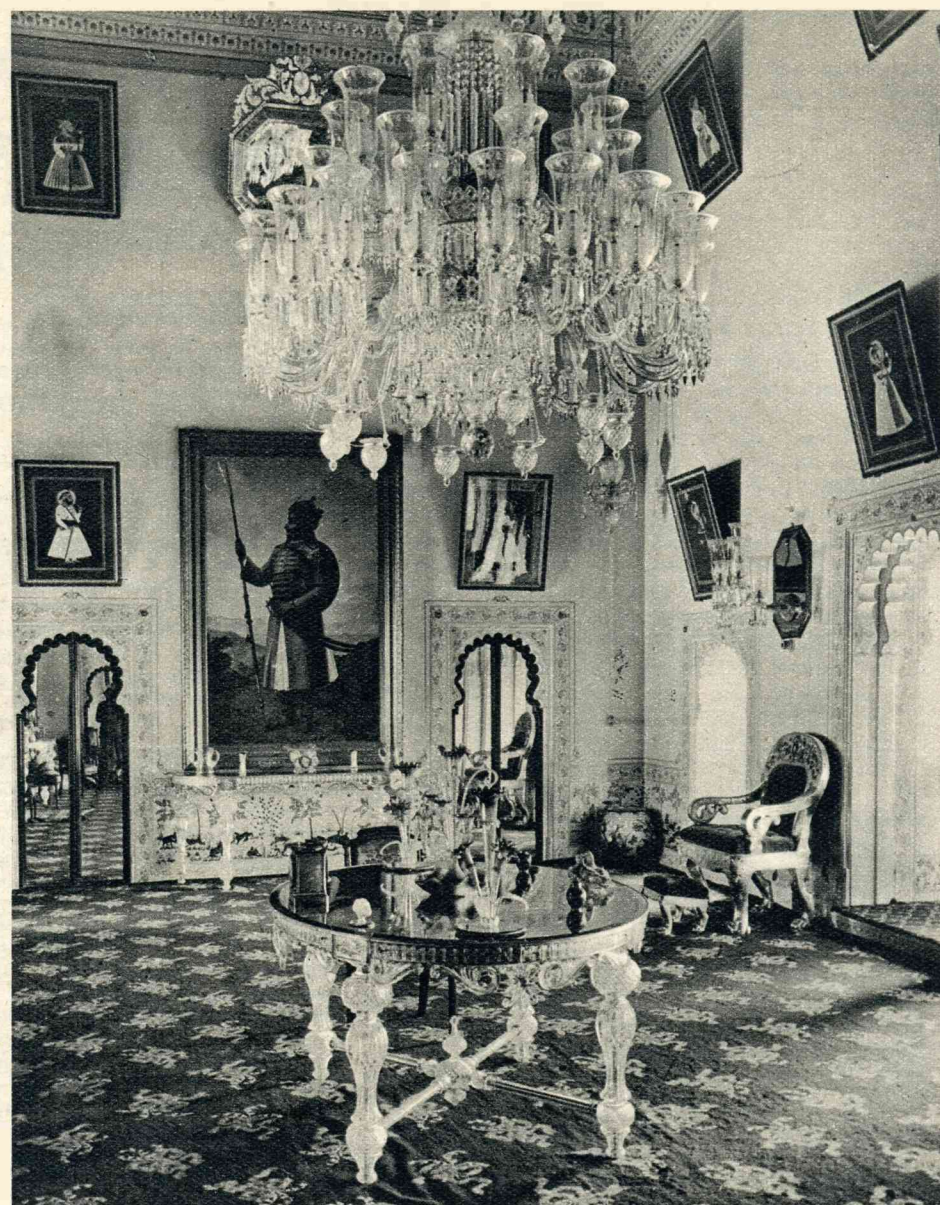
bezoekt, hoewel het enkele der mooiste bouwwerken van Indië bezit. Zijn wit marmeren paleizen zijn onovertroffen. Zij liggen verscholen in het Aravalli-gebergte, op welks toppen droom-schoone tempels zijn gebouwd en prachtige forten. Maar het mooist zijn wel de twee kunstmatige meren met hun groote dammen van zuiver wit marmer, met prachtige beeldhouwwerken versierd.

Om het land te bezoeken is eerst toestemming noodig van den maharana. Is men zoo gelukkig een gunstig antwoord te krijgen op het nederig gedane verzoek, dan wordt men door de prinselijke ambtenaren ontvangen en gehuisvest. Men meent dan te vertoeven in een sprookjeswereld, het is of de tijd plotseling eeuwen terug springt: men waant zich in het aardsch paradijs.

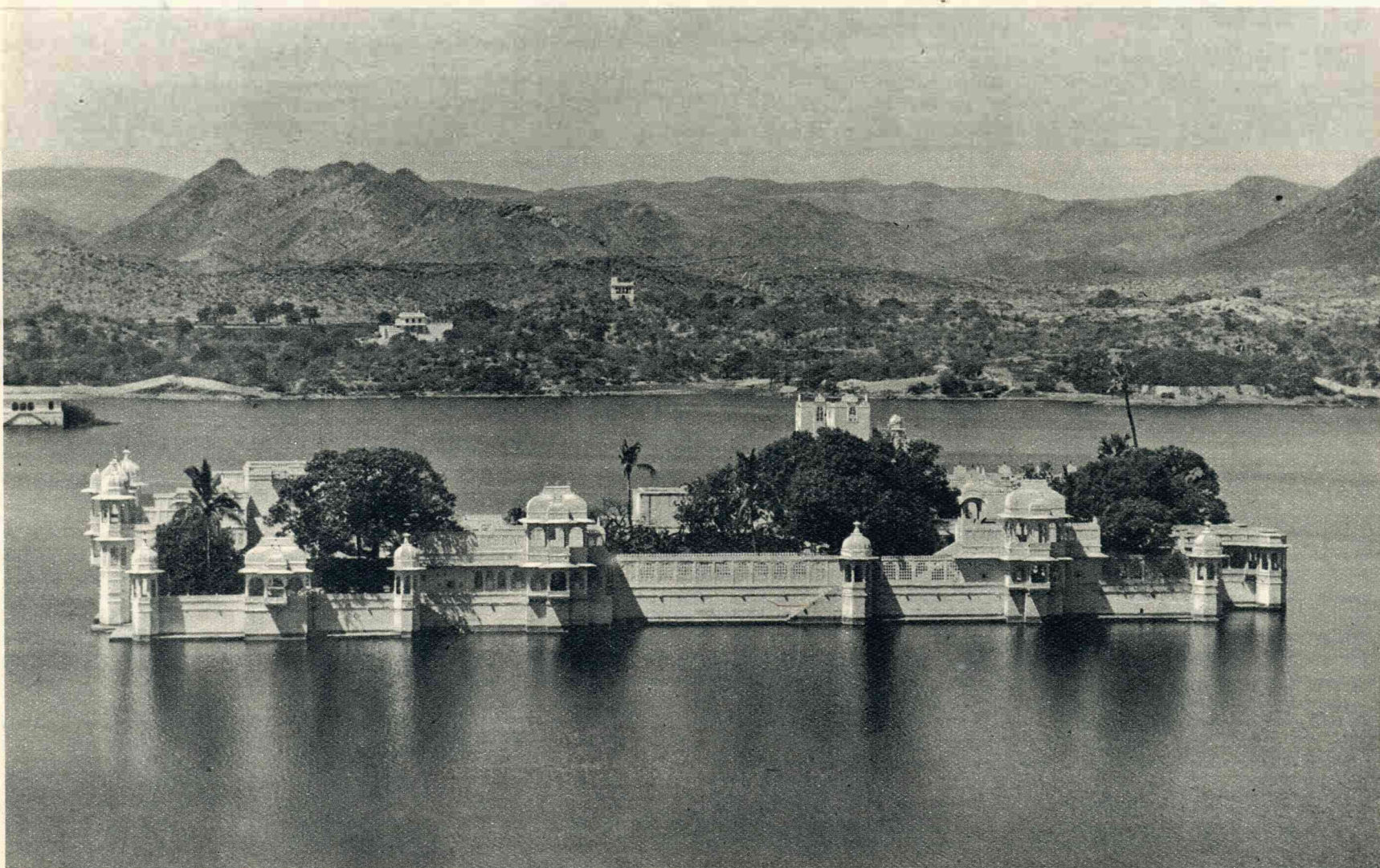
harana
eld af-
is be-
die hij
orsten,
u.

Het werd gebouwd in 1570, maar is
geeft van verschillende bouwstijlen.
rijken indruk.

Oedaipoer, de hoofdstad van den gelijknamigen vazalstaat, is gelegen in een schitterende vallei. De stad werd gebouwd aan den oever van het prachtige Pichola-meer, in welks midden twee eilanden liggen, die geheel worden ingenomen door twee sprookjesachtige paleizen, dateerend uit de 17e eeuw. Zij werden opgetrokken uit marmer en graniet. Zilveren visschen spelen in het donkerblauwe water. De zon fonkelt op hun schubben, zij glinstert op het meer, op het sneeuwwitte marmer der paleizen, die men op de foto hieronder ziet.

Het paleis van den maharana ligt op het hoogste punt der stad. Men kan er genieten van schitterende vergezichten... maar 't oog wordt door de ongelooflijk rijke inrichting van het slot zoozeer geboeid, dat men al het andere ervoor vergeet. Een hoekje uit de ontranzgzaal van het paleis.

DE MAN MET HET BLAUWE MASKER

door

ANTHONIE MORTON

*Winnaar van den Lippincott-
prijs van 7500 dollar*

De eerste woorden van Bristow reeds stelden Mannering op dat punt gerust, maar gaven hem onverwachts een nieuwe bezorgdheid. „'t Begint er op te lijken,” zei de inspecteur, „dat we tóch 't goede mannetje te pakken hadden. De zaak is deze: Long schijnt zoiets al eerder uitgehaald te hebben.”

Voor de tweede maal zat Mannering den detective aan te staren, alsof hij een spook zag. Het leek een belachelijke bewering, maar Bristow had in vollen ernst gesproken. Gerry Long had zoiets al eerder uitgehaald! Allemachtig! Waar moest dat heen?

„Daar kan ik niet bij,” bekende hij. Hij stak een sigaret aan met het stompje van de vorige, en trachtte zich onderwijl Long voor te stellen in de rol van inbreker. Bah... nonsens!

Bristow perste zijn lippen op elkaar.

„Nu wordt alles veel duidelijker,” zei hij. „Weet je, dat Long verzamelaar is van edelgesteenten?”

„We hebben er meermalen over gepraat,” zei Mannering.

„Hij schijnt niet erg kieskeurig te zijn in zijn methode

van verzamelen,” hernam Bristow grimmig. „We hebben New York om informaties gevraagd, zoodra we van dien toestand gisteravond hoorden. Ze hebben direct draadloos geantwoord: Long is tweemaal bij een soortgelijk schandaaltje betrokken geweest en 't is hem beide keeren gelukt, er zich uit te koopen.”

„Uit te kóopen?” mompelde Mannering.

„Dat kan,” bromde Bristow. „Bij ons in 't land zouden ze aanvoeren, dat hij aan kleptomanie leed, en... enfin, gezien zijn positie zou hij er met een waarschuwing af kunnen komen. Daarginds doen ze 't weer anders. In ieder geval, Long heeft al bij twee verschillende gelegenheden soortgelijke grapjes uitgehaald, dus ligt 't nogal voor de hand, hoe 't dézen keer gegaan is.”

„Ja,” mompelde Mannering. Hij had 't buitensporig warm en hij wist niet goed raad met zichzelf. De verwikkelingen begonnen hem te bar te worden; 't mocht gaan hoe 't wou, maar Long mocht niet het slachtoffer worden van dezen diefstal.

„Hij heeft de echte parels weggemoffeld,” zei Bristow, „maar hij heeft geen kans gezien, er 't valsche spoor voor in de plaats te leggen. Hij had later royaal den tijd, om de echte parels te laten verdwijnen, en...”

Mannering schudde het hoofd en Bristow zweeg opeens, sterk getroffen door den strijd lustigen toon van zijn helper.

„Nee,” zei Mannering. „'t Spijt me echt voor je, Bristow, maar ik geloof nooit, dat Long die parels gestolen heeft. Als er iemand onschuldig is, dan is 't Long.”

„Waarom zit hij dan zoo in angst?” riep Bristow kribbig, „en hoe zit 't met die vroegere gevalletjes in Amerika?”

Mannering haalde zijn schouders op.

„'t Eene volgt uit 't andere,” zei hij. „Long voelt, dat hij verdacht wordt. Hij denkt natuurlijk aan die vroegere dingetjes, en nu maakt hij zich zorg, omdat hij begrijpt, dat ze ermee in verband gebracht zullen worden. Dat is toch logisch?”

„'t Is mogelijk,” erkende Bristow. Zijn oogspelen werden smaller en hij bleef een paar minuten zwijgen. „U schijnt erg bevriend te zijn met Long,” vervolgde hij eindelijk, maar zijn toon ontnam de woorden alles, wat krenkend had kunnen zijn.

Mannering glimlachte en knikte bevestigend.

„Hm,” zei Bristow, een beetje zwaar. „Enfin... ik hoef u natuurlijk niet te vragen, om hem maar niets te zeggen over dat bericht uit Amerika.”

„Wat dacht u te doen?” vroeg Mannering ontwijkend.

„Nog eens met Long praten.”

„Wanneer?”

„Nu meteen,” zei Bristow, zijn metgezel weifelend

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE

John Mannering doet een huwelijksaanzoek aan de liefstallige Marie Overndon, maar wordt afgewezen, omdat zijn financiële omstandigheden niet bepaald gunstig zijn. Na deze teleurstelling begeeft hij zich naar Londen, waar hij door spelen en fuiven vergetelheid tracht te zoeken. Het restant van zijn kapitaal smelt nu weg als sneeuw voor de zon. Lord Fauntley, die in de meening verkeert, dat John Mannering zeer rijk is, noodigt hem te zijn huize en stelt zijn dochter Lorna, een kunstschilderes, aan hem voor. John toont warme belangstelling voor de ongeëvenaarde collectie edelsteenen, welke lord Fauntley bezit, en die in een speciale kluus is opgeborgen. Hij slaagt erin het geheim van de safe te vernemen en langzaam rijpt het plan in hem de kostbare juweelen te stelen. Bij deze inbraak wordt hij op heeterdaad betrapt door Lorna. Hij neemt ijlings de vlucht en laat de sieraden achter. Mannering gelooft niet, dat zij hem herkend heeft. Alsof er niets gebeurd is, noodigt hij haar den volgende avond uit te gaan dansen. Inspecteur Bristow van Scotland Yard wordt belast met de opsporing van een Kenton-broche, welke op zonderlinge wijze in een dancing van een der gasten ontvreemd werd. Hij wendt zich tot een Londenschen opkooper, die het juweel inderdaad in zijn bezit heeft, en ontmoet daar toevallig John Mannering. Mannering weet zich uit de voeten te maken, door gebruik van een gas-revolver. Er doen zich steeds meer gevallen voor van berooving in de Londensche society-kringen. Scotland Yard staat voor een raadsel. Toevallig komt Mannering te weten dat de beroemde Rosa-parels, die destijds in Amerika gestolen zijn, zich in 't bezit bevinden van den Londenschen geldschietster Septimus Lee. Hij biedt hem een hoog bedrag voor het snoer, doch steelt 't uit het huis van Lee een dag voor de overdracht zal geschieden. Mannering tracht de Rosa-parels te verkoopen, doch ontdekt tot zijn geluk, dat de pandjesbaas en heler Levy Schmidt dezelfde persoon is als Septimus Lee! Lee verdenkt Mannering en laat diens flat door z'n chauffeur onderzoeken. Mannering betrapt den onhandigen indringer en maakt op sluwe manier van den inbreker gebruik om Lee in den waan te brengen, dat hij 'n gefortuneerd man is. Alle wantrouwen weet hij bij zijn bezoek aan Lee weg te nemen. De detective Bristow roept Mannering's hulp in bij het opsporen van den geheimzinnigen inbreker. John Mannering krijgt hierdoor alle gegevens van Scotland Yard in handen, waardoor hij zich nu volkomen veilig gaat voelen. Mannering is bij het huwelijk van Marie Overndon aanwezig. Hij ziet kans een van de geschenken, een kostbaar halssnoer, te stelen.

✱

aanziend en gissend naar de redenen voor die vragen.

Mannering lachte een raadselachtig lachje.

„Zou ik maar niet eens met hem gaan praten?” vroeg hij. „U — of iemand namens u — zou in de aangrenzende kamer kunnen luisteren. Dan krijgt u de waarheid te hooren... als Long er iets mee te maken heeft gehad.”

Bristow keek nog twijfelachtig.

„Bent u bang, dat ik hem zal waarschuwen?” lachte Mannering.

Bristow werd een beetje rood bij die uitdaging.

„U lijkt me er best toe in staat,” gaf hij toe. „Maar als u 't liever hebt, doen we 't zóó. Alleen — waarom?”

„'t Is nogal zuur voor hem, als hij meteen in uw handen valt,” zei Mannering. „Hij is tóch al van streek. Ik zou hem graag zoo zacht mogelijk aanpakken.”

Bristow lachte, maar zonder veel opgewektheid.

„Doe maar zooals u wilt,” zei hij. „Waar wou u met hem praten?”

„Mijn flat?” stelde Mannering voor.

„Ik zal zorgen, dat ik er na 't slaan van zessen ben,” zei de detective, op zijn horloge kijkend. „'t Is nu even over vier. U hebt dus tijd te over.”

Mannering knikte, voldaan met hetgeen hij bereikt had. Hij drukte den inspecteur de hand.

Maar al glimlachte hij bij het verlaten van de Yard, toch had de spanning hem van binnen gegrepen. Hij had dien ochtend al

gevoeld, dat er iets ernstigs rondspookte in den geest van Gerry Long. Nu wist hij, wat dat was. De oude schandaaltjes, waarbij de ander betrokken was geweest, moesten natuurlijk aan 't licht komen en de jonge Amerikaan had dat begrepen.

Maar dáárover tobdde Mannering niet. Long kon het niet weten, maar Mannering was juist de eenige ter wereld, die zijn misdaden niet erg kon vinden. Mannering wou alleen heel zeker weten, dat in deze kwestie geen verdenking op Long bleef rusten. Als hij 't niet anders redden kon, zou hij de parels teruggeven.

„Maar daar was Gerry nóg niet mee geholpen,” zei hij bij zichzelf, toen hij zijn flat bereikte. „Ze zouden er de gevolgtrekking uit maken, dat hij door de politie in 't nauw was gedreven en er zich uit probeerde te draaien. 't Zou hem meer kwaad dan goed doen. Dat wil zeggen...”

Verder kwam de zin niet — hij floot zachtjes. Hij kon maar één middel ontdekken, om Gerry Long vrij te pleiten. 't Was misschien gevaarlijk, maar er zat een leuke kant aan.

Mannering hield op met fluiten, en hij glimlachte stilletjes. De vonkjes, die in zijn oogen dansten, zouden eenieder, die hem kende, raadselachtig geschenen hebben. Er zat roekeloosheid in, pret, uitdaging. Heel plotseling wist hij, wat hij doen zou en hoe hij het doen zou.

Het eerste half uur daarna was er op zijn flat geen ander geluid dan het krassen van een pen over papier en nu en dan wat geginnik van den schrijvenden Mannering. Tweemaal hield hij op en gooide hij weg, wat hij al op papier had. 't Derde schrijven beviel hem beter. Hij deed er een envelop omheen en schreef er een adres op. Toen liep hij snel van zijn flat naar de garage, waar hij zijn auto stalde, reed naar het Victoria-station en deponeerde zijn brief in een gewone bus.

De glans in zijn oogen was misschien een beetje kouder dan tevoren; maar de uitdaging lag er nog in.

In een telefoon-cel op het station belde hij Gerry Long op, die nog bij kolonel Belton logeerde. Gerry was thuis en beloofde, even over zessen op Mannering's flat te komen.

MANNERING IS TE LAAT

Zoo, dus daar heb je van gehoord?” zei Gerry Long.

Hij zag er vervallen en afgemat uit. Hij zat in angst voor de mogelijkheid van een arrestatie, voor een veroordeeling wegens de zaak met die parels. Vierentwintig uur tevoren was de Amerikaan een der kalmste en zekerste jongelui in Londen geweest. Nu hadden de zenuwen hem ongeveer gebroken.

„Ik heb er van gehoord,” zei Mannering rustig.

Zij zaten tegenover elkaar in de zitkamer van den Engelschman. In de badkamer en de slaapkamer, zoo wist Mannering, bevonden zich Bristow en de sergeant met zijn eigenaardigen bijnaam Tank — Mannering wist toen nog niet, waarom de sergeant zoo genoemd werd, maar klóppen deed 't wel, daar was hij van overtuigd — en hij hoopte nog steeds, dat die twee voldoende gegevens zouden krijgen, om te gelooven in Gerry's onschuld.

„En... de politie?” Gerry's oogen waren verwilderd.

„Die hebben 't natuurlijk ook gehoord,” zei Mannering, nog even bedaar. Hij strekte zijn beenen uit en keek den jongen man met een effen blik aan. „Enfin, je moet verder maar zien, Gerry. Je hebt toch de waarheid gesproken, is 't niet?”

Er lag niets hatelijks in die vraag, de stem van Long was dan ook vrij van boosheid of bitterheid, toen hij antwoordde:

„Ja zeker. Ik heb de parels niet aangeraakt.”
Mannering knikte.

„Nu — waar heeft je je dan zorg over te maken? Als je ze niet weggehaald hebt, kunnen ze nooit bewijzen, dat je 't wel gedaan hebt. Ik begrijp best, dat je 't beroerd vindt, maar...”

„'t Is erger dan beroerd,” viel Long hem bitter in de rede. „Ik kan je net zoo goed de waarheid vertellen, Mannering. Ik heb dat soort grapjes al tweemaal uitgehaald en toen ben ik er gelukkig heelhuids afgekomen. Ik kan je niet uitleggen waarom...”

„Probeer 't dan ook maar niet,” zei Mannering kalm.

Long's dankbaarheid stond op zijn gezicht te lezen, maar uitspreken deed hij haar niet.

„Je zult wel begrijpen,” zei hij, „dat 't leven daarna lang geen rozengeur en maneschijn was. Ik had me vergalopperd en ik moest er voor boeten. Nu begint 't weer van voren af aan. En niet alleen hier in Europa, dat spreekt vanzelf. Ook al gebeurt er officieel niets, dan waaien de praatjes toch over. Je kunt je niet indenken, hoe gauw dat gaat...”

„De zaken staan dus zóó,” zei Mannering, met een opzettelijke uitdaging in zijn woorden, „dat je niet naar New York terug durft, als je jezelf niet heelmaal vrij kunt pleiten?”

Gerry antwoordde met een opwelling van moed.

„Durven is 't woord niet,” zei hij vlug. „Als 't niet anders kan, durf ik alles aan. Maar... er is een meisje, Mannering.”

Een oogenblik was Mannering heel stil, overweldigd door begrip en meegevoel.

Hij had van 't begin af geen wijs kunnen worden uit de houding van Gerry Long. De jonge Amerikaan maakte niet den indruk, dat hij te kort schoot in moed en zijn heele gedrag in die kwestie van den pareldiefstal was raadselachtig geweest, om het zachtste woord te gebruiken. Maar als er 'n meisje achter zat...

„O, ja!” mompelde Mannering, met in zijn oogen een glimlachje van medelijden, niet van vroolijkheid. „Enfin, dan zit er niets voor je op dan blijven ontkennen, jongeling. Houd je aan de waarheid. Die sleept je er wel doorheen.”

Gerry knikte, zonder veel overtuiging.

„Ik zal 't probeeren,” zei hij bedaard. „Maar er is één ding, dat me zeker niet lukt.”

Mannering keek hem aan.

„Ik kan dat valsehe halssnoer niet wegredeneren,” zei de Amerikaan. „Deze of gene moet het in mijn zak gestopt hebben, maar gezien de omstandigheden gelooven ze daar natuurlijk geen steek van.”

Mannering knikte en glimlachte aanmoedigend. „Tob daar maar niet over,” ried hij aan. „De politie zal je waarschijnlijk nog wel eens willen spreken. Blijf bij je verklaring, dan loopt 't nog best goed af.”

Een minuut lang spraken zij geen van beiden. Toen stak Long impulsief zijn hand uit.

„Je bent een reuzenkerel,” zei hij met grooten eenvoud.

Mannering dacht opeens aan de huwelijks-receptie.

„Nou, proost dan!” zei hij en voor 't eerst dien dag lachte Gerry Long, alsof hij 't meende.

„Dat is dat,” zei Mannering, toen inspecteur William Bristow en sergeant Jacob (Tank) Tring, uit hun schuilhoeken te voorschijn gekomen, hem opwachten. Gerry Long was vertrokken, in een veel opgewekter gemoedstoestand, dacht Mannering, die er van overtuigd was, dat het gesprek eenig goed had gedaan. „Als jullie nu nog willen gelooven, dat Long er iets mee te maken gehad heeft, gaan jullie je gang maar. Ik geloof 't niet.”

Bristow betastte zijn knevel.

„'t Klont inderdaad wel echt,” gaf hij voorzichtig toe. „Ik zal in den loop van den avond zelf nog eens met hem praten.”

Mannering liet zijn bezoekers uit en ging de zitkamer weer binnen. Gerry Long was nu al een minuut of twintig weg. Mannering was met den Amerikaan meegeloopen naar Piccadilly. Op den terugweg had hij een avondblad gekocht. Hij had naar de voorste pagina gekeken en gevonden, wat hij zocht, maar hij had het niet aan Bristow laten zien.

Ondanks de geheimhouding, die kolonel George Belton en de Wagnalls betracht hadden, was de geschiedenis van den diefstal toch uitgelekt. Mannering verbeeldde zich, dat Mason, het gedrongen particuliere detectivetje, daar wel meer van zou weten.

De krant had natuurlijk overdreven. Het halssnoer van vijfduizend pond was gegroeid tot een

verzameling juweelen van twintigduizend pond waarde en verder was het verhaal zoo vaag mogelijk. Maar met dat al — er was bekendheid aan de zaak gegeven en nog erger: ergens op een pagina verderop stond een lijstje van de bruiloftsgasten. Op dat lijstje kwam ook Gerry Long voor.

Mannering voelde zich onrustig. Hij piekerde nog erger over Long dan tevoren. Het feit, dat er een meisje achter zat, maakte de zaak zooveel ingewikkelder. Mannen konden vreemde dingen doen, als ze verliefd waren. Gerry Long verkeerde zeer zeker in een toestand van uiterste zenuwspanning. Over een paar uren zou hij nergens meer angst over hoeven te hebben, dat wist Mannering — maar die paar uren waren juist zoo gevaarlijk.

Om half acht belde hij Scotland Yard op, toen hoorde hij van Bristow, dat die juist een onderhoud met Long had gehad, ten huize van Belton.

„Ik ben blij, dat 't achter den rug is,” zei Mannering. „Hoe vond u hem?”

„Over zijn zenuwen heen,” zei Bristow botweg.

Mannering bromde, zei nog een paar woordjes, brak het gesprek af. Hij had geen zin om langer te praten.

Het was maar een minuut of zeven loopen van zijn flat naar het Park-Square, maar een soort innerlijke waarschuwing dreef hem, zooveel mogelijk haast te maken. Hij sprong in een taxi, wachtte ongeduldig, tot het korte ritje voorbij was. Hij had een briefje van tien shilling voor den chauffeur klaar gehouden en hij gunde zich den tijd niet, om de uitdrukking van verrassing op het gelaat van dien brave waar te nemen, toen hij tienmaal den gewonen vrachtprijs ontving. Een vreemde innerlijke drang joeg Mannering de stoep op.

Een keurig dienstmeisje kwam opendoen. Zij begroette hem met een lieflijk lachje, vertelde hem, dat meneer Long op zijn kamer was en of meneer maar naar boven wou gaan — de kolonel en meneer Wagnall waren uit.

„Uitstekend,” zei Mannering.

Op dat moment was het gevoel van dreigend onheil zeer sterk in hem. Hij moest zich geweld aandoen, om de trap niet op te rennen en toen hij eindelijk de deur van Gerry's kamer bereikte, greep hij onstuimig naar de kruk.

Vervolg op blz. 28

Een buitengewone Schoenpracht voor elk toilet
en enorm lage prijzen

Bijzonder sierlijk en elegant, keurig bewerkt. In zwart en bruin

In zeer mooie Plateau-stijl, crocodile-leren bovenblad. Fijn en apart. In bruin

Buitengew. chique zeer fraai open-bewerkt. In zw. en bruin suède

Veterschoentje m. fijne garnering, prima pasvorm. In bruin en zwart

Uiterst solide en bijz. mooie pasvorm. In bruin en zwart

'n Verbazend mooi kinderschoentje, zeer fraai bewerkt. Bruin, zwart en lak

Kinderschoentjes in alle mooie leer-soorten, kleuren modellen Prima lak

Van zeer fijn calfs-leren. Voornaam en chique model. Zeer mooi.

van Haren
SCHOENFABRIEKEN WAALWIJK

DAT BIEDT U ALLÉÉN

2⁹⁵ 3⁹⁰ 3⁵⁰ 4⁹⁰ 2⁹⁵ 95^{ct} 1²⁵ 3⁹⁰

FILIALEN IN ALLE VOORNAME PLAATSEN VAN NEDERLAND

BRIEVEN VAN DEN DRÉ

Ulvenhout, 30 Sept. 1937.

Amico,

D'n Wester builde dwars over de velden en 't akkerland den weg op, ons dorpeke in. 'Nen natten poeier stoof teugen de ramen. En als we Zondagmiddag ons maal g'ad hadden, dan was 't eigenlijk nog gin dag gewist.

'n Loojen locht hing laag over de daken. 't Was 'nen triesten herfstdag. Van den vroegen morgen af, als ik wakker wierd, tikkerden de dikke druppen, die uit den notenleer flieden, teugen de raam en de deur van den achterfront van 't huis.

En na den eten was 't al zóó duister, dat den rossen gloei van de plattebuis te wemelen stond onder de schouw.

't Was killekes mee al dat nat! De ruiten wren beslagen. 't Was... winter in den huis. Want nie alleen dat den gloei van 't vuur gloorde in de donkere schouw, dat den erft héél stil was — de kiepen bleven binnen — dat de stilte van den buiten deur de splenten binnenkroop, — maar 't gerucht van de runders en den Bles, in den stal naastaan, stommelde weer deur den huis.

Want veur 't eerst, na den zomer, ha'k de beesten op stal. 't Wierd te ermoeiig in de wei, die trouwens zulverblank van 't water staat. Maar ook veur ons eigen is 't ginnen doen meer om buiten te melken en te voieren. Terwijl 't stouwen teugen den avond deur de natte velden, over de papperige wegels en in den vroegen duister ook nie meer om te doen is.

Als we gegeten hadden, was ik dus verder veur den heelen Zondag vrij van allen arbeid, want — voeier-koken is Trui d'r taak.

„Goed, dat we de beesten binneng'ouwen hebben, Dré,” zee Trui op deuzen moment, terwijl ze de tafel afruimde. Ja, amico, als ge zoo lang samen zijt, dan denkt ge dikkels allebei aan 't zelfde.

„'k Hoef er nou gedank nie meer uit, vandaag.”

„Docht ik ook zoo, Trui.” Onderwile stopte-n-ik m'n pepke-van-na-den-eten, om bij de plattebuis, in m'n gemakkelijken stoel, m'n eigen 'n bietje in den dut te smoren.

En zoo ben ik dan, na 'n half uurke, lekker deurge-warmd, volgeschranst en mee 'n gevoel over me van 'nen vorst, naar de „Gouwen Koei” gestapt, naar de kameraads.

Een aardig kiekje is het nevenstaande. Wij zien hier den verdienstelijken gemeenteveldwachter, den heer Hellings, van Sint Oedenrode, gekiekt bij het afscheid uit zijn functie, met zijn drie zonen, die ook, zoo schrijft men ons, „in merg en been echte en rechtvaardige politiemannen zijn”.

„Als 't buiten woedt, is 't binnen zoet,” zegt het spreekwoord. Onze Dré dacht er net zoo over. 't Weer was slecht, op den Zondag, waar hij over schrijft: „D'n Wester builde dwars over de velden en 't akkerland den weg op, ons dorpske in. Een loojen locht hing laag over de daken.” Dré en Trui konden gelukkig thuis blijven, want de koeien waren al uit de wei. Eerst heeft Dré lekker gegeten, bij den rossen gloed van de „plattebuis”, toen heeft ie „'n bietje” gedroomd en daarna is hij gaan kaartspelen in het café „De Gouden Koe”. Jaan, de oud-veldwachter, was ook van de partij, maar aan zijn vredig spelletje kaart werd hardhandig een einde gemaakt. U moet dezen brief beslist lezen, want lachen is gezond en de beste remedie tegen somber weer en een dito humeur!

Brrr — wa-d-'n wirke! 't Was of ik mee m'nen warmen kop allegaar teugen natte lakens stootte.

D'n Wester schoof onder m'nen bonker. Maar ik zette m'nen kraag hoog op, draaide m'nen pijpekop om-laag en op 'n kiepedrafke liep ik schuins-over, naar m'n sociëteit.

De deur klemde van 't nat. En mee 'nen hollen knoers draaide-n-ik z'open. Aan 't geluid kost ik hooren, dat 't leeg was in de „Gouwen”. 'k Moest efkens goed turen, zoo donker was 't er. En mee da 'k naar ons tafeltje keek, riep den Blaauwe: „Doe da gat dicht, Dré, 't hee 'nen stinkenden asem.”

Rap sloot ik dus de deur en 't vuile najaarsweer buiten.

„Hah! — 'nen goeienmiddag, Blaauwe. Alleen?” „Stik-alleen. Kee” — z'n kop wees naar den toog — „liet me zelfs in den steek.”

„Waar is ze dan?”

„Ze beweert da ze rimmeltiek in den buik hee maar... eh... ik denk, dat 't snert is! Ruukt ge 'm ook, Dré?”

Ja, ik rook 'm. Den zwaren erwtsoepgeur dreef dik deur 't café.

'k Hing m'nen natten bonker over den leuning van 'n stoeltje bij de warme kolomkachel, toen pookte-n-ik 'm wat op en als ik dan kolen opgooide, dan flakkerde 'nen oranje vuurschijn

teugen den witten muur in deus donker vertrek.

Daar kwam Kee verom.

„Is de rimmeltiek eruit, Kee?” vroeg den Blaauwe.

„'t Wordt veul minder,” zuchtte Kee opgelucht.

„Goeiendag, Dré.”

„Ah, Keeke! Sodepatat, Kee, oewen snert ruukt goed, horre!”

„Bordeke hebben?”

„Jammer, 'k heb sjuust m'n maal op.”

„Zij-de gek. 't Vult de gaten,” presenteerde Kee veur den tweeden keer.

En zoo, amico, als den Fielp binnenkwam, zaten den Blaauwe en ik aan den snert! Den eerste van 't jaar.

„Daar heurt 'nen pint bier en 'n stapeltje rogge-mik bij,” vond den Blaauwe.

En als we dat allemaal binnenhadden, nou — dan kost ik den bovensten knoop van m'nen broeksband haast niemeer vinden...!

„Zjoude nie sss 'n lichtje maken, Kee,” vroeg den Fielp, die pas 'nen tand verloren heeft en nou net praat of z'n tong telkens uitslibbert.

Afijn. Na 'n oogenblikse kwam den Jaan ook af en 't kaartspul kost beginnen.

„Middag, mannen,” groette-n-ie.

„Middag, man,” zee den Blaauwe.

„Janusz,” zeeverde den Fielp.

„Hah, den Dré!” zee Janus somberkes.

„Hah, Janeke! Alles kits?” vroeg ik.

„Eh... jawel,” aarzeld den Jaan. „Jawel. Naar omstandighedens, ee. Naar omstandighedens.”

„Wie zijn die omstandighedens, Jaan?” vroeg den Blaauwe.

„Rokt jou dat iets?” vroeg Janus vuil.

„Niks,” zee den Blaauwe: „'t is alleen maar belangstelling, Janus, naar oew omst... naar oew Tonia, za 'k maar zeggen.”

„Hòhòhòhò,” lachte den Fielp zijnen buik (z'n gezicht bleef stroef), „hòhòhòhò! Kom, jongens, we gaan sspl — sspeulen!” spoegde-n-ie.

„Gij hebt gatsamme 'n lekkage in oew spraak,” zee den Blaauwe: „ge meugt er Januske van Einanten wel 's bij laten klimmen, mee z'nen soldeerbout.”

Maar den bakker deelde de kaarten, zonder iets te zeggen. 't Begost 'm te vervelen, om nog langer te wachten.

Wij pasten. Den Fielp piekte. D'n Fielp kwam er deur! Ik had trouwens 'n fout gemaakt.

„Boerenkever,” schold den Jaan: „stommen donder! Is dà nou...”

Toen stond Tonia achter 'm. Hij merkte er niks van. „Is da nou kaartspeulen!?! Zoo spult sodejuu m'n wijf nog nie en die kan schuppenkoning nog nie onderscheien van ruiten zeuven!”

„Hee ze zulke slecht' oogen, Jaan?” vroeg den Blaauwe kurkdroog.

Ik en den Fielp — wij scheurden.

„Slecht' oogen? Neeë! Maar ze draagt op de plek, waar 'n ander z'n harsens draagt, 'nen mop Zeuvenbargschen klei!”

Patss!!

Daar kreeg den Jaan 'n lel om z'n kop, amico — genogt om kleurendooft te blijven, z'n leven lang.

„Naar huis!” commandeerde de spichtige Tonia: „naar huis!” 't Lampelicht schampte venijnig op heuren bril. „Naar huis! Me alleen te laten zitten, als m'n familie over is! Sjandoedel!”

Janus was spierwit geworden. En daarom kost ge Tonia's handje in z'n geheel op den Jaan z'n wang zien staan.

„Is jouw familie over...?” huichelde den Blaauwe verontwaardigd en verwonderd.

„Ja! En wa zegde daar nou van, Blaauwe? Om dan weg te loopen...!”

„Ik ken alleen jou van oew familie,” zee den Blaauwe. „Maar als de rest navenant is, dan kan ik hum gin ongelijk geven, Toontje Panlat.”

Janus was stiekum uitgeknepen.

Den bakker z'nen buik klokte al vijf minuten: „hòhòhòhò!”

En ik? Ik kan 't oe nie zeggen, wa'k dee. 't Was te erg! Kwam van Kee d'ren snert, denk ik.

Maar Tonia liep hard weg. En den Blaauwe riep: „Dré, 't schot was goed raák!”

Amico!

Gelachen, gelachen op deuzen triesten Zondagmiddag...! 't Is mee gin pennen te beschrijven. Ik schei er dus maar af.

Kee spulde verder veur vierden man mee.

Veul groeten van Trui en als altij gin horke minder van oewen

t.à.v.

DRÉ.

De heer Ch. Heynen vierde zijn zilveren jubileum in dienst der gemeentepolitie te Bergen op Zoom. In 't midden de jubilaris en echtgenoot, links en rechts van hen de E. A. burgemeester, mr. Blom, en de commissaris van politie, de heer L. H. Hoeve.

De bekende Kath. Leergangen te Tilburg jubileerden in zilver. Bij die gelegenheid werd een fraaie expositie gehouden, waarvan we hier de kiek plaatsen.

Nieuws uit het Zuiden

„Welschap”, Eindhovens vliegveld, vierde zijn eerste lustrum. — Een explicatie bij de „Oeverzwaluw”.

Breda's 50000ste! — We plaatsen hier nog het vriendelijk kiekje van mevrouw Aarts-van Praet, te Breda, die haar zoontje Marinus, den 50000sten inwoner van Breda, in haar armen houdt. — De gelukkige moeder met haar kindje.

We brengen nog de foto van de begrafenis van den bekenden chirurg en vrouwenarts, dr. Cartier v. Dissel, te Breda, die zich gedurende zijn leven vele verdiensten verworven heeft.

Rechts: Foto's van onze abonné's. Een huishoudelijk tafereeltje te Heerlen.

Helmond kreeg een nieuwe R. K. Openbare Leeszaal aan de Markt, in het fraaie pand, dat vroeger raadhuys was en later als hotel dienst deed. Het werd officieel door burgemeester Moons geopend.

De E. A. heer O. van de Loo, burgemeester van Venray, heeft tegen 1 November eervol ontslag gevraagd. Een foto van den scheidenden magistraat.

Op 9 October hoopt het echtpaar C. Ravenstein—A. de L'Or, Sint Jacobstraat, Den Bosch, het gouden huwelijk te herdenken. De getrouwen.

De R. K. Tooneelvereniging „Ons Genoegen” te St. Joost-Echt vierde haar eerste lustrum. Het gezelschap poseerend voor „Ons Zuiden”.

Links: Nieuwe priesters. — In 't klooster der paters Redemptoristen te Wittem diende mgr. Lemmens, bisschop van Roermond, aan vijftien eervoorde fraters de H. Priesterwijding toe. De bisschop temidden der nieuwe priesters.

Het echtpaar J. Spierings-Maria Branten, te Den Bosch, vierde onder hartelijke belangstelling zijn huwelijksfeest.

Een kinderrijk gezin! — Het echtpaar v. d. Wildenberg, te Den Bosch, vierde de zilveren bruiloft in 't Gasthuys, waar de thans herstellende moeder het leven schonk aan het negentiende kind. — Een kiekje van 't talrijke kroost.

Bij het zilveren jubileum van den heer A. Handels, als directeur der Tilburgsche Textielschool, bracht de Postharmonie hem en zijn echtgenoot een oratie.

DE MAN MET HET BLAUWE MASKER

Vervolg van blz. 25

Parelblanke tanden geven U een streepje voor!

Gezonde, blanke tanden maken een prettige indruk - en vaak is dit de eerste stap op weg naar succes. Verwaarloos Uw tanden dus nooit; borstel ze met het werksame schuim van Colgate's Tandpasta! Het dringt door in alle spleetjes in en tusschen de tanden en verwijdert de voedselresten, die zoo licht tandbederf veroorzaken.

Colgate maakt Uw tanden parelblank, zonder het glazuur aan te tasten en houdt Uw adem zuiver!

COLGATE

In tubes van 25, 40 en 65 cents.

Annonces betreffende

Geneesmiddelen

en

Geneeswijzen

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar” tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd: Segbroeklaan 33, 's-Gravenhage.

Hij kon haar niet omdraaien.

Mannering stond een oogenblik doodstil. Toen nam hij een kort besluit, trad naar achter in de breede gang en wierp zich met zijn heele gewicht tegen de deur. Misschien maakte hij zich belachelijk, maar dat wou hij er op wagen.

Het slot brak bij de derde poging los uit zijn voegen. Mannering schoot de kamer binnen, en één blik zei hem, dat zijn vrees gegrond was geweest. Hij zag heel even Gerry Long, tegen den muur staande, en hij zag de revolver in Long's rechterhand. Een fractie van 'n seconde aarzelde Long, met verdwaasde oogen naar de deur starend. Toen ging de revolver omhoog...

Mannering was languit op den vloer terecht gekomen en door de kracht van zijn bestorming halverwege de kamer in geschoven. Hij slaagde er in — hij heeft zich later nooit kunnen herinneren hoe — zijn hoofd zoo te draaien, dat hij Gerry zien kon. Het gezicht van den Amerikaan, verwrongen en doodsblijk, griezelig afstekend tegen de grijze donkerte van het wapen, was als het gelaat van een geest.

Mannering's hart bonsde dolzinnig.

Als hij probeerde, overeind te komen en den ander aan te grijpen, kon het te laat zijn, begreep hij; er lag maar een seconde tusschen Gerry Long en de eeuwigheid — en als Gerry stierf, zou Mannering nooit kunnen vergeten, hoe het gekomen was.

„O God!” kreunde hij; het was een smeekgebed.

Hij klemde zijn hand om den poot van een hoogen rechten stoel dicht bij hem. Hij schoof nog voort over den vloer en zijn vingers kregen houvast; hij begreep nauwelijks hoe hij kracht genoeg bij elkaar kreeg, om den stoel van den grond te heffen en naar Long toe te slingeren. Als in een nachtmerrie zag hij den stoel vliegen, zag hij den Amerikaan, instinctief, ontwijkend duiken, hoorde hij den slag tegen den muur en bijna tegelijk daarmee den knal van de revolver!

De ontploffing galmde door de kamer, scherp en onheilspellend. Mannering zag, nog op den vloer liggend, duidelijk het spiraaltje rook opstijgen en een wond aan Gerry's hoofd; hij zag de oogen van zijn vriend dichtgaan, hij zag het ineenzakken van zijn lichaam, hij hoorde het kletteren van de gevallen revolver en als betooverd keek hij, terwijl Gerry's lichaam neergleed.

Mannering's voorhoofd was met zweet bedekt, toen hij overeind begon te krabbelen. Hij staarde naar de roerloze gestalte van Gerry Long, hij was bang.

SENSATIE

De schrik van het schot verdoofde Mannering's geest, maar dat duurde slechts een oogenblik. Zijn hoofd werd heel vlug weer helder. Hij hoorde de plotselinge opschudding beneden, het verschrikte geschreeuw van een dienstbode en toen, heel duidelijk, de stem van lady Overndon, die het meisje vermaande, zich niet zoo aan te stellen.

„God zij gedankt,” mompelde Mannering. Lady Mary was er, en als er iemand verstandig kon optreden, dan was zij het.

Hij stond in een oogenblik overeind, holde naar de deur. Het gerucht van voetstappen, die de trap op kwamen, werd luider. Toen hij in de gang kwam,

zag hij lady Mary er aankomen, met een zeer knorrig en vastberaden gezicht.

Zij bleef verbaasd staan, toen ze hem zag.

„John — jij! Ik wist niet, dat je hier was.”

„Net gekomen,” zei Mannering. Zijn gezicht was grimmig en zijn stem hard. „Een ongelukje, lady Mary. Wilt u 't personeel kalm zien te houden — en laat u een betrouwbaren dokter komen — een die zijn mond kan houden.”

„Gerry?” zei lady Mary kalm.

Mannering knikte.

„Hij is toch niet...” Er was een vleug van echten schrik in de oogen van de oude dame.

„Nee,” zei Mannering, „anders kwam 't er niet op aan, welken dokter u liet komen. Ik moet meteen terug.”

Hij keerde zich om, deed de deur dicht en op de knip, terwijl lady Mary zich verwijderde; toen eerst keek hij echt goed naar Gerry Long. Hij had tegen lady Mary gezegd, dat de ongelukkige niet dood was; voor zichzelf wist hij 't nog niet zoo zeker. Hij had volgens de ingeving van het oogenblik gesproken, met den wensch tot vader der gedachte.

Nu keek hij op Gerry Long neer, hij zag dat gezicht, gewoonlijk zoo vroolijk, van alle kleur beroofd, hij zag de leelijke wond in het voorhoofd en hij zag er het bloed uitstroomen. Zeer snel, maar volkomen meester over zijn bewegingen, knielde Mannering neer en hief hij het hoofd van den jongen man op. Met zijn linkerhand voelde hij den pols...

Die klopte, heel zwak.

De vreugde, die in Mannering opsloeg, was bijna overweldigend, maar hij begreep, dat het gevaar nog niet voorbij was. Hij had gezien, welke beweging Gerry maakte, om den stoel te ontwijken; hij zag en begreep, dat de kogel schuins het voorhoofd had geraakt — hij had even goed door den slaap kunnen gaan. Maar al was de wond niet levensgevaarlijk, door complicaties kon ze het worden.

Complicaties...

Mannering uitte een vreugdeloos lachje. De complicaties, gevolgd op die kwestie met Marie Overndon's parels, waren niet onder woorden te brengen en hun aantal groeide nog steeds. Maar weg! daar moest hij op 't oogenblik niet aan denken.

Hij repte zich de badkamer in, nam 'n kom lauw water, een spons en 'n handdoek en begon de wonde af te wasschen.

Met een nieuwen zucht van verlichting zag hij, dat de wond niet erg diep was. De kogel had op één plaats het been geraakt, maar was er niet doorheen gegaan, voorzover hij zien kon. Gerry haalde nog vrij regelmatig adem. Het leek hem wijzer, de komst van den dokter af te wachten — die zou wel zeggen, wat het beste was.

Lady Mary had blijkbaar al haar vermogens ingespannen, om den dokter gauw in huis te krijgen, want Mannering was nog maar nauwelijks klaar met het uitwasschen van de wond, toen er zacht op de deur werd geklopt. Hij snelde de kamer door, terwijl lady Mary riep:

„Ik ben het, John...”

Hij deed de deur open, en zag lady Mary staan naast een langen man met grijs haar, dien hij al eens ergens eerder gezien had. De dokter haastte zich de kamer binnen, toen Mannering naar den gewonde wees.

GRIJS HAAR

Een eenvoudige manier om de natuurlijke kleur te herkrijgen

Weet U, dat U nu geen grijze haren meer behoeft te hebben? Weet U, dat door één eenvoudige behandeling met Inecto Rapid - duur slechts 30 minuten - Uw haar de volle schoonheid van de natuurlijke kleur en glans herkrijgt, voor goed, terwijl niemand het kan zien.

De hernieuwde kleuren door Inecto Rapid kunt U wasschen, borstelen, wrijven en zijn onaantastbaar door zee en zon.

Inecto Rapid kan zoowel vóór als na het permanenten gebruikt worden.

Inecto Rapid is verkrijgbaar bij alle goede kappers, drogisterijen enz. - Let op de origineele blauw-gouden verpakking. - Vraagt gratis prospectus bij den importeur Firma A. Maas, A. G. J. Lindenkamp, Succesoor, O.Z. Voorburgwal 239-241, Amsterdam C.

INECTO RAPID

Oordeel...

... zelf over de verandering, welke Daggett & Ramsdell's Perfect Cold Cream teweeg brengt in Uw teint. Deze crème dringt dieper in de poriën... reinigt de huid afdoender... verzacht, lenigt en voedt Uw huid... als geen andere crème, welke U ook voorheen mocht hebben gebruikt. Probeer nog vandaag Daggett & Ramsdell's Perfect Cold Cream!

Daggett & Ramsdell

Imp. H. HAGEMEIJER - Hoogstraat 30 - Den Haag

„Is hij...?“ begon lady Mary opnieuw.

„Komt prachtig in orde,“ zei Mannering, en hij bracht een lachje te voorschijn dat niet heelemaal gedwongen was. Zijn opluchting om den betrekkelijk gunstigen afloop van de verwikkeling was volkomen oprecht — hij dorst bijna niet te denken, hoe de dood van Long hem zou hebben aangedaan.

„Wie is die dokter?“ vroeg hij.

„Saunders,“ zei lady Mary. „Een man om huizen op te bouwen, jongen. Er wordt geen woord over gerept, daar kun je op rekenen...“

Zij zweeg, toen Saunders opkeek van zijn patiënt.

„'t Is niet zoo erg als 't lijkt,“ zei hij met een vluchtig lachje. „Een lichte hersenschudding, lady Mary, en de wond, maar niets om ongerust over te zijn.“ Hij keek Mannering aan met een wat eigenaardigen blik. „Hij heeft nogal een leelijke schram op zijn schouder,“ ging hij voort.

Mannering zei niets. Hij wist, hoe die schram veroorzaakt was.

De dokter glimlachte een beetje, maar deed er het zwijgen toe.

„Ik zal hem in bed stoppen,“ zei lady Mary, alsof zij 't over een kind had. „Zoudt u voor een verpleegster kunnen zorgen, dokter?“

„Dat zal wel gaan,“ antwoordde Saunders en hij vertrok snel.

Toen Mannering, 'n half uur daarna, Gerry's kamer verliet, lag de Amerikaan nog bewusteloos, maar zijn ademhaling was beter. Een verpleegster, door Saunders gezonden, had de verzorging van den patiënt op zich genomen en Mannering had er geen spijt van, dat hij rust kreeg. Hij was op van de reactie.

Lady Mary keek toe, toen hij een stevig glas whisky voor zich inschonk. Toen glimlachte zij tegen hem.

„Waarom kwam je hier?“ vroeg ze.

Mannering slaagde er in te lachen.

„Ik had Gerry vanmiddag gesproken,“ zei hij, „en ik had gehoord, dat de politie hem nog eens in verhoor wou nemen. Ik vond, dat hij er nogal leelijk aan toe was en ik was er niet gerust op.“

„Die parels ook!“ viel lady Mary plotseling uit.

Mannering schrok zoo, dat hij haar alleen maar aan kon staren. Lady Mary liet een bitter lachje hooren.

„'t Is ongelooflijk, hoe diep wij onzes soms kunnen zinken, jongeman,“ zei ze. „Maar ik meen 't precies zooals ik 't zei. Al die ellende komt door die parels — als Emma Kenton niet zoo dwaas was geweest, zoo'n stomme hand geld voor zoo'n vod van een halssnoer uit te geven, was dit nooit gebeurd.“

„Daar komen nog een heele boel dingen bij,“ protesteerde Mannering.

„Kom nu alsjeblieft niet met logica bij me aan,“ snauwde lady Mary. Zij glimlachte, en nam daardoor al het stekelige van haar uitlating weg. „En vergeet niet, jongeman, dat zij dagen lang haar mond vol heeft gehad over die parels. Iedereen heeft ruimschoots gelegenheid gehad, om ze te laten namaken.“

„U bent heelemaal op de hoogte, schijnt 't,“ zei Mannering luchtig. In zijn gedachten nam hij nota van den ophef, dien lady Kenton van haar parels gemaakt had. Als Bristow nog

iets noodig had, om zijn verdenking tegen de douanière te versterken, dan kon hij dit nemen.

Lady Kento mocht zich niet erg in de algemeene sympathie verheugen, dacht Mannering. Hij stak een sigaret op, en een paar seconden later bedankte hij voor lady Mary's invitatie, om een paar dagen te blijven.

„Ik zal wachten, tot de kolonel terugkomt,“ zei hij, „als u u soms zenuwachtig voelt...“

„Zenuwachtig?“ snauwde lady Mary. „Waar zou ik me zenuwachtig over maken? Praat geen onzin, John. Maar ik heb graag, dat je blijft.“

Mannering had inwendig pret om haar frontverandering. Het volgende halfuur ging vlug voorbij, maar hij was blij, toen Belton en Wagnall thuiskwamen. De eenige opmerking, die hem interesseerde van die beide heeren, kwam van Wagnall:

„Ik wou toch maar, dat ik wist, hoe hij aan dat valsche snoer kwam.“

Dat wou Mannering óók. Hij voelde, dat er iets niet in den haak was met die namaakparels en hij bleef er nog een poosje over nadenken.

Toen schoot hem te binnen, hoe de politie schrikken zou den volgende morgen! Hij glimlachte.

De Gretham-street in Chalsea, waar inspecteur Bristow met zijn vrouw en kinderen woonde, zag er dien morgen — den ochtend, nadat Gerry Long in een vlaag van verstandsverbijstering zijn wond had opgelopen — weinig anders uit dan iederen anderen morgen. De zevenendertig andere huismoeders werkten haar echtgenooten de deur uit, naar hun dagtaak, alleen het gezin van Bristow bleef sluimeren.

Bristow had den vorigen avond zeer laat gewerkt; hij had zijn vrouw dringend verzocht, den wekker buiten dienst te laten. 't Was bijna half negen, toen de detective zich omdraaide, droomerig het raam uit keek en zijn vrouw zag, die nog sliep als een roos.

Hij was in zijn huiselijk leven een zeer gelukkig man, en hij had nergens meer schik in, dan zijn vrouw een eersten kop thee te brengen, vóór zij wakker was. Dien ochtend had hij 't zoo plezierig gevonden, dat hij zijn dochter ook wakker gemaakt had, toen hij de thee boven had gebracht — zijn twee zoons waren toentertijd met vakantie in Noord-Wales. Daarna pas keek hij de krant in. Toen hij dat deed, bleef hij maar staren. Hij zag niets dan een wazige massa drukletters. Hij kon zijn oogen haast niet gelooven. Zulke dingen gebeurden niet. Ze konden niet gebeuren!

Maar dit was toch gebeurd.

Bristow stak een sigaret aan, met een hand, die beefde, ondanks zijn pogingen, om haar stil te houden. Eerst toen hij er eenige malen aan getrokken had, dorst hij het aan, meer te lezen dan den kopregel. Want aangezien het een stille tijd was, die al in geen weken een flink stuk sensatie had opgeleverd, had men dien kopregel over de heele breedte van de voorpagina gedrukt, met vette zwarte letters:

Scotland Yard door een dief uitge-daagd. — Wie is de Baron?

Wordt vervolgd

Hier is nr.

van het

Ideale

TELEFUNKEN KWARTET

De T.A. 55 W.K. is één van de Telefunken **muziek-apparaten**. Een 5 lamps super met zeer zuivere weergave. Hooge selectiviteit en gevoeligheid. Uitstekende korte-golfontvangst. Vervormingsvrije hoogfrequentgelijckrichting. Optische afstemming met orthoscoop. Eenvoudige bediening en reine weergave door toepassing van enkelvoudige knoppen. Stijlvolle kast. Vraagt vrijblijvend demonstratie bij een Telefunken Service Station. **Prijs . . Fl. 135.-**

TELEFUNKEN

MUZIEKAPPARATEN VOOR RADIO

N.V. NEDERLANDSCHE SIEMENS MIJ., HUYGENSPARK 38-39 - DEN HAAG

„Zou ik dat ook kunnen bereiken?“

.... traktement, hetwelk sedert 1 Juni 1935 bedraagt:
 voor sergeant f 136.- tot f 220.- p. mnd.
 voor sergeant-majoor . . f 144.- tot f 248.- p. mnd.
 voor Adjudant-onderofficier f 156.- tot f 280.- p. mnd.
 voor onderluitenant . . . f 168.- tot f 380.- p. mnd.

„Zou ik dat ook kunnen bereiken?“ Ja, dat kunt gij ook! Elk onderofficier is als soldaat begonnen, waarom maakt ook gij geen begin?

Neemt dienst bij het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger. Flinkke handige mannen tusschen 18 en 30 jaar kunnen als soldaat dienst nemen en zich door goed gedrag, ijver en wilskracht een goede toekomst scheppen. Vraagt inlichtingen hieromtrent aan den Commandant van de Koloniale Reserve te Nijmegen.

KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER

PANORAMA, Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodieken De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld. Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N. Z. Voorburgwal 262, Telefoon Interc. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Tel. Interc. 111666, Giro nr. 43141. UTRECHT, Billstraat 142, Telefoon Interc. 13473, Giro nr. 149597. 's HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telef. Interc. 1213. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20, Telef. Interc. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Het beroemde Smolny-klooster te Sint Petersburg (naar een lithografie van Durand).

HEERSCHERS OVER RUSLAND

250 JAREN RUSSISCHE GESCHIEDENIS

door

E. J. Smetanic-Klinsky

4

ALEXANDER I

ZESTIENDE VERVOLG

De oorlog had aan Rusland zware schade toegebracht. De algemeene vooruitgang was tot staan gekomen en de groote hervormingen, die Alexander in zijn eerste regeeringsjaren tot welzijn van het volk had willen invoeren, wachtten nog steeds op verwezenlijking. De Czaar was vermoeid. Hij trok zich in eenzaamheid terug en in plaats van den blik op het heden en de toekomst te richten, gaf hij zich over aan sombere bespiegelingen van 't verleden.

De moedeloze.

Zoolang Alexander nog streed voor de bevrijding van het volk, werd hij door de gebeurtenissen in het verleden slechts weinig gekweld, thans echter werd hij voortdurend achtervolgd door de schrikbeelden van den elfden Maart 1809, den nacht, waarin zijn vader Paul op onmenschelijke wijze werd vermoord.

De medeplichtigheid aan dezen moord drukte Alexander zwaar op het geweten. Toen hij nog bezielde was met groote toekomstplannen, had hij gezworen het volk datgene met liefde te vergelden, wat hij zijn vader misdaan had. En wat had hij zijn land tot nu toe geschonken? Zijn idealen waren gestrand op den bureaucratischen geest van zijn omgeving, de meeste plannen waren niet uitgevoerd, een oorlog had 't land op zijn grondvesten doen schudden, terwijl overal 't zaad uitschoot van een revolutie, die hij zelf in 't leven had geroepen en die hem met den dood bedreigde.

Alexander vernam, dat in 't garderegiment van Semenowsky gemuit werd. Het plan om den Czaar van den troon te stooten, met alle namen der samen-

zweerdere, viel in zijn handen. Maar Alexander liet na om straffe tegenmaatregelen te nemen.

„Ik heb zelf aan dergelijke dwalingen deelgenomen, ze zelfs in 't leven geroepen. Heb ik nu wel 't recht om te straffen?”

In naam der vrijheid en gerechtigheid had hij 't volk bevrijd van de banden, die het door zijn vader waren opgelegd. Hij had de poorten van het rijk geopend voor den geest der Fransche revolutie. Hij was zelf schuldig aan 't feit, dat de verderfelijke literatuur van 't revolutionnaire rationalisme onbelemmerd in Rusland een rijken afzet vond. Zou hij nu de rechter moeten zijn?

De Heilige Alliantie, die tusschen de christelijke monarchen was gesloten, had de verwachtingen van

den Czaar niet in vervulling doen gaan. De daden van zijn bondgenooten brachten nieuwe ontgoochelingen in zijn leven. Op wien mocht hij nog hopen, nu eigen volk en bondgenooten onbetrouwbaar bleken? Nu hij zelfs in eigen, onmiddellijke omgeving op niet-begrijpen en vervreemding stiet? Er lag een diepe kloof tusschen

Alexander en zijn hovelingen. Hij wantrouwde hen. Er lag een kloof ook tusschen hem en zijn vrouw, tusschen hem en de heele wereld.

Urenlang zat hij te lezen in den bijbel of lag hij neergeknield, terwijl de tranen hem over de wangen rolden, voor den Eenige, door Wien hij zich niet verlaten voelde: voor den Almachtige.

De Czaar was tot diepe moedeloosheid gezonken.

Toen in het jaar 1824 St. Petersburg door een geweldige overstroming geteisterd werd, verklaarde Alexander openlijk, dat hij dit beschouwde als een straf voor zijn zonden. Steeds sterker voelde hij zich ertoe gedwongen afstand te doen van den troon.

In een ernstige ziekte der Czarina, tot wie hij zich weer voelde aangetrokken, zag hij de laatste, zware beproeving van zijn lot. Hij scheen vergeten te zijn, dat hij nog de heerscher was over Rusland: hij had nog slechts zijn eigen leven en was nauwelijks in staat de lasten daarvan te dragen. De eenige, op wien hij nog vertrouwde, was graaf Araktschejew, 'n officier met ijzeren wilskracht. Deze regeerde practisch 't land. De overgang van den weeken Czaar naar den ruwen Araktschejew werd door de oppositiepartij benut om het volk in 't geheim tot oproer aan te zetten.

Generaal Dibitsch, chef van den generalen staf, en ook graaf Araktschejew werden door Sherwood, 'n Engelschman in dienst bij 't Russische leger,

gewaarschuwd voor 't gevaar van een samenzwering in de gelederen der garde.

Araktschejew drong er op aan de kopstukken der samenzweerders gevangen te nemen en het oproer in de kiem te smoren. Maar de Czaar aarzelde. „Alles ligt in Gods handen,” was hij den laatsten tijd gewoon te zeggen.

De ziekte der Czarina verergerde van dag tot dag. De geneesheeren schreven haar een kuur voor in Taganrog, in Zuid-Rusland. De Czaar besloot haar daarheen te volgen.

Afscheid van St. Petersburg

Daags voordat Alexander naar 't Zuiden zou afreizen, bracht hij onverwacht een bezoek aan Pawlowsk. Hij liep door 't park, waarin hij als kind gespeeld had, hij verwijlde in 't Rosa-paviljoen, waar hij, nu elf jaar geleden, in intiem kring de overwinning op Napoleon gevierd had. Vervolgens nam hij afscheid van zijn moeder. Hij voelde, dat hij ze niet meer zou weerzien. St. Petersburg lag nog in slaap gedompeld, toen den volgenden morgen de koets van den Czaar, bestuurd door den trouwen lijfkoetsier Ilja Bajkow, voor 't klooster „Newskaja Lawra” stilstond. De Czaar woonde vol eerbied de godsdienstoefening bij, waarna de koets door de ontwakende straten verder reed. Toen zij de laatste huizen van St. Petersburg gepasseerd waren, liet de Czaar halt houden. Nog eenmaal wierp hij de stad van Peter den Grooten een laatsten blik toe. Hij werd bestormd door vele herinneringen. Hij dacht terug aan 't gejubel der massa op den dag van zijn troonsbestijging, aan den gelukkigen nacht, toen zijn volk hem met brandende kaarsen uit Moskou tegemoet kwam. Hoe kon het mogelijk zijn, dat ditzelfde volk hem ontrouw was geworden en dat er oproer dreigde?

Was ooit 'n Russische Czaar zóó bemind geweest als hij? Nog nooit had Alexander zich zoo eenzaam gevoeld als thans.

Slechts Bajkow, zijn trouwe koetsier, had hem niet verlaten. Reeds dertig jaren vervulde hij zijn post, niemand kende de gevoelens van den Czaar beter dan deze eenvoudige zoon uit 't volk, die in jaren van vreugde, van nood en grootsten innerlijken twijfel den Czaar steeds trouw gediend had.

„Voorwaarts!”

De Czaar en de koetsier maakten een kruis. Voor de laatste maal voorwaarts.

De Czaar werd door 'n plotseling gevoel overweldigd. Hij voelde zich onrustig, hij rilde, alsof hij 't koud had. De geneesheeren raadden Alexander te Taganrog aan een kuur te volgen, maar de Czaar wou er niet van hooren. Hij weigerde beslist de medicijnen in te nemen, die zij hem voorschreven. „Ik heb gegronde redenen daartoe,” merkte hij op.

Zijn gansche zorg en liefde ging uit naar de Czarina. Het park roud 't huis, waarin de keizerin haar intrek zou nemen, werd opnieuw aangelegd, de

Als oprechte vriend van zijn volk helpt Alexander een zieken boer. Op den bok Ilja Bajkow, de trouwe koetsier van den Czaar.

bloemperken en wandelpaden verzorgd. De kamers bevatten de meubelstukken, waaraan zij gehecht was, bloemen en schilderstukken brachten een nieuwe sfeer. Alles was erop berekend in Elisabeth herinneringen wakker te roepen aan hun eerste, gelukkige huwelijksjaren, toen zij beiden, haast nog kinderen, van 'n eenvoudig huisje langs den Rijn droomden, waarin zij 't hofleven hoopen te kunnen ontvluchten. Waarom had hij toentertijd deze plannen niet doorgezet? Dan zou hij nu door geen gewetenswroeging gekweld zijn, dan was hij geen medeplichtige geworden aan den moord op zijn vader.

Toen de Czarina 't huis betrad, kende haar vreugde geen grenzen. De Czaar verpleegde haar liefdevol en haar gezondheidstoestand begon zich spoedig te verbeteren. De Czaar zelf werd intusschen steeds zwakker. De dokters werden ongerust. In alle Russische kerken begon men te bidden. Iederen dag opnieuw verdrongen zich duizenden nieuwsgierigen in de straten van Taganrog om iets naders omtrent de gezondheid van den Czaar te vernemen.

Op 'n zonnigen Novembervormdag verlangde Alexander naar 'n geestelijke. Hij biechtte lang en verklaarde daarna zich nog nooit zoo opgelucht te hebben gevoeld. Lachend wendde hij zich tot de verplegers, die zijn kamer waren binnengetreden:

„Indien het beslist noodig is, en ik u daarmee 'n plezier kan doen, dan zal ik uw aanwijzingen opvolgen.”

De Czarina, hoewel zelf nog lang niet hersteld, zat onafgebroken bij het ziekbed van haar man. In de morgenuren van den negentienden November 1825 verloor zij het bewustzijn. Toen zij weer bijkwam, was de Czaar gestorven. Hij overleed op 'n tijdstip, dat de garde op 't punt stond den opstand uit te roepen, terwijl de omgeving van Alexander besluiteloos de komende gebeurtenissen tegemoet zag.

De laatste rit....

Aleen Dibitsch verloor 't hoofd niet. Er diende snel gehandeld te worden, wilde men Rusland behoeden voor bloedige twisten. De generaal gaf zijn volmachtigden bevel energiek in te grijpen.

Czarina Elisabeth Alexejewna, de gemalin van Alexander I.

Intusschen trok de rouwstoet met 't stoffelijk overblijfsel van den Czaar over Koersk, Orel en Toela naar Moskou. De geestelijke en wereldlijke autoriteiten begeleidden den Czaar van gouvernement tot gouvernement op zijn laatsten weg. De droeve klanken der rouwklokken en het dreunen der saluutschoten vervulden de steden, waar de stoet passeerde.

Overal sloten reusachtige menschenmenigten zich bij den treurstoet aan. De bevolking van Toela wou niet gelooven, dat de Czaar werkelijk gestorven was en verlangde, dat de kist zou worden open gemaakt. Men weigerde dit echter en na een plechtige godsdienstoefening vervolgde men den weg naar de oude residentiestad der Czaren: Moskou.

Bij iedere halteplaats werd van paarden gewisseld. Tevens stonden daar overal nieuwe troepenafdeelingen gereed om de kist te escorteren. Alleen de trouwe Ilja Bajkow, de lijfkoetsier van den Czaar, wou zijn plaats op den bok niet verlaten. Hij bleef tot het allerlaatste oogenblik in de nabijheid van zijn geliefden meester.

„Dertig jaren lang heb ik mijn Czaar door alle landen der aarde gereden, mij alleen komt het recht toe hem naar zijn laatste rustplaats te brengen.” De onbaatzuchtige genegenheid van dezen eenvoudigen koetsier tot den Czaar vormde in 't geheel geen uitzondering. Alexander werd door 't heele Russische volk oprecht bemind. Deze liefde was wederkeerig. Daar was het volk van overtuigd. Het wist echter eveneens, dat de naaste omgeving van den Czaar, de adel en de bureaucratie, de gevaarlijkste vijand was niet alleen van den Czaar, maar ook van 't volk.

De opstand, waardoor Rusland opnieuw bedreigd werd, ging niet uit van het volk. Het waren wederom de adellijke officieren der garde, die den troon omver wilden werpen. Zij begrepen de nooden van het volk allerm minst en zij kunnen daarom nooit als vertegenwoordigers van dit volk beschouwd worden.

Op 13 Maart 1826 bereikte de rouwstoet Moskou en werd 't stoffelijk overschot van den Czaar, dien men „den gezegende” noemde, opgebaard in de Peter en Paulus-kathedraal.

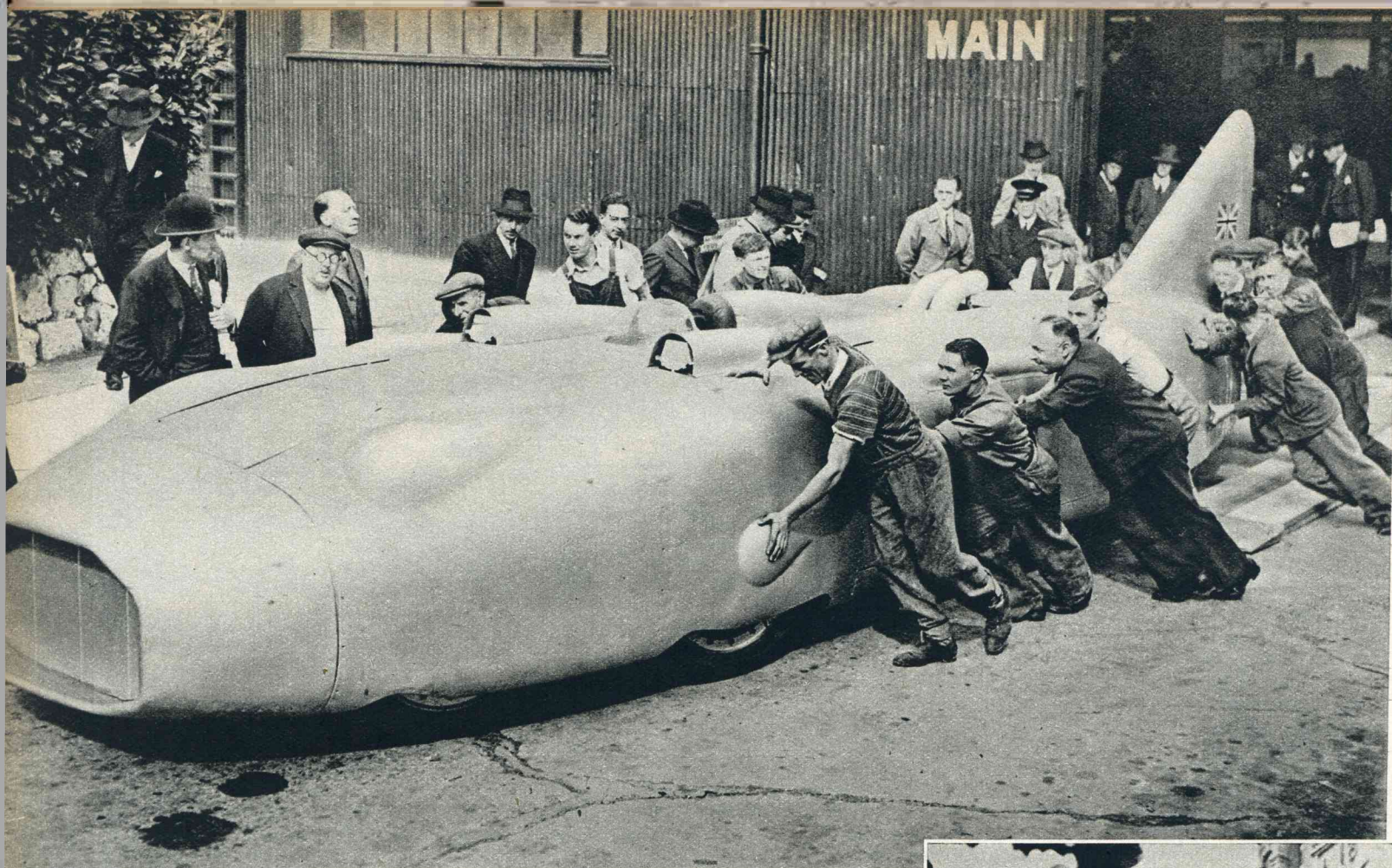
Het leven had hem geen voldoening geschonken. De macht, de roem en de glans zijner overwinningen hadden zijn geluk niet kunnen verhoogen en waren niet in staat geweest de knagende gedachte aan den moord op zijn vader te verjagen. Hij vergeten, tegen welken prijs hij de Russische kroon had gekocht.

Als 'n Hamlet viel hij ten offer aan den innerlijken tweestrijd, niet opgewassen tegen de regeeringstaak, zooals hij die zich zelf gesteld had.

Hij verliet 't strijdveld: het overlatend aan anderen, die jonger, kordater en sterker waren dan hij....

Wordt vervolgd

„Thunderbolt”, de nieuwe racewagen van den Engelschen kapitein Eyston, waarmee hij op de zoutvlakten van den Amerikaanschen staat Utah een snelheid zal trachten te bereiken van 400 mijl per uur.

Naar verluidt zou de hertog van Windsor een huis hebben gekocht aan de Cadogan Square te Londen. Hij moet van plan zijn zich hier te vestigen na zijn terugkeer uit het buitenland.

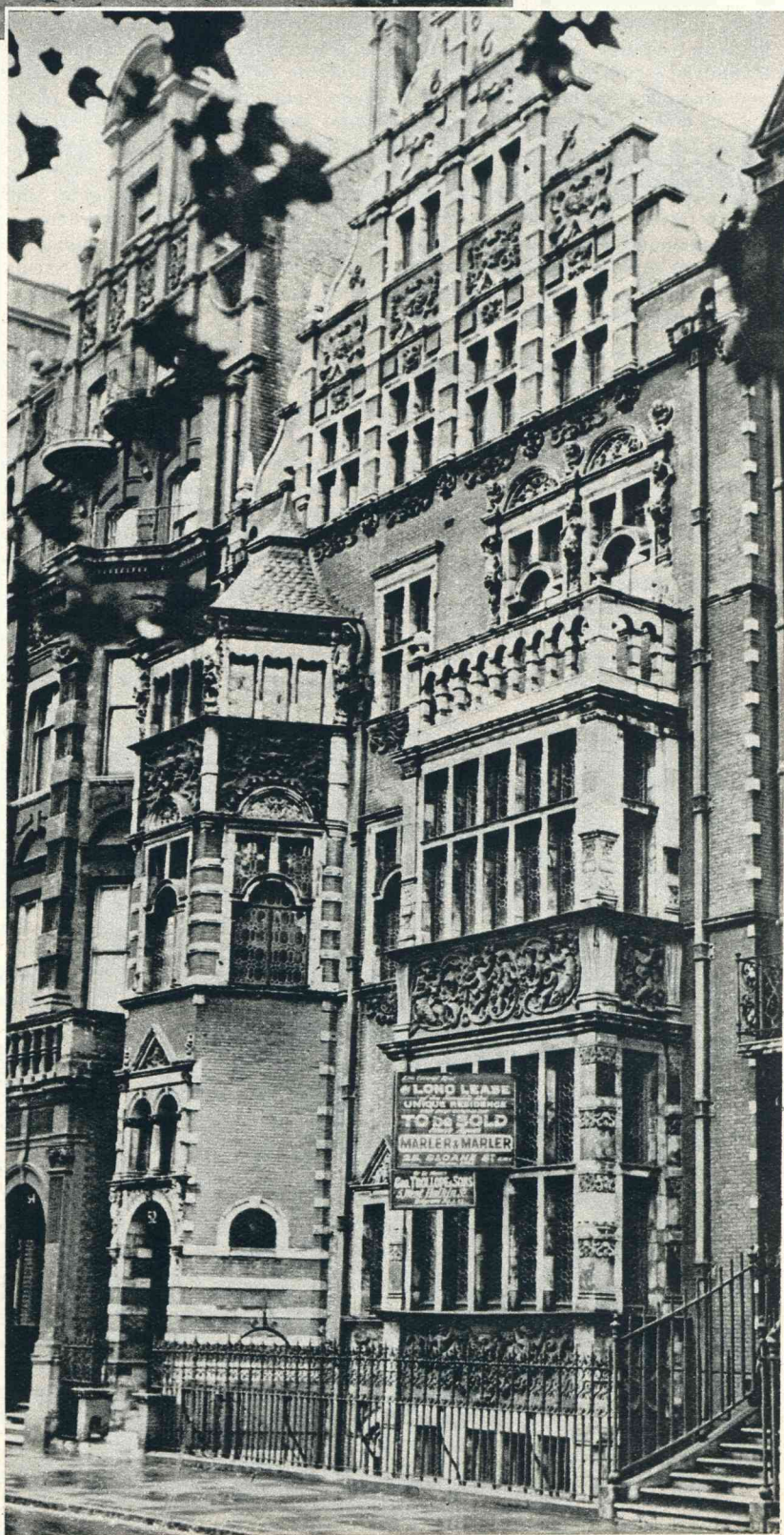
Fotopost uit Albion

De South Grove meisjesschool te Stepney (Londen) heeft van een vroegeren hoofdonderwijzer een echte Egyptische mummie cadeau gekregen — klaarblijkelijk wist de man er ook geen raad mee, want een zijner kennissen had hem de mummie eveneens ten geschenke gegeven. De tegenwoordige hoofdonderwijzeres wil de mummie op haar beurt weer kwijt — ze vreest dat de kleine kinderen er door aan 't schrikken gebracht zullen worden.

Onder: Te Londen bestaat een firma, welke zich hoofdzakelijk tolegt op het koopen, verkoopen en ruilen van sigarettenplaatjes. Men beschikt over een voorraad van niet minder dan 60.000.000 plaatjes. Op onze foto: een jonge verzamelaar die z'n serie tracht te compleeteeren.

PHILIPS' Nieuwe „Symphonische Serie”

Nòg grooter succes
dan
het vorige jaar!

Met de Nieuwe „Symphonische Serie” brengt Philips een reeks apparaten, die zelfs voor den meest veeleischenden luisteraar een openbaring zijn. Deze apparatenserie is het resultaat van het onvermoeid streven naar de volmaakte weergave, de hoogst denkbare geluidskwaliteit.

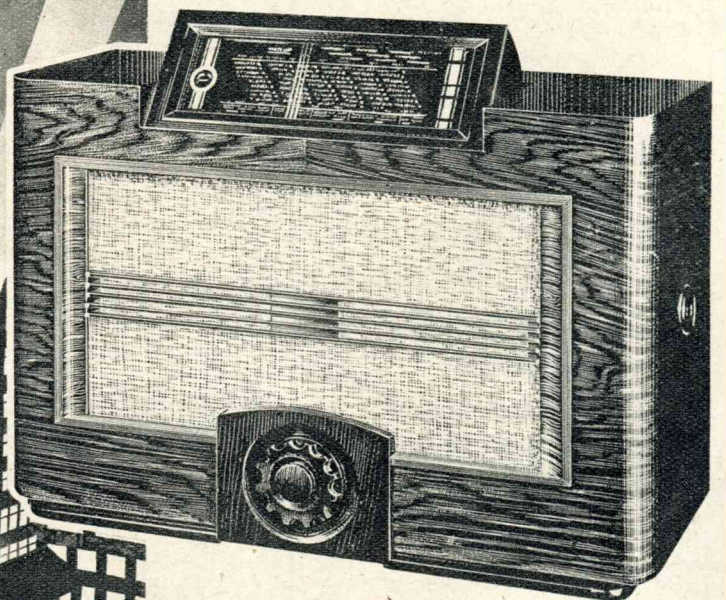
DE KENMERKENDE EIGENSCHAPPEN VAN PHILIPS' NIEUWE „SYMPHONISCHE SERIE”:

„Denkende” monoknop, een unicum in de radiotechniek;
Automatische afstemming, waardoor feilloos op een station wordt afgestemd;
Contrast-expansie, waardoor de klankverhoudingen van de oorspronkelijke muziekitvoering worden bewaard;
Drie-dioden-schakeling, die de hoogst bereikbare geluidskwaliteit verwezenlijkt;
Automatische toonbalans, die het juiste evenwicht tusschen hoge en lage tonen bewerkstelligt;
Klankverstrooier, waardoor het storende richteffect der luidsprekers wordt opgeheven;
Geperfectioneerde opklapschaal met kathodestraal-indicatie en verlichtingspijlen voor de verschillende golfbereiken;
Economische lampen van groote capaciteit;
Uiterlijke en acoustische harmonie; elk apparaat gebouwd als een kleine concertzaal;
Tallooze andere verfijningen.

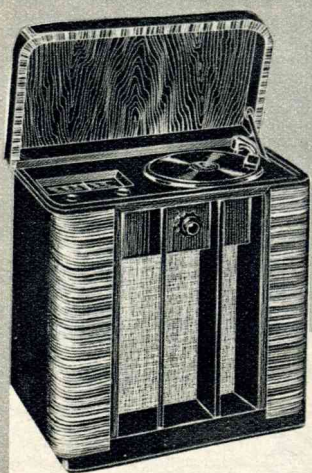

Niettegenstaande de gestegen kostprijzen door de verhooging der materiaalkosten, is het door de sterk opgevoerde productie mogelijk geweest, de prijzen aanzienlijk te reduceeren.

CONCERTO (890 A) • PRIJS FL. 249.

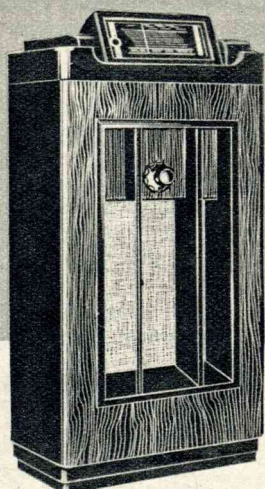
Een magistrale ontvanger. Elke verfijning, die de radio-techniek te bieden heeft, is in dit apparaat te vinden. Contrast-expansie en automatische afstemming, ook bij kortegolf-ontvangst. 18 Watt eindtrap met twee penthoden in parallelschakeling. Concertluidspreker met klankverstrooier.

FANTASIA (803 A)

Radiogramfoon. Ontvanggedeelte als dat van de Arabesque. Machtige en kristalheldere weergave.

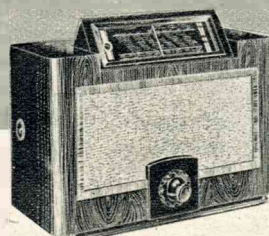
PRIJS FL. 345.-

ARABESQUE (802 A)

Ontvanggedeelte als dat van de Symphonie, doch met grooten concertluidspreker. Prachtige kast.

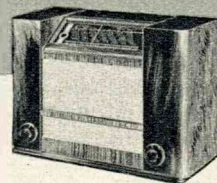
PRIJS FL. 249.-

SYMPHONIE (750 A)

Een technisch meesterwerk: „denkende” monoknop, drie-dioden-schakeling, variabele selectiviteit met automatische toonbalans, klankverstrooier.

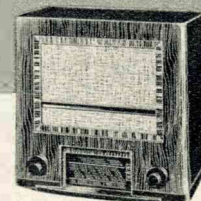
PRIJS FL. 175.-

BERCEUSE (667 A)

Drie-dioden-schakeling met geperfectioneerde l.f. tegenkoppeling. Onmiddellijke, juiste afstemming met den kathodestraal-indicator. Bedieningsknop met tweewegs-afstemming.

PRIJS FL. 132.-

POLONAISE

(Batterij-ontvanger 697 B)

Voeding uit 2 volts accu en een anodebatterij van 135 à 150 v.

PRIJS FL. 145.- (excl. batterijen).

OUVERTURE

(461 A)

Een zeer selectieve super-heterodyne in een bijzonder smaakvolle kast van „Philite”. 3 golfbanden: kort, middel en lang.

PRIJS FL. 98.50

Wie een Philips' apparaat uit de Nieuwe „Symphonische Serie” bezit, heeft het beste wat de radiotechniek te bieden heeft.

H A R M O N I E V O O R O O G E N O O R !

Vaar grage lezers!

★

De Hollandsche Bibliotheek heeft nog in voorraad:

INGENAID

(224 pag. à 17½ ct. per ex.)

De man in het wagentje No. 101	
Een vermogen door bluf	102
Het huis bij de rivier	103
Het paradijs-geheim	104
Nummer zeven	105
Het Westen roept	106
Gisela's groote liefde	107
Een ongelijke strijd	109
Charlotte op glad ijs	111
Fran vindt een medaillon	112
Het sprookjeskasteel	114
De fatale gelijkenis	118
Mariposa	119
Drie kinderen en een vrij-gezel	120
Chocolade en liefde	121
Een pilote verliefd	133
Liefde in de bergen	134
Het hart overwint	135
Rubber, liefde en huwelijk	140
De gehuurde echtgenoot	141
Margy van de J-P	144
Vlammen in den nacht	145

INGEBONDEN

(224 pag. à 45 ct. per ex.)

(bij 5 ex. tegelijk 40 ct. per ex.)

Om harentwil	No. 1
De macht van zijn geld	2
Het heilzame vergift	3
De secretaris van den uitvinder	4
De schoone getuige	5
Geesten en spoken in Pen-ruddock	9
Tusschen wind en water	34
Lady Clara	35
Als het hart roept	36

INGEBONDEN

(224 pag. à 70 ct. per ex.)

Jacqueline trouwt in 't ge-heim	No. 50
Het groote lot	53
Het hart overwint	56
Twee vrouwen op reis	60
De gehuurde echtgenoot	62
Het lied der wildernis	63
In den greep van Lan Chao-Tao	64
Margy van de J-P	65
Vlammen in den nacht	66

★

JEUGDBOEKEN

(224 pag. à 15 ct. per ex.)

De witte tijger.

Muiterij aan boord van het ss. Nanking.

Ank's moeilijk jaar.

★

Bestellingen kunnen geschieden bij ons hoofdkantoor, onze agenten en bezorgers en bij den boekhandel. Toezending per post geschiedt alleen na ontvangst van het verschuldigde bedrag per postwissel, in postzegels of door storting op onze girorekening. — Bij te voegen voor porto: 1e 4 ex. 5 ct. per ex., daarna 2½ ct. per ex.

HOLLANDSCHE BIBLIOTHEEK

DE GROOTE ONBEKENDE DER ZEEËN

Berichten en geruchten over zeesslangen doen al sinds eeuwen, min of meer geregeld, de ronde. En min of meer geregeld wordt er gevonnist: „Nonsens. Zeemansbijgeloof! Die lui waren natuurlijk dronken!”

Maar 't lijkt toch vreemd, dat er in die eeuwen niet één der getuigen nuchter (in den dubelen zin des woords) geweest zou zijn.

In ieder geval heeft de wetenschap het wel de moeite waard gevonden, zich ernstig bezig te houden met de vraag: Bestaan er „zeesslangen”?

Maar tot nu toe heeft zij op die vraag steeds moeten antwoorden: „Een beslissende oplossing der kwestie zullen wij aan de toekomst moeten overlaten.”

Vierhonderd jaar geleden al werd er over „de groote zeeslang” geschreven, door den Zwitser Conrad Gesner, later beroemd als „den vader der dierkunde”.

Zijn bron was Olaus Magnus, bewoner van het bijgeloovige Scandinavië en specialiteit in fantastische zeemonsters. Gesner zette menig vraagteeken bij Olaus' verhalen — maar bij 't verhaal van de zeeslang niet! De naam van dat wezen werd pas later met spotlach begroet, al begrijpt men niet goed waarom. Want de aldus gewraakte getuigenissen kwamen menigmaal uit volkomen geloofwaardige monden; van menschen althans, aan wier oprechtheid niet te twijfelen viel — alleen zou men de juistheid van hun waarnemingen kunnen wantrouwen.

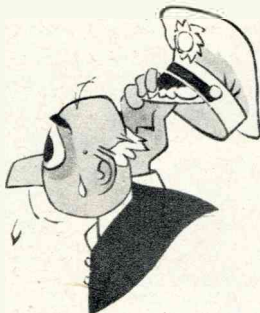
De geleerden van de achttiende eeuw twijfelden aan de beweringen van de geleerden der zeventiende eeuw, en nadien heeft de wetenschap er steeds voor bedankt, een stellige uitspraak te doen. De verklaringen van getuigen waren haar dus niet voldoende. Al zat zij er wel eens leelijk mee; met het verhaal van de twee natuurkundigen Meade en Nicoll bijvoorbeeld, die een zeemonster beschreven, door hen aan de Braziliaansche kust waargenomen (1905).

Zeer zeker heeft iedere kapitein van ieder zeevarend schip wel eens over de zeeslang gehoord. Denkelijk ook kennen velen hunner het boek van den Nederlandschen geleerde dr. W. Oudemans. Maar weinigen hebben geduld genoeg, om die achthonderd pagina's door te lezen. Het zijn trouwens meest rapporten, die nogal veel op elkaar lijken. Die gelijkenis is een bewijs van waarheid, maar de lectuur is er vrij taai door. De kapiteins van Duitse schepen keken dan ook geweldig op, toen de Deutsche Seewarte te Hamburg, kort na den wereldoorlog, beval, dat

alle kapiteins een goede camera bij de hand moesten hebben, om snel van de brug foto's te kunnen maken van vreemdsoortige wolken, golven, zeesslangen, enz.

Dit voorschrift gaf het sein tot een nieuwen kijk op het onbekende monster der zeeën. Dr. E. C. Boulenger, directeur van het Londensche aquarium, schreef in 1926:

„Het bestaan van de zeeslang mag zoo maar niet ontkend worden, omdat er nog nooit een exemplaar

gevangen is. Honderden en honderden vierkante mijlen oceaen zijn nog nooit doorvorscht en 't zou wel vreemd zijn, als de zee geen enkel tot nu toe onbekend groot dier bevatte. We moeten de kwestie dus minstens als twijfelachtig beschouwen en de zeeslang niet met één hand-

beweging opzij schuiven, tegelijk met de velen, die voor haar bestaan getuigen.”

Sindsdien schrijven de wetenschappelijke tijdschriften ernstig over de zeeslang-kwestie, en durft zelfs de conservatieve Encyclopedia Britannica de mogelijkheid niet af te wijzen, dat het beest ten slotte toch bestaat.

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat moderne dierkundigen gelooven in het bestaan van één onsterfelijke groote zeeslang, een beest van een paar honderd meter lengte. Dat is een naïef volksidee van vroeger. Wat de wetenschap hoopt te ontdekken, is een onbekend, zeldzaam zeedier van groote, maar niet van buitensporige afmeting, dat nu en dan voor groote zeeslang speelt, maar zeker geen slang is. Wat het dan wel is, daar twisten de geleerden over. De een zegt: 'n groot reptiel, de ander: een zoogdier, zeehondachtig maar dan anders van voorkomen, en dat natuurlijk een aparte familie vormt.

De meest gewone opvatting is te vinden in de beschrijving van kapitein Hope van de Fly, aldus saamgevat in de Zoölogist:

„Kapitein Hope van H.M.S. Fly verklaart, dat hij in de Californische Golf, bij volkomen heldere en rustige zee, op den bodem een groot zeedier heeft gezien, met een kop en lichaamsbouw als van een krokodil, maar dan met een veel langeren nek, terwijl het dier in plaats van pooten vier groote vinnen had, lijkend op die van de zeeschildpad, de voorste twee grooter dan de achterste; het dier was duidelijk zichtbaar en al zijn bewegingen konden makkelijk worden waargenomen; het scheen op den bodem der zee een prooi te achtervolgen: de bewegingen waren ietwat slangachtig, en er was duidelijk iets als ringen en geledingen van het lichaam te onderscheiden.”

Hier wordt niet gesproken over de grootte van het dier; waarschijnlijk werd het niet grooter geacht dan de krokodil, waarmee het werd vergeleken.

Eén der oudste en meest befaamde rapporten, dat van den Deenschen zending Hans Egede, zwijgt eveneens over de lengte van het dier. Het luidt aldus:

„Juli 1734. Den 6en verscheen er een schrikkelijk zeemonster, dat zich zoo hoog boven het water hief, dat zijn kop boven onze groote mars uitstak. Het had een langen spitsen snuit en blies als een walvisch, het had groote brede zwempooten en het lichaam was als 't ware met een harde huid overdekt; verder was 't achtergedeelte slangvormig, en toen het weer onderdook, sloeg het naar achter nit en hief aldus zijn staart boven water, een heele scheepslengte van

Geen hinder meer van droge nagelriemen.

Het nieuwe Cutex-olichoudende nagelriemwater (Cutex Oily Cuticle Remover) houdt Uw nagelriemen soepel en glad... en verwijdert de oude nagelriemen op gemakkelijker en eenvoudiger wijze.

Cutex artikelen zijn overal verkrijgbaar.

CUTEX
voor
gesoigneerde
nagels.

Uw „MAKE-UP” MOET HARMONIEEREN met Uw TYPE!

• Zorg voor een blozend uiterlijk, doch waak ervoor er „opgemaakt” uit te zien. Bonte make-up heeft afgedaan. The Color Change Principle, verwerkt in Tangee lippenstift, rouge en poeder, geeft U natuurlijk bekoorlijkheid — het accentueert Uw eigen teint, terwijl U er nooit „opgemaakt” zult uitzien.

Hoe Uw charme te verhoogen.

• Gebruik Tangee voor Uw lippen — verf ze niet. Het wonderbaarlijke van The Color Change Principle is, dat zodra U Tangee hebt aangebracht, het Uw natuurlijke, frissche, rose kleur op Uw lippen brengt.

• Omdat Tangee gelaatspoeder zich volkomen aanpast bij Uw natuurlijke teint, wordt Uw huid frisscher en jonger, terwijl U er nooit „gepoederd” zult uitzien.

• Wanneer U Tangee rouge gebruikt worden Uw wangen teer, rose overblot. Als crème en in vasten poedervorm verkrijgbaar.

World's Most Famous Lipstick
TANGEE
ENDS THAT PAINTED LOOK

Alleen ECHT met TANGEE op de metalen buis. Waar niet verkrijgbaar, schrijft aan den importeur: Jacq. Mot Jr., Sarphatistraat 115, Amsterdam

zijn lichaam. Dien avond kregen wij zeer slecht weer."

Die laatste opmerking slaat op het bijgeloof, dat de verschijning van de zeeslang een stormbode is, evenals de Vliegende Hollander; maar waarschijnlijk moeten we er alleen uit lezen, dat het weer tijdens de waarneming goed was. Merkwaardig is, dat in 188 van de 200 rapporten, die we kennen, melding wordt gemaakt van mooi weer. De zeeslang schijnt alleen bij zonnig weer aan de oppervlakte te komen, met uitzonderingen, waarvan we de redenen niet kennen.

Uit het rapport van Egede kunnen we echter de lengte van het „monster" wel zoo'n beetje schatten. Het zal een schip van zoowat 250 ton geweest zijn met een mast van 'n meter of tien. Dus zou de zeeslang ongeveer 30 m. lang geweest moeten zijn. Ongeloofelijk lijkt dit niet; en de lengte van het dier wordt in de andere rapporten op 20 à 30 m. geschat, zelden meer.

Nog één rapport van vóór den oorlog moeten we vermelden, niet omdat het nieuwe bijzonderheden bevat, maar omdat 't het eenige rapport is van erkende natuurgeleerden. E. G. B. Meade-Waldo bericht in de „Handelingen van de (Engelsche) Maatschappij voor Dierkunde":

„Op 7 December 1905, 10.15 v.m., was ik met mr. Nicoll op het achterdek van de Valhalla, toen hij mijn aandacht vestigde op een voorwerp in zee, een 80 m. van het schip; hij zei: „Is dat de vin van een grooten visch?"

Ik keek en zag onmiddellijk een groote vin of kam uit het water steken, donker zeegrasbruin van kleur, aan den rand wat gerimpeld. Het leek mij 2 m. lang en stak 45 à 60 cm. boven water.

Ik richtte mijn kijker en zag meteen een grooten kop en nek uit het water rijzen, vóór den kam; de nek raakte in 't water den kam niet, maar kwam er vóór boven 't water uit, op een afstand van zeker niet minder dan 45 cm., waarschijnlijk meer. De nek leek ongeveer zoo dik als een slank mannenlichaam en er stak omtrent 2½ m. boven water uit; kop en nek waren zoowat even dik.

De kleur was donker zeegrasbruin; de kam achter op den kop en op den rug rimpelde aan den rand. De onderkant van den nek was vuilwit. Het bewoog zich golvend voort, en ik zag een groot lichaam onder water achter den nek. Het dier zwaaide zijn nek heen en weer, zoodat de zee ervan schuimde.

Het oog en de rand van den nek leken ons als die van een zeeschildpad. Wij waren beiden zoo verbaasd, dat wij niet spreken konden. Toen gingen wij naar (wijlen) lord Crawford, en hij zei, dat hij 't jacht zou laten stoppen, als wij er heil in zagen; maar we vonden, dat we daar niet veel aan zouden hebben, daar wij ongeveer 14 knopen maakten.

Het dier was, meen ik, een exemplaar van wat meermalen werd gerapporteerd als de „grootte zeeslang", bij gebrek aan een beteren naam. Ik ben er echter van overtuigd, dat het geen reptiel was, wat wij zagen, maar een zoogdier. Daar kan ik natuurlijk niet zeker van zijn, maar het totale voorkomen van het dier, speciaal de zachte, bijna rubberachtige vin, wekte dien indruk."

Tijdens den oorlog hebben twee Deutsche onderzeeërs en een Engelsche

kruiser zeeslangen gezien. Het Engelsche schip, de Hilary, meende eerst een duikboot voor te hebben. Toen kapitein Dean beter wist, liet hij zijn mannen bij wijze van oefening schieten.

De zeeslang nam het granaatvuur kalm op, tot hij geraakt werd — toen verdween hij met groot geweld onder water. De officieren en manschappen van de Hilary konden het onbekende dier niet nader beschrijven; zij verklaren, een langen nek gezien te hebben en een driehoekige rugvin.

Zeer belangrijk is echter het rapport van de Deutsche duikboot U 28. De commandant, Freiherr von Forstner, legde deze verklaring af:

„Den 30en Juli 1915 torpedeerde onze U 28 in het Noorden van den Atlantischen Oceaan het Britsche s.s. Iberian (5223 ton) met een kostbare lading. Het schip was ongeveer 180 m. lang, zonk snel, achtersteven 't eerst, in water van een paar duizend meter diep. Toen het schip een 25 seconden verdwenen was, ontplofte het op ons onbekende diepte, waarschijnlijk een duizend meter. Kort daarna werden er stukken van het wrak uit het water opgeworpen, een 20 à 30 m. hoog, en daaronder een kolossaal zeedier, dat heftige bewegingen maakte.

Er waren op dat moment zes man op de brug, ondergeteekende, de twee officieren van de wacht, de eerste machinist, de stuurman en de roerganger. Wij vestigden aanstonds onze aandacht op het zeewonder. Wij hadden helaas geen tijd, om een foto te nemen, want na 10 à 15 seconden verdween het dier onder water. Het was ongeveer 20 m. lang, zag er uit als een reusachtige krokodil, en had vier machtige schoepvormige pooten en een langen spitsen kop."

Deze waarneming heeft het voordeel, dat het dier in zijn geheel werd gezien. Anderen zagen slechts gedeelten, maar nergens worden trekken genoemd, die niet passen in het totaalbeeld, door de rapporten van de Fly en de U 28 opgeleverd.

Na de U 28 kwamen er minstens nog vier waarnemingen; om nog maar te zwijgen van „het monster van Lochness..."

Nemen wij dus aan, dat er een onbekend dier in de zeeën leeft... wat kan het dan zijn? Het wordt nogal eens vergeleken met sommige uitgestorven zee-reptielen, gelijk de plesiosaurus. Maar die vergelijking klopt niet heelemaal. Onze onbekende zeeslang heeft vier zwempooten, een langen nek en een langen staart; de plesiosauri hadden slechts korte staarten. De mosasaurus echter, ook een uitgestorven zee-reptiel, had wel een erg langen gespierden staart, maar slechts een heel korten nek. Aan overgebleven exemplaren (als men zoo'n veronderstelling aan zou durven) van uitgestorven soorten valt dus niet te denken.

Meer waarschijnlijk is de groote onbekende der zeeën een zoogdier, ondanks de benaming „zee-krokodil" van Freiherr von Forstner. Van die meening zijn ook de eenige twee geschoolde dierkundigen, die het dier zagen, de waarnemers van de Valhalla. Een bewijs is er natuurlijk niet, zolang er geen lijk van de diersoort door bevoegde hand ontleed is.

Nog zal de wetenschap geduldig moeten wachten op den dag, dat een gelukkig toeval tusschen de verschillende meeningen uitspraak doet.

WILLY LEY.

De 3 Martini's

MARTINI

MARTINI

MARTINI

WITTE MARTINI
Zacht en geurig
Juist iets voor
de dames

Opwekkend **Smakelijk**

MARTINI

Gezond **Pittig**

Actueele films

SWING HIGH, SWING LOW

of op z'n Hollandsch gezegd:
Zwaai hoog, zwaai laag, is
'n Paramount-film, welke ver-
vaardigd werd naar het tooneel-
stuk van George
Manker Wat-
ters en Arthur
Hopkins.

Carole Lombard en
Fred MacMurray.

ALARM IN PEKING

is een romantisch-heldhaftig verhaal, dat zich afspeelt ten tijde van den Boxeropstand der Chineezzen omstreeks 1900. Voornamelijk fotografie, uitstekend opgezette decors en lust not least veel bravourspel van Gustav Fröhlich en Peter Voss en van een tweetal onbekende actrices, waarvan men hierboven Rosa Jung als Yoeng Li ziet, maken het geheel tot een pittig oostersch schouwspel, dat niet zal nalaten indruk te maken op allen die het gaan zien.

BEETHOVEN'S GROOTE LIEFDE

Harry Baur speelt den Beethoven en al blijft hij ook Harry Baur en wordt hij geen enkel oogenblik de groote componist, toch is het geheel een typische, merkwaardige film geworden. Beethoven's strijd — zijn laaiende drang naar schepping — zijn ongelukkige liefdes — het had alles Beethoven kunnen zijn. Nu is het een interessante, tamelijk spannende en gevoelige film van een getormenteerd mensch, die ook Pietersen had kunnen heeten. (Muntfilm, Amsterdam)

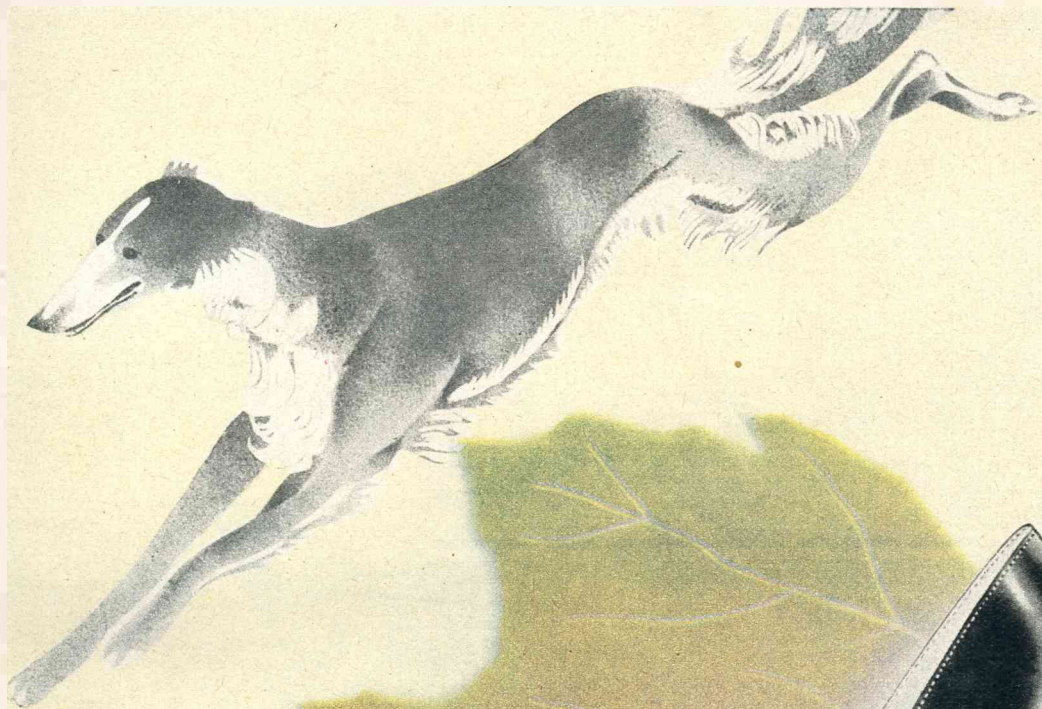
VERLAMDE VLEUGELS

Met deze film wil de UFA haar nieuw theater in Amsterdam openen en die keus is begrijpelijk. Het is minder vechtfilm, dan aanvankelijk lijkt, al heeft de oorlog wel gediend als basis, waarop het drama gebouwd is. Het is een botsing tusschen twee volkeren, die allebei eerlijk hun plicht doen, zonder dat het eene dat doet ten koste van de sympathie van het andere. Mathias Wieman draagt door zijn krachtig en overtuigend spel er veel toe bij, dat men met grage oogen het verloop van dit drama volgt.

'T BEGON IN PARIJS....

De naam alleen bewijst reeds, dat men hier met een liefdesverhaal van groot kaliber te doen heeft, een verhaal, dat door Claudette Colbert, de liefstallige Française, Melvyn Douglas, het prototype van 'n Amerikaansch sportsman, en Robert Young, een jeune premier bij uitnemendheid, wordt gedragen. Het is een komische geschiedenis, waarin drie mannen en een meisje de hoofdrol spelen. Zij houden het publiek een uur lang gezellig bezig en brengen het in een montere, blijde stemming. Paramount bracht deze film juist dezer dagen uit.

f. 5.95
f. 6.50
f. 6.95

De nieuwe Swift-Mode is uit!

De nieuwste creaties uit Parijs en Weenen, de nieuwste leersoorten en garneeringen, want Swift heeft in elk Mode-centrum zijn eigen ontwerpers. Zij kozen het mooiste van het mooiste voor U uit. En het resultaat? In een woord: béeldig!

Schoenwinkeliers en mode-experts zijn eensgezind van oordeel, dat Swift nog nooit zooveel flatteuze snufjes heeft gebracht als dit najaar.

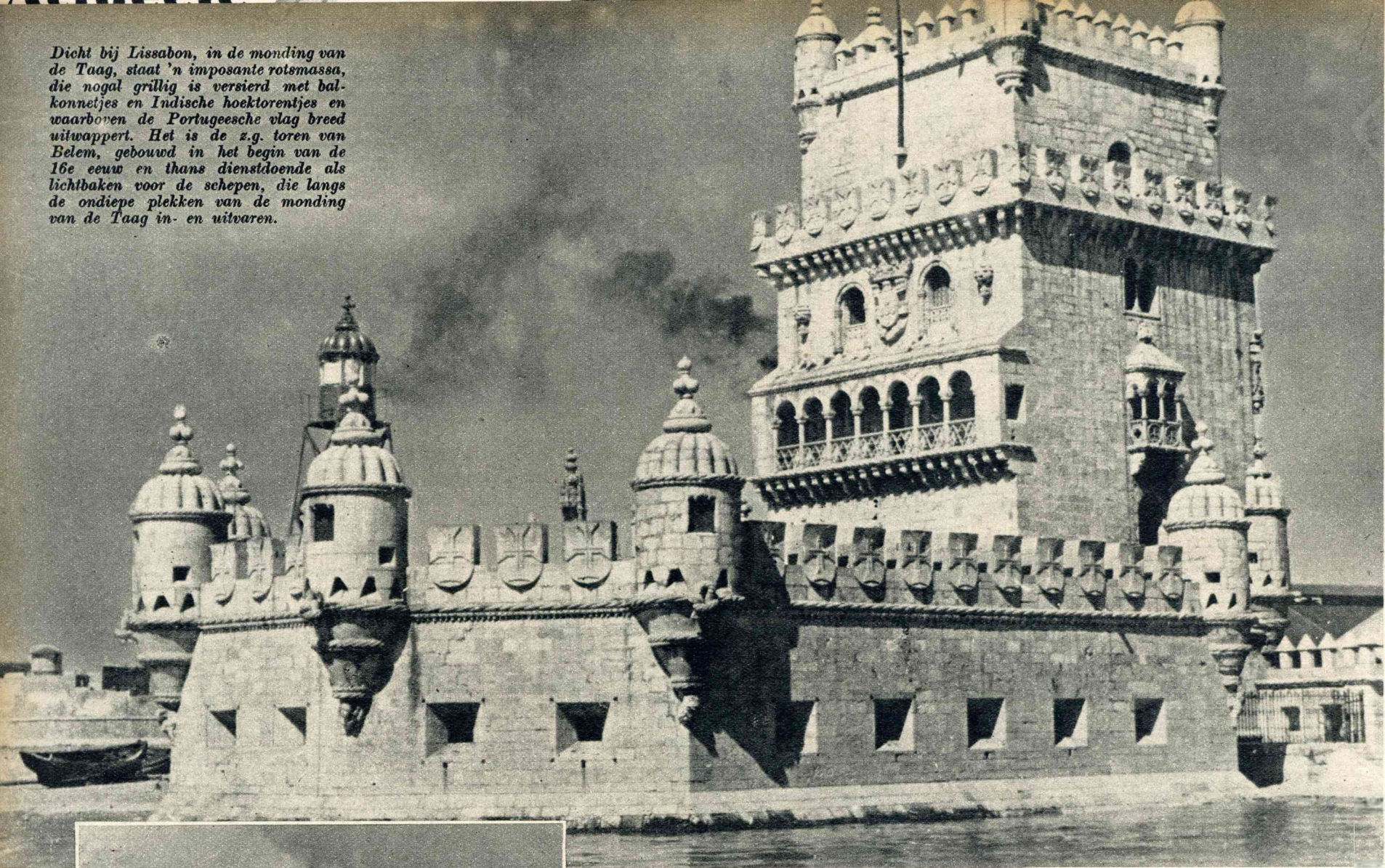
Let dus vooral op de nieuwe Swift-modellen in de schoen-etelages. U zult zien: het zijn juweeltjes.

Swift

385 NIEUWE MODE-SNUFJES

Dicht bij Lissabon, in de monding van de Taag, staat 'n imposante rotsmassa, die nogal grillig is versierd met balkonnetjes en Indische hoektorentjes en waarboven de Portugeesche vlag breed uitwappert. Het is de z.g. toren van Belem, gebouwd in het begin van de 16e eeuw en thans dienstdoende als lichtbaken voor de schepen, die langs de ondiepe plekken van de monding van de Taag in- en uitvaren.

DE TOREN VAN BELEM

Links: De bediening van het bakenlicht geschiedt door militairen, daar de toren rechtstreeks onder het gezag staat van het vlakbij gelegen fort, dat het gaan en trekken van de verschillende schepen gadeslaat. De onderaardsche kazematten van den toren, die gebouwd werd na de behouden terugkomst van Vasco da Gama en die voor de verzanding op een klein eilandje stond, dienden vroeger tot verblijfplaats van politieke gevangenen.

De toren zelf bevat nog tal van ondergrondse gewelven en ruimten, waar in vroeger eeuwen het lot van politieke „gesneuvelden” afdoende werd bezegeld. Het zijn meestal massieve onderaardsche holen met een enkele licht- en luchtopening naar boven, tot overmaat van voorzorg stevig afgesperd met dikke ijzeren staven, die elk idee aan ontsnappen bij voorhaat hopeloos maakten.

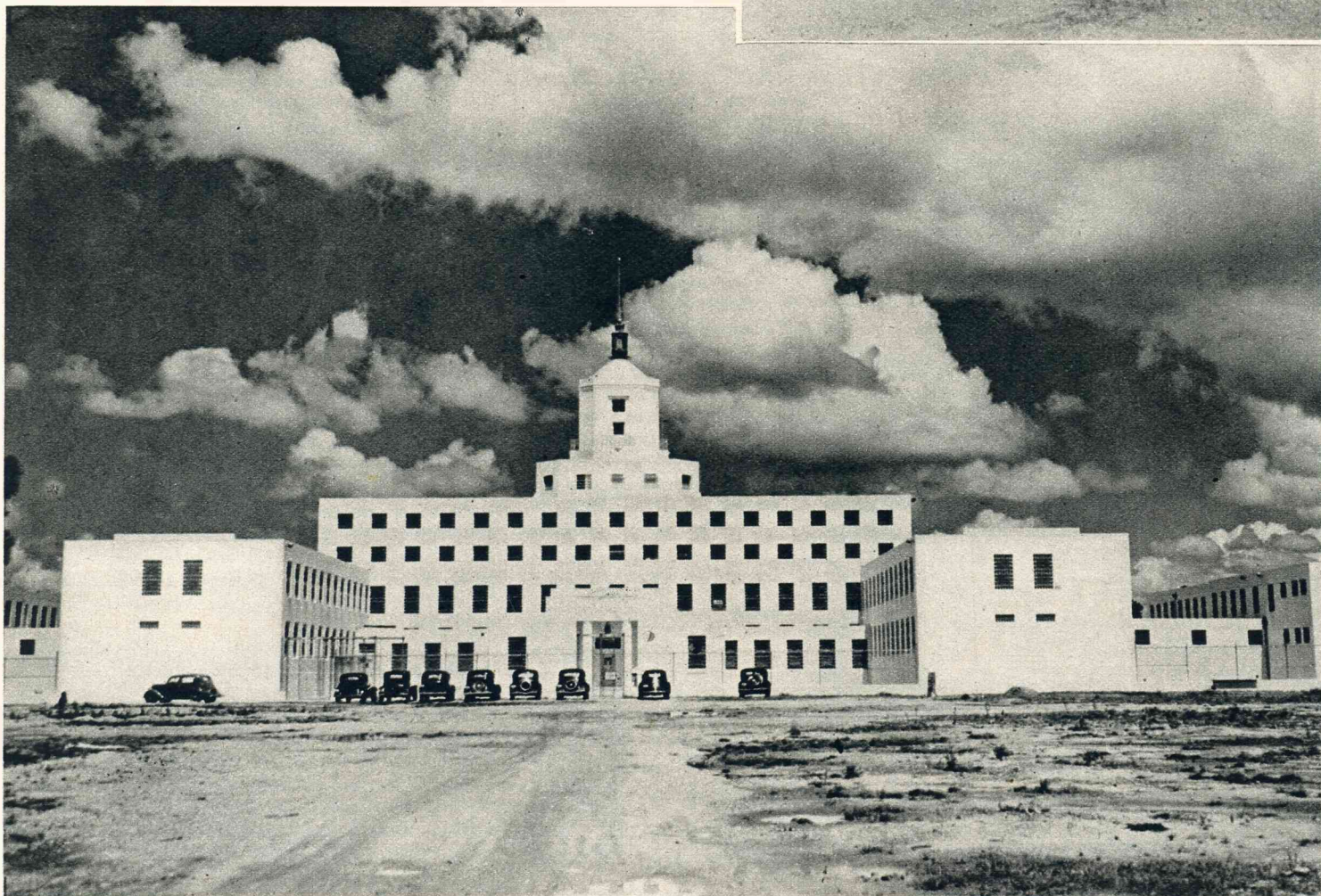
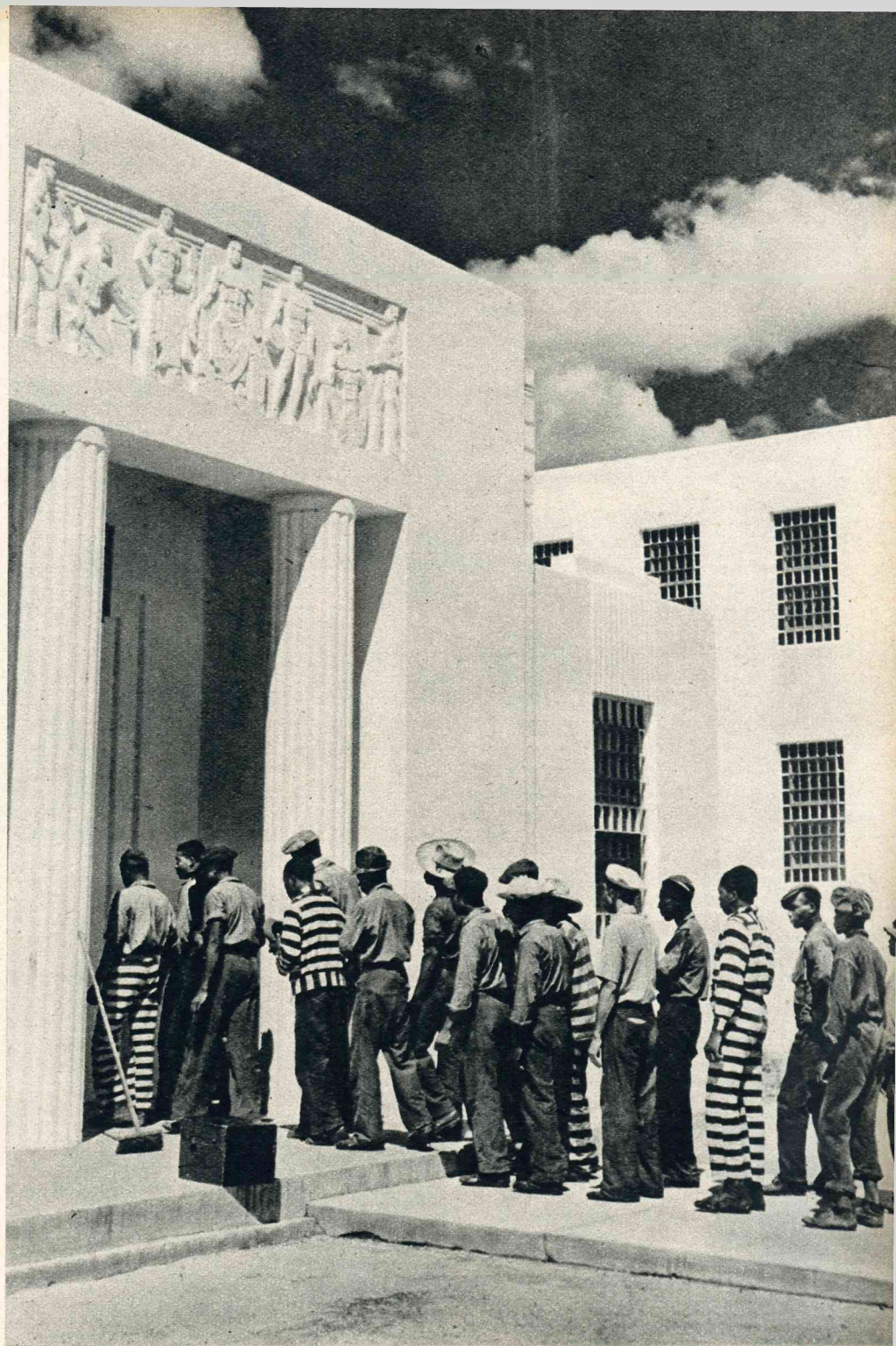
Op de hooge transen van den ouden toren wordt op elken feestdag de Portugeesche vlag geheeschen. Van den toren geniet men een prachtig vergezicht op de mooie omgeving.

EEN TEHUIS VOOR AMERIKAANSCH GANSTERS

Tot voor enkele jaren had de Amerikaansche staat Georgia nog geen officieele staatsgevangenis, althans niet wat men in het algemeen onder zoo'n naam verstaat. De staat hield er hoofdzakelijk een soort uitgestrekte boerenhoeve op na, een strafkolonie in de buurt van Milledgeville, waar de oude en zieke booswichten, de minderjarigen en de vrouwelijke delinquenten een min of meer gedwongen onderkomen konden vinden, terwijl zij die voor arbeid geschikt waren in hoofdzaak op de staatswegen werden te werk gesteld. Ontsnappingen kwamen nogal eens voor en dit begon den staat te vervelen. Een bedrag van 1.300.000 dollar werd derhalve beschikbaar gesteld voor den bouw van een modelgevangenis in de nabijheid van het plaatsje Reidsville, waar de gevangenen, nadat zij hun taak op de boerderij hebben volbracht, 's nachts kunnen worden opgesloten (foto rechts).

Etenstijd is voor de gevangenen het oogenblik, waarnaar ze met het grootste verlangen uitzien. Bij den eersten klank van de etensbel haasten ze zich naar de eetzaal, waar hun hongerige magen zich te goed kunnen doen aan het eenvoudige maar stevige menu, dat hun krachten op peil houdt. De autoriteiten koesteren de hoop, dat dit nieuwe verblijf, dat modern is ingericht en waar tucht en discipline niet van de lucht zijn, volkomen in staat zal blijken om paal en perk te stellen aan het bende- en bandietenwezen, dat jarenlang hoogtij heeft kunnen vieren en land en volk van Georgia en aangrenzende staten terroriseerde.

Jarenlang leefde het land onder den ban van de verschillende gangsterbenden, die huis en weg onveilig maakten. De staat Georgia spaarde moeite noch kosten om er paal en perk aan te stellen en bouwde in de buurt van Reidsville dit uitgestrekte gebouwencomplex, dat het beginpunt moest vormen van een algeheel ommekeer in het gevangeniswezen. Deze gevangenis is in hoofdzaak bestemd voor diegenen, die als „onverbeterlijk” zijn gebrandmerkt en dus niet in aanmerking komen voor wegarbeid. De gevangenis kreeg van de „patiënten” gauw genoeg den bijnaam van „Het Alcatraz der dennewouden”.

PRACTISCHE HEERENPULLOVER

BOVENWIJDTE 96 cm.

Als materiaal voor dezen practischen pullover gebruiken we on-
g veer 200 gram donkerbruine en 150 gram beige vierdraads sport-
wol en twee lange breinaalden nr. 3.

Maten: bovenwijdte: 96 cm.; lengte vóór (gemeten vanaf den
schouder tot aan den opzetrand): 54 cm.; ruglengte: 53 cm.;
mouwlengte (aan den binnenkant gemeten): 49 cm.

Maat: 30 steken in de breedte en 50 naalden in de hoogte zijn
beide 10 cm.

Het voorpand: We beginnen dit aan de onderzijde en zetten er
met bruine wol 144 steken voor op, ter breedte van 48 cm. Daar-
boven breien we ter hoogte van 9 cm. voor den boord steeds af-
wisselend 2 r., 2 av. Daarna beginnen we het patroontje te
breien als volgt:

1e naald: (voorkant met bruine wol): recht.

2e naald: (achterkant met bruine wol): recht.

3e naald (met beige wol): 1 r., * 3 steken afhalen (waarbij we
de steken van rechts naar links op de naald nemen en den werk-
draad achter de steken door laten loopen), 3 r. Vanaf * herhalen.

4e naald (beige): de steken, die we bij de vorige naald recht
gebreid hebben, worden nu ook recht gebreid; de steken, die
we bij de vorige naald afgehaald hebben, worden nu ook afge-
haald, waarbij we den werkdraad vóór de afgehaalde steken laten
loopen.

5e naald (bruin): * 5 r., 1 steek afhalen. Vanaf * herhalen.

6e naald (bruin): deze is verder gelijk aan de 4e naald.

7e, 8e, 9e en 10e naald (bruin): recht.

11e naald (beige): 1 steek afhalen, * 3 r., 3 steken afhalen. Vanaf
* herhalen.

12e naald: deze is gelijk aan de 4e naald.

13e naald (bruin): 2 r., * 1 steek afhalen, 3 r. Vanaf * herhalen.

14e naald: deze is gelijk aan de 6e naald.

15e naald: deze is gelijk aan de 1e naald.

16e naald: deze is gelijk aan de 2e naald.

Nu herhalen we deze 16 naalden voortdurend.

Zijn we aan de 125e naald gekomen, dan is het werk vanaf
den opzetrand gemeten 34 cm. hoog en beginnen we met de
armsgaten.

Daarvoor kanten we bij het begin van de 125e en van elk der
zeven volgende naalden telkens 3 steken af. We breien daarna
door tot we aan de 160e naalden gekomen zijn. Dan beginnen we
met 't gestreepte bovenstuk, dat geheel met bruine wol gebreid wordt.

We breien dit als volgt:

160e naald: averecht.

161e naald: recht.

162e naald: recht.

163e naald: averecht.

Nu herhalen we de 160e tot en met de 163e naald voortdurend.

Zijn we aan de 190e naald gekomen,
dan kanten we voor den hals de 6
middelste steken af, en breien met een
hulpnaald de naald ten einde.

Boven de steken, die we het laatste
gebreid hebben, maken we de rechter-
helft van het voorpand af. Bij de 192e,
194e, 196e, 198e, 200e, 202e, 204e, 206e
en 208e naald kanten we telkens aan
de zijde van den hals 2 steken af. Om
de schouders af te schuinen kanten
we aan de zijde van het armsgat aan
het begin van de 211e, 212, 214e, 216e,
218e en 220e naald telkens 6 steken
af, en bij de 222e naald 3 steken.

De linkerhelft wordt op dezelfde
wijze afgebreid.

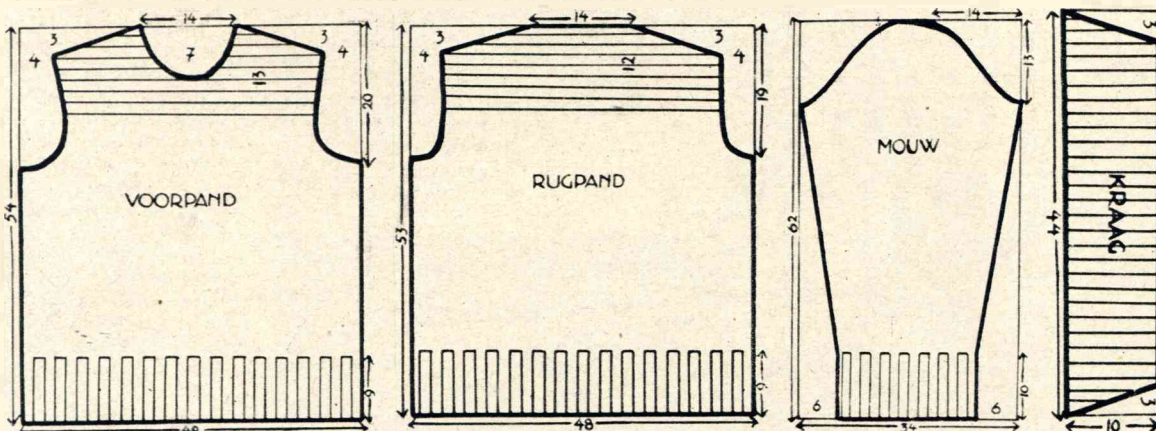
Het rugpand. Dit wordt voor het
grootste gedeelte op dezelfde wijze
gebreid als het voorpand. Alleen

behoeven we hier voor den hals geen steken af te
kanten. We beginnen de schouders af te schuinen bij
de 205e naald. Aan het begin van deze naald en van
de 11 volgende naalden kanten we telkens 6 steken
af, en aan het begin van de 2 volgende naalden nog
telkens 3 steken. Dan kanten we de overblijvende
steken in één keer af.

De mouw. We beginnen deze aan den onderkant,
en zetten er met bruine wol 66 steken voor op. Daar-
boven breien we ter hoogte van 10 cm. voor de
manchet steeds afwisselend 2 r., 2 av. Daarna begin-
nen we het patroontje te breien, waarbij we bij de
11e naald (vanaf den boord gerekend) en bij iedere
volgende 11e naald telkens aan het begin en einde
van de naald 1 steek meerderen. We gaan hiermee
door, totdat we aan de 199e naald gekomen zijn.
Het werk is dan vanaf den opzetrand gemeten 49
cm. hoog. We beginnen dan met den kop van de
mouw. Daarvoor kanten we aan het begin van de
199e en van elk der 5 volgende naalden telkens 3
steken af. Vervolgens minderen we aan het begin
en aan het einde van de 205e, 206e, 207e, 209e, 210e,
211, 214e, 218e, 222e, 224e, 228e, 232e, 234e, 236e,
238e, 239e, 242e, 245e, 249e, 250e, 251e, 252e, 253e,
254e, 255e, 256e, 257e, 258e, 259e, 260e, 261e naald
telkens 1 steek. Vervolgens kanten we de over-
blijvende steken af.

De kraag. Daarvoor zetten we met bruine wol
132 steken op ter breedte van 44 cm., en breien ver-
volgens steeds afwisselend 2 r., 2 av. ter hoogte van
10 cm., waarbij we telkens na 1 cm. aan weerskanten
1 steek minderen. Wanneer de kraag 10 cm. hoog is
worden alle steken in één keer afgekant.

Ten slotte worden alle deelen (behalve de kraag)
vochtig gemaakt, over het knippatroon gespannen,
waarna men ze goed laat drogen. Dan worden alle
deelen overhands aan elkaar genaaid.

WAT ZULLEN WE ETEN?

- Zondag :** Nagemaakte schildpad-soep.
Haas.
Appelmoes.
Aardappelen.
Beschuit met omelet.
- Maandag :** Hazepeper.
Roodekool.
Aardappelen.
Vanillerijst.
- Dinsdag :** Runderlappen.
Gestooft sla.
Aardappelen.
Rijstkoekjes.
Fruit.
- Woensdag :** Varkenslapjes.
Gestooft selderij.
Aardappelen.
Drie in de pan.
- Donderdag :** Selderijsoep.
Gebraden worst.
Wittekool.
Aardappelen.
Turfjes met bessensap-saus.
- Vrijdag :** Gestooft schol.
Bietensla.
Aardappelen.
Karnemelkpan.
- Zaterdag :** Gebakken spek.
Appelmoes.
Aardappelen.
Pannekoeken.

UIT ONS MENU.

BESCHUIT MET OMELET (6 PERSONEN)

6 beschuiten, 4 eieren, 2 afgestreken eetlepels suiker, $\frac{1}{2}$ stokje vanille, een scheutje rooden wijn of vruchtensap, plm. 50 gram boter.

Drenk de beschuiten in den wijn, waarin wat suiker is opgelost of in wat vruchtensap. Zorg, dat ze niet breken. Roer de eierdooiers glad met het gespleten stokje vanille en de suiker. Klop het eiwit zoo stijf mogelijk. Laat de boter in een koekepan smelten, maar zorg, dat ze niet bruin wordt. Bak hierin den onderkant der beschuiten mooi bruin. Keer de beschuiten om en bedek deze met een flinken schep van het eimengsel, waarvoor men het eiwit zoo luchtig mogelijk met de eierdooier-massa heeft vernengd.

Doe nu een deksel op de pan en zet deze op een heel zacht vuur. Laat de einassa stollen en dien het gerecht daarna onmiddellijk op, daar anders de omelet weer gaat zakken.

VANILLERIJST (6 PERSONEN)

$1\frac{1}{2}$ liter melk, 200 gram rijst, wat zout, $\frac{1}{2}$ stokje vanille, 1 à 2 eieren, een stukje boter, 120 gram suiker.

Kook de gewasschen rijst in de melk, waaraan het zout en het vanillestokje zijn toegevoegd, gaar. Roer de boter (plm. 50 gram) met de suiker tot room, voeg er de geklopte eieren bij en voeg deze massa voorzichtig bij de gaargekookte rijst. Doe het mengsel in een vuurvast schotel en laat op het schoteltje in een matig warmen oven een lichtbruin korstje komen. Dien het toetje warm op.

DRIE IN DE PAN (6 PERSONEN)

500 gram zelfrijzend meel, 2 eieren, plm. $7\frac{1}{2}$ dl. melk, een mespuntje zout, 150 gram krenten en rozijnen (door elkaar), wat slaolie, reuzel of boter.

Klop de eieren met de melk en voeg deze bij het gezeefde meel. Roer er het

zout en de gewasschen en weer gedroogde krenten en rozijnen doorheen. Maak flink wat boter, reuzel of slaolie in een koekepan goed heet en leg telkens kleine hoopjes (een flinken lepel) van het deeg in 't heete vet of de olie. Bak de koekjes aan weerszijden mooi bruin en dien ze warm, met suiker, basterdsuiker of poedersuiker bestrooid, op.

TURFJES MET BESSENSAPSAUS (6 PERSONEN)

12 sneetjes oud brood zonder korst, 5 dl. bessensap, 2 dl. water, 100 gram suiker, 50 gram rozijnen, 50 gram krenten, wat sago.

Breng het bessensap met het water en de suiker aan de kook. Voeg er de gewasschen krenten en rozijnen bij. Giet wat van het warme vocht over de sneetjes oud brood, bind de rest met wat sago en giet de dik gebonden bessensap over de sneetjes oud brood.

CORRESPONDENTIE

Mevr. den B. te Utrecht. Het recept van *poffertjes* is als volgt: 1 pond boekweittenmeel, 1 ei, 1 eetlepel stroop, plm. $1\frac{1}{2}$ dl. half water, half melk, een mespuntje zout, 40 gram gist.

Vermeng de lauwwarme melk met de gist en los deze er in op. Zeef het meel in een kom, maak in het midden een kuiltje, doe hierin de melk, waarin de gist is opgelost en tevens het geklopte ei en de stroop. Maak van deze massa een gistdeeg, laat dit gedurende 1 uur op een lauwwarme plaats rijzen en voeg er dan het zout bij. Roer, wanneer het deeg te stijf is, nog wat melk er door en voeg er zooveel melk bij, dat het deeg gemakkelijk met een lepel kan worden „op”geschept.

Doe telkens een lepel van het deeg in een met boter of olie bestreken poffertjespan, laat de poffertjes aan de eene zijde op een tamelijk heet vuur goudbruin bakken, keer ze dan met behulp van een vork zoo vlug mogelijk om en bak ze aan de andere zijde bruin.

Houd ze in een pan met kokend water warm, maar dek de kom, die in de pan gezet wordt, niet toe, daar het knapperige van de poffertjes anders verloren gaat. Dien ze op met poedersuiker bestrooid en leg in het midden een klontje boter.

Mevr. S. v.d. S. te Roosendaal. Een onzer abonné's, *Mej. C. v.d. B. te Rijswijk*, was zoo vriendelijk ons te schrijven van hoe zij de 7 steken van het breipatroon der deux-pièces, voorkomende in ons nummer van 12 Augustus, te zamen heeft gebreid.

Eerst worden 3 steken te zamen gebreid, daarna worden de 4 volgende steken te zamen gebreid en tenslotte wordt er een overhaling gemaakt (1 steek afhalen, 1 steek breien en den afgehaalden steek over den gebreiden steek halen) van de te zamen gebreide steken.

Aan onze aboné's zij nog opgemerkt, dat in plaats van 600 gram wol, zooals bij het patroon vermeld stond, plm. 1000 gram wol genomen moet worden.

Mej. B. te Bergen op Zoom. Wij vreezen, dat de watervlekken heel lastig uit het marmer te verwijderen zijn. Behandelt u het eens goed met was in de juiste kleur.

Wat de inktvlekken betreft in het pluchen tafelkleed, u kunt deze het best uitspoelen in water, waarin een flinke scheut azijn is gedaan. Heelemaal te verwijderen zullen de vlekken intusschen wel niet zijn.

ZORG VOOR PRACHTIG WITTE TANDEN
Het is zoo eenvoudig—als U maar Koly-nos gebruikt. Koly-nos geeft Uw tanden charme en schittering, die wondermooi aandoen.
Vergeet niet—Koly-nos is zuinig. U doet er 2 x langer mee dan met gewone tand-pasta's, omdat U maar de helft noodig hebt. Probeer de droge borstelmethode eens met 1 cM. Koly-nos. U zult van de resultaten verrukt zijn.
Wees zuinig—koop de groote tube

KOLYNOS
TAND CREAM

lusteloos

Wanneer U na Uw dagelijksche taak zoo moe en lusteloos bent . . . wanneer U bij de geringste aanleiding zenuwachtig wordt . . . wanneer U tegen Uw werk opziet . . . dan zal Tonicum Noury U goed doen. Rust voor Uw zenuwen, kracht voor Uw lichaam, opwekking voor Uw geest. Een weldaad voor Uw geheele wezen!

TONICUM NOURY

f 1.50 per flacon. Dubbele flacon f 2.25. Fabr.: N. V. Nourypharma, Deventer

ALLER OOGEN ZIJ GERICHT OP
"Kwatta's"
5^{CTS.} Manoeuvre reepen
MET GELDIGE KWATTA-SOLDAATJES

VOOR ZONNIGE NAJAARSDAGEN

Uiterst praktisch jurkje, dat uitstekend geschikt is voor het meisje, dat naar kantoor gaat.

Bezit men geen mantelpakje, dan kan het nieuwe stoffen jurkje uitstekende diensten bewijzen, vooral als we in het bezit zijn van een vos of de nog altijd moderne bontcape.

Zoo overdadig als de nieuwe avondjurken zijn, zoo simpel is het pakje voor alledag. Is de rok iets korter geworden en meet Parijs 35 cm. van den grond, hieraan dient onmiddellijk toegevoegd te worden, dat er slechts heel weinig vrouwen gebaat zijn bij deze dracht en het gros er heel wat beter uitziet met een rok, die tot op 28 à 30 cm. van den grond valt.

De rokken zijn over het algemeen nauw, de soepele klokken blijven gereserveerd voor meer gekleede middagjurken en het avondtoilet.

Evenals vorige seizoenen is de hoge hals populair, terwijl, in tegenstelling met vele voorspellingen, menige mouw nog met een kopje is ingezet. Kleinrige borduursels zijn al even geliefd als kunstige stiksels, terwijl ook de knopenmode gouden tijden beleeft.

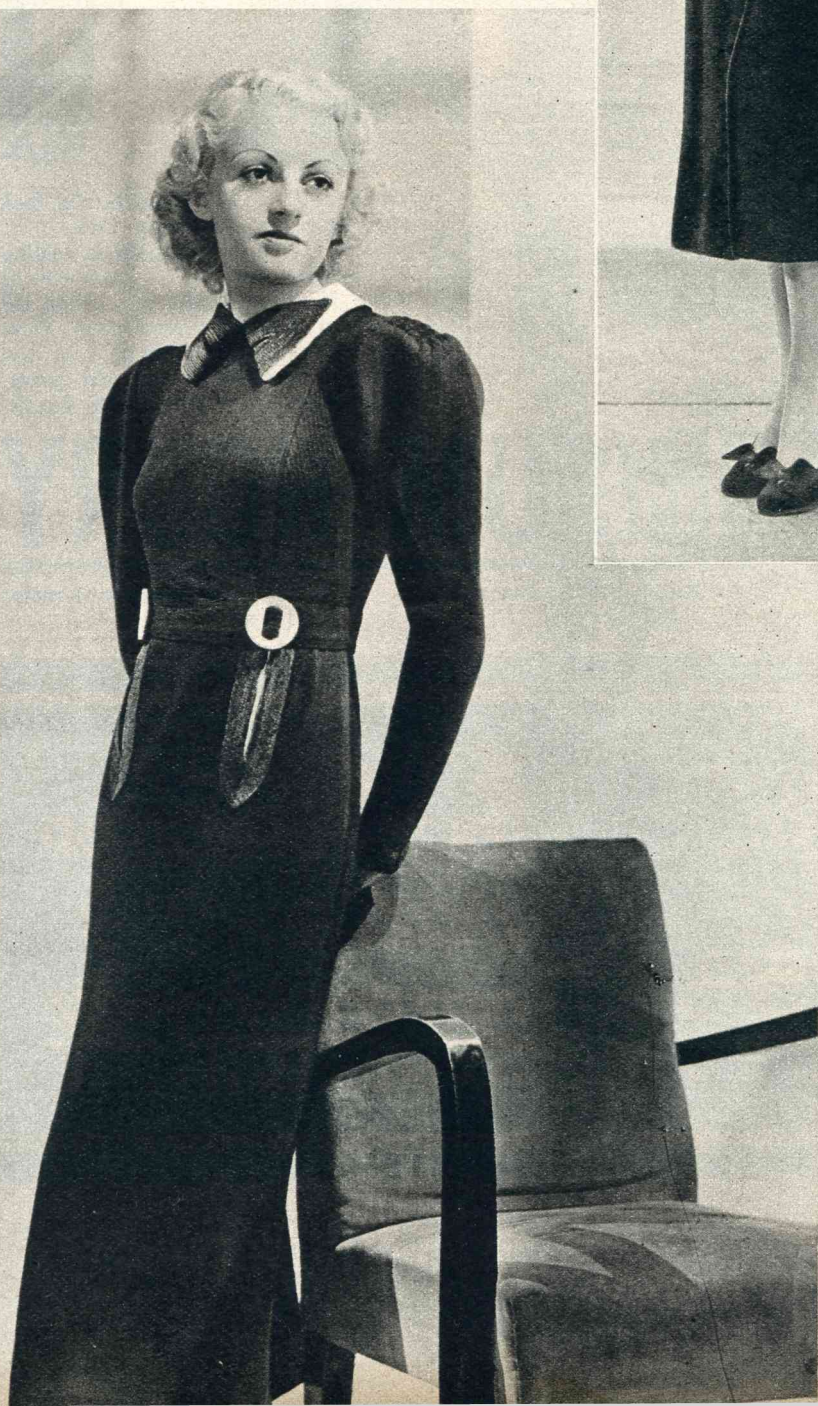
De eerste stoffen najaarsmodellen munten uit door eenvoud en zijn juist daarom zoo uitermate geschikt om bij een extra-zonnigen dag als wandeljapon gedragen te worden.

Dit van voren gesloten model kleedt uiterst jeugdig, zoowel door de rij knopen van voren als door het simpele witte kraagje.

Links: Zijden tricot wordt in velerlei mooie kwaliteiten gebracht. Dit japonnetje vertoont langs kraagje en zakken een tweekleurig borduursel, dat het goed doet tegen het warme ivoorleuige satijn, waarmee ook de zakjes gevoerd zijn.

Rechts: Slank-afkleedend jurkje met bolero. Het gebruik van dik zijden koord is een der nieuwe grillen van Vrouw Mode.

Voor het eerste Bal

VERKRIJGBAAR IN
DE MATEN 40, 42

887a

888a

893a

887a. Avondjapon van satijn, wijde, ingehaalde mouw, groote strik, volant en bloemen in bijpassende kleur. Ben. stof: 5 m. à 96 cm. breed.

888a. Avondjapon van groene taf, eenvoudige taille, wijde mouw, klokrok. Benodigde stof: 5 m. à 96 cm. breed.

893a. Avondjapon van rose rijde, lange taille, waaraan de rok met ruimte gezet is, wijde ballonmouw. Benodigde stof: 5 m. à 96 cm. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het modealbum „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassetjes en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven 't gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 295631, door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s. v. p. niet van 6 cent) aan het

PATRONENKANTOOR „PANORA”
NASSAUPLEIN 1 — HAARLEM

waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevr. P. K. te Den Haag. U kunt de handschoenen het beste schoonmaken door ze aan te trekken en dan stukje voor stukje af te nemen met een in tetra of benzine gedrenkt watje of lapje. Denkt u er aan, dat benzine brandgevaarlijk is, en dat u niet te veel vocht moogt gebruiken en steeds goed moet droogwrijven, daar anders licht kringen in het materiaal ontstaan. Het wasschen in een zeepsopje is slechts bij enkele kwaliteiten leer mogelijk. Dit is moeilijk zelf te bepalen. U doet altijd verstandig, even bij uw leverancier te informeren.

Mej. v. D. te Eindhoven. Enkele geschikte buikspieroefeningen zijn: Plat op den rug liggen, het heele lichaam gestrekt, de armen langs het hoofd gestrekt. Dan afwisselend het linker en het rechterbeen een eindje van den grond heffen, ook beide beenen tegelijk. Ditzelfde in zittende houding. Ook: Liggen, de handen gekruist voor de borst of in een ring boven het hoofd en zoo opkomen tot zit en vervolgens weer langzaam gaan liggen. Of: Liggen en

dan zgn. gaan „fietsen” met de beenen. Er zijn talloze variaties en zelf vindt u er waarschijnlijk ook nog wel enkele.

Wat de vervlek in uw gabardine jas betreft, deze kunt u verwijderen met behulp van wat terpentijn.

Een cursus als door u bedoeld is ons niet bekend.

Mevr. K. v. d. L. te Amsterdam. Bestrooit u de vetvlek eens flink met talk- of magnesiapoeder en druppelt u er dan wat tetra op. Is dat verdampt, dan borstelt u het poeder weg. Zoo noodig de bewerking herhalen.

Mej. B. te Den Burg. Het opnieuw politoeren is een werkje dat u beter aan den vakman kunt overlaten. Wij kunnen u in deze geen advies geven.

Mevr. de W. te Beverwijk. Neemt u de leeren meubelen eens af met water, waarin een flinke scheut azijn is gedaan. Ze zullen hierdoor ongetwijfeld een heel eind opknappen.

Wat uw andere vraag betreft, hiermee moet u zich tot uw huisarts wenden. Wij mogen in deze kwestie geen advies geven.

Wat staat het goed

wanneer moeder en de kinderen Kübler-kleding dragen! Elkeen ziet er in zijn Kübler aardig uit en verheugt zich over de gemakkelijke, aangename dracht van deze praktische en gezonde kleding.

Kübler

Catalogus gratis. Zoo noodig worden adressen, waar Kübler-kleding verkrijgbaar is, gaarne verstrekt door de hoofdvertegenwoordiging Fa. G. H. TE KORTSCHOT, Winterswijk, Telefoon No. 191

VERNIETIGT UW

OVERTOLLIG HAAR

*
Leest
dit aanbod

Knipt onderstaanden
Bon uit en ik zal U gratis
bekend maken, hoe
Uw overtollig haar voor
altijd te verwijderen.

voor

altijd!

U aarzelt. U hebt geen vertrouwen, want U werd misschien reeds door verschillende produkten teleurgesteld. Uw overtollig haar is opnieuw gegroeid, en wel dichter dan ooit. Ik weet echter, dat ik U helpen kan, zelfs indien Uw geval U hopeloos lijkt. Juist daarom zal ik U kosteloos met mijn methode bekend maken.

Ik zal U onmiddellijk en voor altijd van overtollig haar bevrijden, wat ook hun aard of plaats is.

Zuiver Wetenschappelijk

verzekert mijn methode de definitieve en pijnloze verwijdering van overtollig haar, zonder achterlating van littekens en zonder onaangename reuk. Zij is op absoluut nieuwe principes gegrond en heeft niets gemeen met de middelen, welke men reeds kent. U kunt haar zelf, in volle vertrouwen, toepassen.

Mijn methode werkt op den wortel zelf van de haren en vernietigt dezen. Zij voorkomt zodoende dat de haren opnieuw groeien en verwijdert ze tegelfdertijd reeds bij de eerste toepassing. Zij laat de huid

niet alleen ongeschonden, maar vormt bovendien een weergaloos schoonheidsmasker (pack), dat de teint heerlijk blank en zacht maakt.

Indien ook U door ontsierend haar gekweld wordt, wend U dan in volle vertrouwen tot mij. Met genoegen zal ik U gratis mijn methode doen toekomen. U gelieve mij slechts onderstaanden bon te zenden (of over te schrijven) en 10 cts. aan postzegels bij te voegen.

BON

Madame DOROTHY DUNN, Afd. H - 46
Instituut voor Dermatologische Navorschingen
26, Albert Giraudlaan, Brussel (België)
Gelieve mij gratis en onder gesloten enveloppe Uw instructies te zenden, om mijn overtollig haar voor altijd en onmiddellijk te doen verdwijnen.

Naam:

Straat:, Nr.

Plaats:

Briefporto naar België 10 ct.

J. C. DALMEIJER, DE PIONIER DER EFFICIENCY-METHODEN VOOR HET PERSOONLIJK LEVEN EN IN ZAKEN

Wilt U AL Uw vermogens ontwikkelen? Wilt U het evenwicht in Uw Persoonlijkheid herstellen? Wilt U een lenig verstand bezitten, dat zich in alles kan indenken? Wilt U anderen kunnen overtuigen? Wilt U het rendement Uwer vermogens vergrooten? Wilt U een „stalen“ geheugen verwerven? Wilt U een leider van mensen worden? Wilt ge U voor méér en beter bekwamen? Wilt ge Uw goederen, gaven en diensten met meer succes aan den man brengen? Wilt U een succesrijke spreker worden? Wilt U opgewassen zijn tegen iedereen en tegen alle omstandigheden? Wilt ge U vrijmaken van minderwaardigheids-ideeën en -complexen? Wilt ge de droomen voor Uw toekomst verwezenlijken? Wilt U de U geschonken gaven tot hun volste recht doen komen? Wilt U leeren in Uw bedrijf, zaak of ambt alles en allen te doen samenwerken tot het hoogst mogelijk nuttig rendement? Wilt U de resultaten van Uw arbeid en inspanning verbeteren? Wilt U leeren gelegenheden te maken, ze te grijpen en te benutten? Wenscht U raad en steun? Wilt ge Uw leven doen beantwoorden aan Uw eigen en anderer verwachtingen?

DALMEIJER'S LEVENSLER

zal de beslissende factor zijn voor het succes in Uw leven!

Deze lijn toont aan wat Efficiëncy deed voor mijn tegoed op de bank.

Vóór ik inschreef.

Na het bestuderen van DALMEIJER'S CURSUSSEN

Vraagt U deze 6 brochures even aan. Zij zullen U veel ophelderen waar naar U zoekt!

1912 Een vervulde belofte 1937

25 Jaar geleden werden DALMEIJER'S EFFICIENCY CURSUSSEN gelanceerd. Zij brachten een methode, om de eigenschappen der Persoonlijkheid op hooger peil te brengen en hun harmonisch functionneeren te verzekeren. Zij gaven regelen om arbeid, kennis, eigenschappen en goederen MEER PRODUCTIEF te maken. In kort: middels DALMEIJER'S METHODEN kon men een gelukkiger mensch worden, die in vrede en welvaart streeft tot verhooging van eigen en anderer welzijn.

Aan deze doelstelling hebben DALMEIJER'S CURSUSSEN in ruime mate beantwoord: vele tienduizenden danken hun persoonlijk, maatschappelijk en zakelijk succes, hun vrede en welvaart aan DALMEIJER'S EFFICIENCY METHODEN.

In deze 25 jaren vele malen herzien, uitgebreid en vernieuwd, zijn Dalmeijer's Cursussen proefondervindelijk gebleken te zijn de kortste en goedkoopste

Leerschool voor den Succesrijken Mensch.

Er is geen beroep, dat niet vertegenwoordigd is onder de ruim 100000 personen, die Dalmeijer's Cursussen aannamen als EEN GIDS OP HUN LEVENSWEG. Van 18-80 jaar stonden zij Kooplieden en Ambtenaren, Ministers, Hoofd-, Subalterne en Onderofficieren, Ingenieurs en Handarbeiders, Directeuren en Kantoorbedienden, Advocaten, Bankiers, Middenstanders, Bestuursleden, Vaklieden van allerlei aard e.t.q. trouw bij in hun pogen den omstandigheden het hoofd te bieden en te overwinnen, succes te verwerven, te herstellen en te behouden.

Ook U zullen Dalmeijer's Methoden van nut zijn!

NU is het de tijd „een Cursus van Dalmeijer“ te gaan volgen!
Het honorarium is thans
MEER DAN DE HELFT LAGER

dan ooit tevoren. Bovendien wordt gedurende dit JUBILEUMJAAR iedere Cursist voor een tweeden Cursus indien hij daaraan behoefte heeft.

KOSTELOOS INGESCHREVEN

Een PSYCHOLOGISCH ADVIES staat daartoe kosteloos tot uw dienst.

DUIZENDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN

Cursist 60580, Schoenmaker, schrijft ons: „Met den Cursus begon ik als werklooze en richtlooze. Thans in 1½ jaar tijds na 5 verplaatsingen, heb ik een der beste zaken van mijn plaats.“

Cursist 4187 I, Hoofdonderwijzer, schrijft ons: „Het lesgeven gaat mij veel gemakkelijker. Ik kan Uw lessen elken onderwijzer dan ook ten zeerste aanbevelen.“

Cursist 30254, Veldarbeider, schrijft ons: „Ik kan niet nalaten, U mijn warmsten dank te betuigen voor alles, wat ik door Uw lessen geleerd heb.“

Cursist 26426, Handelaar: „Iedere les is tienmaal het bedrag van geheel den Cursus waard.“

Cursist 18526, Ambtenaar N.S., schrijft ons: „Ik ben niet alleen innerlijk veel rustiger geworden, doch ik lever tevens in minder tijd en met minder inspanning meer en beter werk.“

Cursist 30232, Timmerman, schrijft ons: „Het groote nut en genoegen, dat ik door Uw lessen verkregen heb, is meer dan goud waard.“

Cursist 16944, Directeur eener Hypotheekbank, schrijft ons: „Ik ben ten zeerste overtuigd van het groote nut van den Cursus en zou daarvan niet gaarne iets willen missen.“

Cursist 29274, Kantoorbediende, schrijft ons: „Uw Cursus heeft verre mijn verwachtingen overtroffen.“

VOOR U LIGGEN

6

MEER KALMTE

MINDER MOEITE

RUIMER INZICHT

MEER INVLOED

GROOTER PRESTATIES

MEER VERDIENSTE DOOR DALMEIJER'S CURSUSSEN

BROCHURES KLAAR

Hoe groot is uw nuttig effect

POPULAIRE HANDLEIDING TOT ZELF-ANALYSE EN BEPALING VAN DEN EFFICIENCY-COEFFICIËNT VAN DEN MENSCH

Langs de lijnen uitknippen a.u.b.

P.K. 2 Oct '37.

Na invulling met 20 ct. in postzegels zenden aan DALMEIJER'S CURSUSSEN, Koninginneweg 182 te AMSTERDAM (Z).

BON

om kosteloos volledige inlichtingen te ontvangen omtrent

DALMEIJER'S SUCCESMETHODEN

voor het toepassen van Efficiëncy in het Persoonlijk Leven en in Zaken.

NAAM EN VOLLEDIG ADRES in DRUK letters a.u.b.

Ga Dalmeijeren! Doe het nog heden!